TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ

DERGİSİ

ÜCRETSİZDİR Ocak 2018 Yıl 11 / Sayı 43
ISSN 1307 - 6604

XVII. GELENEKSEL ANNUAL EĞİTİM SEMPOZYUMU EDUCATION SYMPOSIUM

V. EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ KONFERANSI

20. REHBERLİK SEMPOZYUMU

2018

tozok.org.tr

Okul Kıyafetleri

Natura

"Okulda Moda"

TÜKETİCİLERE TAVSİYE EDİYORUZ
2014
TTKD

Türkiye'nin önde gelen özel okul kıyafet üreticisi olan Natura kumaşlarını % 100 pamuk, hijyenik ve terin dışarı atılmasını sağlayan teknolojik ve sertifikalı özel kumaşlardan üretmektedir. Okul üniformalarının sadece renk ayrımı ile belirlenmesi **kumaş niteliklerinin** de göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyor. Stilistler tarafından çizilen farklı modellerle her okula ayrıcalıklı olduğu izlenimini veriyor.

CONFIDENCE IN TEXTILES
Tested for harmful substances
according to Oeko-Tex® Standard 100
10.HIN.78532 Hohenstein

www.naturagiyim.com
info@naturagiyim.com
Tel : 0216 612 10 20
Alemdag Cad. Kemalettin Sok.
No: 2/2 Ümraniye/İstanbul

ORGANIC COTTON
100% CERTIFIED

natura okul kiyafetleri @naturagiyim natura_okul_kiyafetleri

Değerli Dostlarım,

2018 yılının, Türk Milli Eğitimine ve sektörümüze hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinize sağlık, mutluluk ve başarı dolu bir yıl diliyorum.

Bu öğretim yılına başlarken bilindiği gibi Bakanlığımız tarafından birçok düzenleme yapıldı. Öğretim programları, haftalık ders saat sayılarında yeni düzenlemeler, derslerin başlangıç ve bitiş saatlerinin valiliklerin kararına bırakılması, ayrıca birinci, beşinci ve dokuzuncu sınıflardaki yeni müfredat programlarında düzenlemeler ve buna dayalı olarak bu sınıflarda sadece Bakanlığımızın hazırladığı ders kitaplarının okutulması kararı, ortaöğretime geçiş sisteminde yeni düzenlemeler gibi alınan kararların doğal olarak özel okulları da etkilediği malumdur. Ortaöğretime geçiş sisteminde yapılan son düzenlemede, Bakanlıkça özel okullara kendi sınavlarını yapabilmeleri izni verilmiş, ancak Derneğimizde yaptığımız toplantı sonucu sınavla öğrenci alan özel okullarımız bu öğretim yılı için ortak kararla ayrı bir sınav yapmama kararı almışlardır. Bu karar Bakanlığımıza da iletilmiş ve sözlü protokol yapılmıştır. Sınavla öğrenci alan özel okullarımız, resmi okullar için uygulanacak merkezi sınavın sonuçlarına göre öğrenci yerleştirme kararı almışlardır.

Özel okullarımızın, teknolojinin getirdiği imkânları öğrencilerinin hizmetine sunarak, milli ve manevi değerleri yüksek, sorumluluk duygusu gelişmiş, girişimci, yapıcı ve yaratıcı, ana dili dışında en az bir dil bilen bir gençlik yetiştirme gayreti içinde olduğu ve bu değerlerin eğitim anlayışımızın en önemli hedefleri arasında olduğu bilinmelidir.

Milli Eğitim Bakanlığının özel okul velilerine verdiği eğitim öğretim desteğinin, öğrenci velilerine mali yönden yarar sağladığı da kuşkusuzdur. 2014 yılında eğitim desteğinin başlamasıyla, son 4 yıl içinde özel okullara önemli bir yönelme başlamıştır. Özel okul velilerine ödenen eğitim desteği uygulamasının yaygınlaşması, verilen desteğin resmi okulda öğrenim gören bir öğrencinin o ildeki devlete maliyetinden aşağı olmaması, özel okul velileri ve özel okul sektörünün beklentileri arasındadır.

Genel örgün eğitim sistemimiz içinde özel okulların (anaokulu, ilkokul, ortaokul, anadolu liseleri, fen liseleri, meslek liseleri) ortalama öğrenci oranı: 2016 yılında % 7.41, 2017 yılında % 8.08 olmuştur. Milli Eğitim Bakanlığının Mart 2018 tarihinde yayınlayacağı istatistik verilerinde bu oranın % 10 olmasını da beklemekteyiz. 2016 yılında % 14.14, 2017 yılında %14.60 olarak tespit edilen özel okul sayısı oranının da 2018 yılında en az % 18 olmasını ümit etmekteyiz.

Değerli dostlarım, bilindiği gibi eğitim sistemimiz içinde ele alınması gerektiğine inandığımız önemli konuları geniş bir katılımcı kitlesinin desteği ile gelenekselleşen Antalya Sempozyumlarımızda gündeme taşımaktayız. Bu yıl "**TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA DEĞERLENDİRME SİSTEMLERİNİN EĞİTİME ETKİSİ**" adıyla gerçekleştireceğimiz Sempozyumumuzda, Cumhuriyetimizin 100. yıldönümünde nasıl bir eğitim sistemi beklediğimizi ve sınavların amaç değil bir araç olduğunu tartışacağız.

17. Geleneksel Eğitim Sempozyumumuzda hep birlikte olmak dileği ile herkese esenlikler diliyorum.

F. Nurullah DAL
Yönetim Kurulu Başkanı

Ocak 2018 Yıl 11 Sayı 43
Türkiye Özel Okullar Derneği Dergisi
ISSN 1307– 6604

SAHİBİ
Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi İşletmesi Adına
F. Nurullah DAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Hayik NİŞAN

YAYIN KURULU
F. Nurullah DAL
İ. Erkan ÇELİK
Zafer ÖZTÜRK
Hayik NİŞAN
Özlem KARSAN
H. Mina AKCEN
Oya DÜŞMEZ
Prof. Dr. Mehmet KARACA
Binnur KARADEMİR

AKADEMİK KURUL
Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN
İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Ayhan AYDIN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN
MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Soner YILDIRIM
ODTÜ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Dr. Jale ONUR
Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU
Nalan TUĞ

BASKI
Akar Matbaa Sanayi
Kazım Dinçol Sanayi Sitesi
No:269 Topkapı/İSTANBUL

DAĞITIM
Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi İşletmesi

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ
DERGİ İLAN SERVİSİ
Tel. : 0212 249 00 00 (pbx)
Faks : 0212 249 00 10
E-mail: info@tozok.org.tr
Web : www.tozok.org.tr
Adres : İstiklal Cad. Odakule İş Merkezi No: 142 Kat: 5
Beyoğlu/ İSTANBUL

İ Ç İ N D E

4 **VIII. TEMEL EĞİTİM SEMPOZYUMU**
Haber

9 **SAYIN CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN İLE**
Haber

10 **IB BİLGİLENDİRME TOPLANTISI**
Haber

12 **AKILLI OKUL TASARIMLARI BİLGİLENDİRME**
Haber

14 **ÖZEL OKULLAR BÖLGE TOPLANTISI**
Haber

16 **BİLGİLENDİRME TOPLANTISI**
Haber

18 **6. EĞİTİM KONGRESİ**
Haber

19 **5. EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ PLATFORMU**
Haber

20 **ECNAIS KONFERANSI VE İDARİ TOPLANTI**
Haber

22 **XVII. GELENEKSEL EĞİTİM SEMPOZYUMU**
Duyuru

23 **İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ İLE RÖPORTAJ**
Haber

9

Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan ile

K İ L E R

20. REHBERLİK SEMPOZYUMU 26
Duyuru

KOMİSYON RAPORLARI 27
Duyuru

KİMLİKLİ BEBEKLER YAKLAŞIMI 34
Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR
Makale

2017 TARİH ÖĞRETİMİ PROGRAMI 38
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK
Makale

ALTERNATİF ÖLÇME DEĞERLENDİRME 43
Yrd. Doç Dr. Mustafa OTRAR
Makale

YOLCULUĞA HAZIR MIYIZ? 47
Doç. Dr. Ruhan KARADAĞ
Makale

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI ... 50
Faik BENLİ
Makale

YENİLİKÇİ EĞİTİM HAREKETİ 53
Dr. Nazlı CANDAN
Makale

DİJİTAL YERLİLERE ÖĞRETMENLİK YAPMAK 59
Biriz KUTOĞLU
Makale

19

20
ECNAIS KONFERANSI

22
XVII. GELENEKSEL ANNUAL EĞİTİM SEMPOZYUMU EDUCATION SYMPOSIUM

4

VIII. TEMEL EĞİTİM SEMPOZYUMU

TES İstanbul VIII.

VIII. Temel Eğitim Sempozyumu

Türkiye Özel Okullar Derneği Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonu üyelerinin desteğiyle düzenlenen VIII. Temel Eğitim Sempozyumu **"DEĞERLENDİRMEYE DAYALI FARKLILAŞTIRMA"** temasıyla üyemiz **SAJEV Özel Küçük Prens Okulları'nın** ev sahipliğinde 2 Aralık 2017 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Sempozyum, 21 akademisyen ve uzman, basın mensupları ile 650 civarında özel okul öncesi eğitimi ve ilkokul kurucusu, yöneticisi ve öğretmenin katılımıyla gerçekleşti. Sempozyumun açılış konuşmaları SAJEV Özel Küçük Prens Okulları Kurucu Temsilcisi Mehmet ÖZDENİZ ve Türkiye Özel Okullar Derneği Başkan Yardımcısı Zafer ÖZTÜRK tarafından yapıldı.

Kapanış konuşmaları Yönetim Kurulu Başkanı F. Nurullah DAL ve MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü Okullar Daire Başkanı Mehmet BARAN tarafından yapılan sempozyumda yer alan 2 konferans, 4 panel ve 14 çalıştayda "Değerlendirmeye Dayalı Farklılaştırma" teması çeşitli yönlerle ele alınmıştır.

Etkinliğin tüm katılımcılara katkı sağlamış olmasını ve edinilen bilgilerin okullarda etkin bir biçimde kullanılmasını diliyor, sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonu üyelerimize, etkinliğimize ev sahipliği yapan SAJEV Özel Küçük Prens Okulları'na, konuşmacılarımıza ve tüm katılımcılarımıza bir kez daha Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyoruz.

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Yönetim Kurulu

F. Nurullah DAL
Erkan ÇELİK
Zafer ÖZTÜRK
Hayik NİŞAN
Özlem KARSAN
Prof. Dr. Mehmet KARACA
Mina AKÇEN
Oya DÜŞMEZ
Binnur KARADEMİR
Nigar EVGİN
Ebru ARPACI
Kenan TAÇYILDIZ
Saim MERAL

Okul Öncesi Eğitimi Komisyonu

Ayça CENK
Ayten YILMAZ
Burçin BOZOK
Emir BORU
Hüma ÇOBANOĞLU
Meral GÜNER
Selma YILDIRIM
Serda BÜYÜKKOYUNCU
Sevinç YILMAZ
Süheyla KÖSELER

Akademik Danışman

Dr. Jale ONUR

İlkokul Komisyonu

Arlin YEŞİLTEPE
Bahar BİRKAL
Banu DÖNMEZ
Cem ÇAĞIN
Didem ŞİRANUR
Gürkan DENİZ
Nazan FETTAHOĞLU
Perihan CENGİZ
Sema SEVER
Tuncay ŞAMDAN
Zehra Kasap ERKAN

Dernek Müdürü

Nalan TUĞ

Sempozyumda Konuşma Yapan

Prof. Dr. Coşkun BAYRAK
Anadolu Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN
Anadolu Üniversitesi

Doç. Dr. Nilüfer KAHRAMAN
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi

Doç. Dr. Hasan TORTOP
İstanbul Aydın Üniversitesi

Doç. Dr. Ruhan KARADAĞ
Adıyaman Üniversitesi

Doç. Dr. Hasan Kağan KESKİN
Düzce Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Ayşin KAPLAN SAYI
İstanbul Aydın Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Göksu GÖZEN
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKILLI
Uludağ Üniversitesi

Uzman ve Akademisyenler

Yrd. Doç. Dr. Mustafa OTRAR
Marmara Üniversitesi

Dr. Derya ŞAHHÜSEYİNOĞLU
Eğitim Uzmanı

Dr. Nazlı CANDAN
TÜBİTAK

Dr. Ender MARANGOZ
Çocuk Gelişimi ve Özel Eğitim Uzmanı

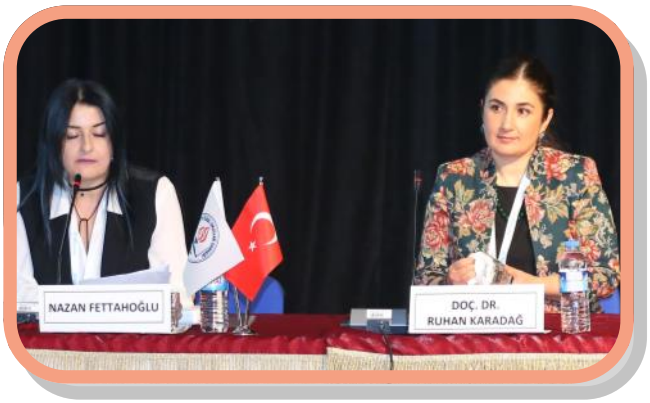

Derya ÇAVDAR-Esra SÖZER
Gazi Üniversitesi

Seval ORAK- Murat KAÇAR- Fatih Akdoğan
Eğitimde Kalite İşbirliği Platformu (EKİP)

Timuçin ŞENSU
İTO Bilim ve Sanat Merkezi Müdürü

Faik BENLİ
Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı

Gülçin KARADENİZ
Maltepe Üniversitesi

VIII. TEMEL EĞİTİM SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

"Değerlendirmeye Dayalı Farklılaştırma"

2 Aralık 2017, İstanbul

Çocukların bireysel farklılıkları ve ilgi alanları eğitimde farklılaştırılmış program düzenlemelerini gerektirmektedir. Bireysel farklılıklar öğrenme stilleri, hazır bulunuşluk, ilgi gibi özelliklerdir. Öğretim programlarının üç ögesi olan içerik, süreç ve ürünün bunlara göre uyarlanması ise farklılaştırma olarak kavramsallaştırılmaktadır.

Farklılaştırma, kitle eğitiminden bireysel eğitime geçişe imkan sağlayan; sınıftaki öğrenci sayısının azaltılması, eğitimde esneklik anlayışının gelişmesi, teknolojinin etkin kullanımı ve de eşitliğin bireylere aynı içeriğin sunulması değil, onların ihtiyacı olan eğitimin sunulması olduğuna ilişkin zihniyet değişimiyle güçlenecek ve etkin hale gelecek bir öğretim yaklaşımıdır. Eğitim sürecinde bireysel farklılıkların belirlenip ona uygun eğitim-öğretim programlarının devreye sokulması eğitimden beklenen sonuçların alınmasını sağlayabilecektir.

Farklılaştırmanın temelini, öğretmenin uygulama öncesi yapacağı tanılayıcı değerlendirme ile uygulama sürecindeki biçimlendirici ve sonundaki sonuç belirlemeye yönelik değerlendirmeler oluşturmaktadır. Öğrenme çıktılarını iyileştirmek için yapılan girişimlerin başarılı olabilmesi için kullanılan ölçme ve değerlendirme süreçlerinin duyuşsal boyutu da içerecek şekilde ve uzun vadeli AR-GE çalışmaları ile desteklenmesi önemlidir.

Farklılaştırılmış öğretimin amacı, öğrencinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek farklı öğrenme yaşantıları sunabilmektir. Bu amaçla iyi bir planlama yapabilmek için öncelikle öğrenci gruplarının bildikleri, yapabildikleri, sevdikleri, ihtiyaçları ve tercihleri saptanmalıdır. Bunun için öğretmenin araştırmacı öğretmen modelini benimseyerek, farklılaştırmada eylem araştırması modelinin döngülerinden yararlanması ve "keşfet-öğret-değerlendir" döngüsü çerçevesinde hareket etmesi, ayrıca öğrencileri çok yönlü biçimde ve mümkün olduğunca kültüre duyarlı araçlarla değerlendirmesi gerekir.

Farklılaştırma uygulamalarında sadece sonuçlar değil aynı zamanda gelişim aşamaları da göz önünde tutulmalı, süreç ise değerlendirme kriterleri açısından veri olarak ele alınmalıdır. Böylece, bireyselleştirilmiş eğitim programı, tüm özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin uygun ortamda eğitim alma hakkını güvence altına alır.

Değerlendirme, farklı zamanlarda ve farklı ortamlarda birden fazla kaynağa dayanarak öğrencilerin ne öğrendiği, nasıl öğrendiği ve öğrendiklerini nasıl sergilediği, uyguladığı, davranışa dönüştürdüğü hakkında kanıt toplama sürecidir.

Klasik ölçme yöntemlerinin yanı sıra öğrencilerin günlük yaşamda kullandıkları becerilerin ölçülmesine ve değerlendirilmesine yönelik çalışmalar da önemli olup sürecin eğitim öğretim süreçlerinden bağımsız olmaması ve süreci yansıtması gerektirmektedir. Bu süreci, gelişim ve öğrenmenin gerçek kanıtlarını toplama sürecine dönüştürebilmenin yolu, öğrenme içeriğini anlamlandırma, işleme ve ürün oluşturma sırasında öğrencilere bireysel farklılıklara duyarlı ve ihtiyaç odaklı, diğer bir deyişle farklılaştırılmış ölçme-değerlendirme ortamları, süreçleri, etkinlikleri ve araçları sunmaktır.

Öğretmenler, öğretimi bireysel farklılıklara göre planlama ve düzenleme olanağı veren 'Farklılaştırılmış Öğretim', 'Basamaklı Öğretim', 'Çoklu Zeka Kuramı' ve 'Proje Tabanlı Öğretim' gibi yaklaşımları bilmeli ve kullanmalıdırlar. Çünkü bu yaklaşımlar, öğretimi bireysel farklılıklara göre yürütmenin yanı sıra öğretimi anlamlı, zevkli ve eğlenceli hale getirmektedir.

Öğrencilerin kendi yaratıcılıklarını ve -not almayacaklarını bilerek- özgürlüklerini ortaya çıkarabilecek farklılaştırılmış etkinliklere dahil edilmeleri, hayal güçlerini ve düşüncelerini geliştirebildikleri, karar verici olabildikleri ve kendi gelişimlerini takip edebildikleri ölçme değerlendirme yaklaşımlarının kullanılması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu çerçevede geleneksel değerlendirme yaklaşımlarının sınırlılıklarına alternatif olarak ortaya çıkan otantik değerlendirmeler sürecin keyifli ve sanatsal yollarla da değerlendirilmesini ve disiplinler üstü becerilerin geliştirilmesini de sağlar.

Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan Beştepe Sofrası'nda Eğitimcileri Ağırladı

Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 24 Kasım Öğretmenler Günü dolayısıyla Beştepe Sofra'sında eğitim camiasından temsilcileri ağırladı.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde düzenlenen yemeğe; Millî Eğitim Bakanı Dr. İsmet Yılmaz, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı ve Sözcüsü İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü Hasan Doğan, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç, MEB Müsteşarı Doç. Dr. Yusuf Tekin, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Alparslan Durmuş, Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı Prof. Dr. Ayşen Gürcan, Türk Eğitim Derneği Başkanı Selçuk Pehlivanoğlu, Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı F. Nurullah Dal, akademisyen-yazar ve felsefe bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Teoman Duralı, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ferhan Odabaşı, Eğitim-Bir-Sen Başkanı Ali Yalçın, Türk-Eğitim-Sen Başkanı İsmail Koncuk ile Afyon, Hakkâri, Nevşehir, Karabük illerinden öğretmenlerimiz katıldı.

Türk Milli Eğitim sistemimizin durumunun ele alındığı, değerlendirmelerin yapıldığı yemekte, Yönetim Kurulu Başkanımız F. Nurullah Dal eğitim sistemimizle ilgili görüşlerini arz etti.

IB Bilgilendirme Toplantısı

Derneğimizin IB Komisyonu üyelerinin desteğiyle 27 Kasım 2017 tarihinde IB Bölge Sorumlusu Sayın Dina Khalaf'ın katılımıyla Odakule'deki merkezimizde IB programları hakkında bilgilendirme toplantıları gerçekleştirildi.

Toplantıya MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Sayın Alpaslan Durmuş ve TTK yetkilileri de katıldı.

İki oturum halinde düzenlenen toplantının sabah oturumunda derneğimize teşrif eden MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Sayın Alpaslan Durmuş ve beraberindeki heyete, Dina Khalaf ve IB Komisyonu üyelerimizce IB'nin dört programı : PYP (İlk yıllar), MYP (orta yıllar), DP (Lise diploma programı) ve CP (Kariyer odaklı program) ve genel misyonu, değerlendirme sistemi, program geliştirme sistematiği, üniversitelerce kabulü ile öğretmenler ve yöneticiler için profesyonel gelişim programları konularında bilgi verilerek sorular cevaplandırıldı.

Özel okullarımızdan 45 yöneticinin katılımıyla gerçekleşen öğleden sonraki oturumda ise yine programlar hakkında genel bilgilendirme yapıldı. Ardından deneyimli okullardan uzmanların da desteğiyle yeni okul temsilcilerinin sorularının (küçük gruplar halinde ya da birebir) cevaplandığı bir oturum yapıldı.

Sınava önce biz çalışırız.

Koray Varol Akademi Yayınları'nın uzman eğitimci kadrosu sınav kazandıran kitapları hazırlamadan önce birer öğrenci gibi çalışır. Sınavda çıkabilecek tüm soruları araştırır, tüm konuları inceler, tüm varyasyonları düşünür ve sonunda en kapsamlı sınav kitaplarını ortaya çıkarır. Bu mükemmeliyetçi çalışmanın sonunda öğrenci, sınava Koray Varol Akademi Yayınları'nın kitaplarıyla hazırlandığında tanımadığı soru tipi kalmaz, çıkabilecek tüm soru türleriyle karşılaşmış olur ve artık başarı kaçınılmaz olur.

*Bahadır Koç uzman eğitimci kadromuzda yer alan öğretmenlerimiz arasındadır.

KORAY VAROL AKADEMİ yayınları

korayvarolakademiyayinlari

korayvarolakademiyayinlari.com

Akıllı Okul Tasarımları Bilgilendirme Toplantısı

Derneğimiz tarafından Finlandiya Ticaret Ataşeliği işbirliği ile 10 Kasım 2017 tarihinde Odakule'deki merkezimizde; okul tasarım uzmanlığı ve akıllı okul konusunda Finlandiya'daki 3 firmanın dünyaca ünlü konuşmacılarıyla, okuluna veya okul yatırımı yapmak isteyen özel okullarımızın kurucularına yönelik bir toplantı düzenlendi.

Toplantıda; öğrenme alanlarının öğrenme süreçlerine katkısı üzerine çalışan FinPeda firması kurucusu **Pasi Mattila** ile eğitim uzmanı ve ISKU firması eğitim departmanı direktörü **Elise Tarvainen** konuşmacı oldu.

FinPeda firması kurucusu **Pasi Mattila** toplantıda şunları belirtmiştir:

- Geleceğin okulu bir bina değil, bir yetkinlik/beceri geliştirme kültürüdür. Gelecekteki okullar kapsamlı pedagoji gelişimine ve yeni bir pedagojik önderliğe ihtiyaç duyacaktır.
- Bu, kurumlarının işleyiş kültürlerinde sistematik bir değişiklik gerektirecektir. Kurumun işleyiş kültürü, liderlik, öğretmenlik, hizmet içi eğitim, teknoloji ve mimarlık gibi konuları kapsar.
- "*Finlandiya'dan Devrim Niteliğinde Düşünce ve Tasarım - Geleceğin Okulu Nasıl Oluşturulur*" kitabının yazarlarından biri olan Pasi Mattila kitabında okulda çalışma kültürünün yenilemesi için "Değişimin Döngüsü" kavramını tanıtmıştır.
- Eğitim sektöründe, yeni öğrenme ortamlarının tasarımından, geliştirilmesinden ve bu öğrenme ortamlarında gelecek nesil bilgi teknolojilerinin kullanımından, somut pedagojik faydalar elde etmeye yönelik olarak giderek artan bir eğilim söz konusudur.
- Bu, iyi yönlendirilmiş bir süreç olmalıdır ve organizasyon stratejisinde ortak bir hedef olarak belirlenmelidir ki bu da, yalnızca stratejik liderlik yoluyla elde edilebilir.
- Finpeda, en iyi Finlandiya uygulamalarına ve gelişim çalışmalarına dayanarak Geleceğin Okulu'nu kurmak için pedagojik yöntemler, araçlar ve süreçler sunar. Kurumların operasyonel/işleyiş kültürlerini değiştirmeye yardımcı olan bu araçlarla okullar ve eğitim kurumları, gelecek için kendi yollarını belirleyebilirler.

ISKU firması eğitim departmanı direktörü ve aynı zamanda oldukça deneyimli bir eğitim uzmanı olan **Elise Tarvainen** ise sunumunda aşağıdaki konuları vurguladı:

- Finlandiya'da, - tıpkı bu mobilyaları kullanacak kişiler gibi- esnek, öğrenilebilir ve uyarlanabilir mobilya çözümleri sunmaya inanıyoruz. İyi tasarlanmış bir öğrenme ortamı, bireylerin ve öğrenme topluluğunun büyüme, öğrenme ve etkileşimini destekler.
- Öğrenciler kendi etkinliklerine ilham verir ve kendine yönelik, yaratıcı öğrenmeyi teşvik eder. Öğretim ve öğrenmeyi bireyselleştirmek için çeşitli pedagojik seçenekler sunar.
- Mobilya, değişen ihtiyaçlara göre kolayca taşınabilir ve kolayca yeniden düzenlenebilir.
- Değiştirilebilir öğrenme ortamları, kullanıcıları bireysel çalışma ve birlikte çalışma için ortamın kurulumunu/ düzeneğini/ tasarımını yeniden yapılandırmaya teşvik eder ve bu durum yaratıcı çözümleri desteklemeye ve kullanıcının konuyu farklı bir perspektiften gözden geçirmesine yardımcı olur.
- Isku Aktif Öğrenme çözümlerinin kolay ayarlanması sayesinde, öğrenciler kendi öğrenme ortamlarının kendi ihtiyaçları doğrultusunda aktif tasarımcıları ve geliştiricileri haline gelebilirler.

Finlandiya Ticaret Ataşeliğine, konuşmacılarımız FinPeda firması kurucusu **Pasi Mattila** ile eğitim uzmanı ve ISKU firması eğitim departmanı direktörü **Elise Tarvainen**'e katkıları için derneğimiz adına teşekkür ediyoruz.

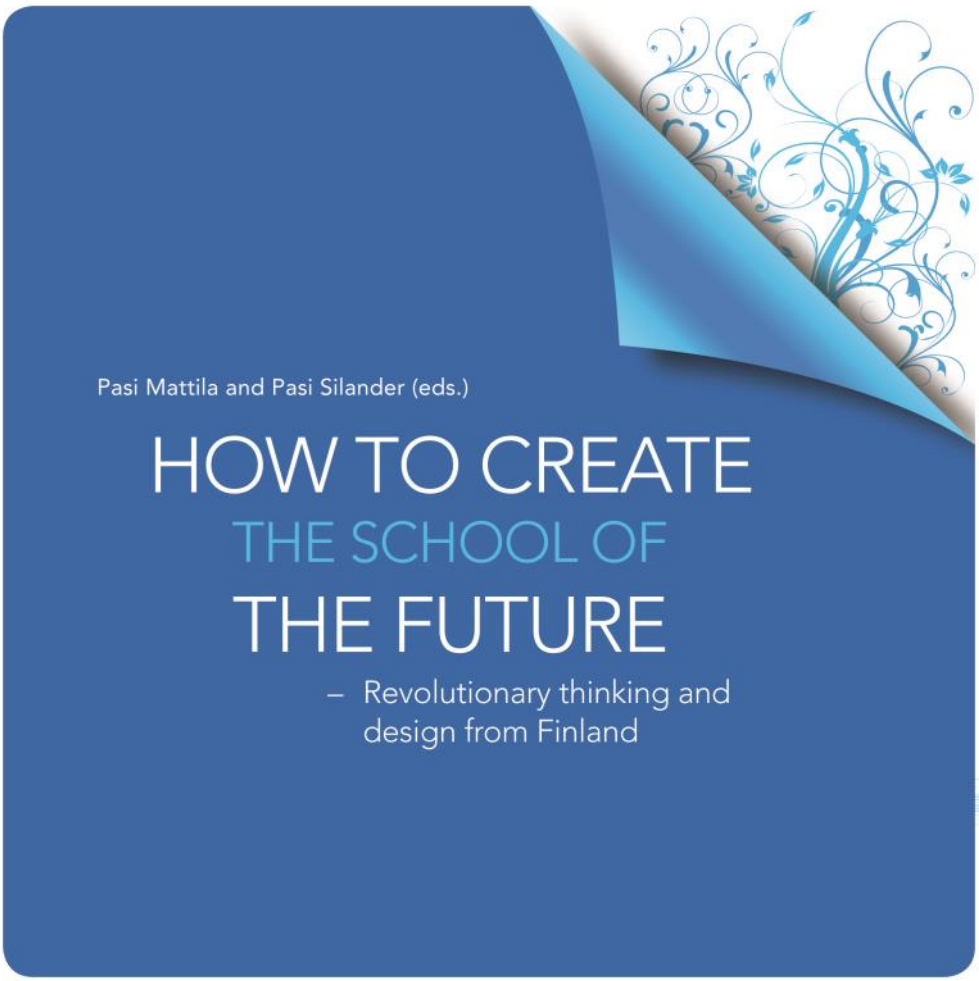

**Sayın Passi Mattila'nın kitabın elektronik kopyasına derneğimizden ulaşabilirsiniz.*

Özel Okullar Bölge Toplantısı (Ege Bölgesi)

2017- 2018 öğretim yılı ikinci bölge toplantımız, 'özel okullarımızla ilgili gelişmeler ve mevzuat düzenlemeleri hakkında kurucuları bilgilendirmek ve özel okulların sorunlarını görüşmek' amacıyla 16 Aralık 2017 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Ege bölgesi olarak, İzmir ve çevre illerdeki özel okullarımızın katılımıyla gerçekleşen toplantımıza üyemiz Özel İzmir Amerikan Koleji ev sahipliği yapmıştır.

Toplantıya; Yönetim Kurulu Başkanı F. Nurullah Dal, Başkan Yardımcısı Zafer Öztürk, Yönetim kurulu üyeleri Kenan Taçyıldız ve Saim Meral, Ege Bölgesi Özel Okullar Derneği Başkanı Engin Dirikal ve Ege Bölgesi İl Temsilcisimiz Özel Çakabey Okulları kurucusu Zafer Eraslan ile 28 özel okulumuzun kurucusu ve yöneticisi katıldı.

Toplantının ardından derneğimiz tarafından İzmir Amerikan Koleji'nin Blake Kültür Merkezi'nde resmi ve özel okul öğretmenlerinin katılımıyla hizmet içi eğitim çalışması da düzenlendi.

Oyuncu-Eğitmen Gürkan Tavukçuoğlu'nun "**Gelecekte bir sınıf: Drama, tiyatro teknikleri ve öğretme sanatı ile sınıf yönetimi"** başlığı atında konuşmacı olduğu seminere yaklaşık 350 öğretmen katıldı.

Açılış konuşmaları Yönetim Kurulu Başkanı F. Nurullah Dal ve İzmir Amerikan Lisesi Müdürü Didem Erpulat tarafından gerçekleştirilen seminerde;

Oyuncu- Eğitmen Gürkan TAVUKÇUOĞLU: Gelecekte bir sınıf draması oluşturarak birlikte 'Farkındalıkla Fark Yaratma, Alt Metin ve Alt Düşünce Oluşturabilme Yetisi, Yetiştirme Politikası, Yeterlilik Duygusu, Sınıf İklimi ve Sınıf Yönetimi' gibi konularda örneklerle, akıcı ve etkileyici bir sunum gerçekleştirdi.

Kurucular toplantısına ve hizmet içi eğitim çalışmasına ev sahipliğinden dolayı üyemiz İzmir Amerikan Koleji'ne, işbirliği ve destekleri için Ege Bölgesi Özel Okullar Derneği Başkanı Engin Dirikal'a ve Ege Bölgesi Temsilcimiz Özel Çakabey Okulları kurucusu Zafer Eraslan'a, değerli görüşleriyle katkı sağlayan konuşmacımız Gürkan Tavukçuoğlu'na ve tüm katılımcılarımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Bilgilendirme Toplantısı

Derneğimiz tarafından 15 Kasım 2017 Çarşamba günü Odakule'deki merkezimizde hukuk müşavirimiz Av. Kaan Kendirli'nin konuşmacı olduğu bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi.

Üyelerimizin katılımları ile gerçekleştirilen etkinlikte, 01.01.2018 tarihli itibarıyla özellikle iş hukukunda zorunlu hale getirilecek olan "Arabuluculuk" konusu ile "İş sözleşmelerinin hazırlanması, iş sözleşmesi ile birlikte gerek SGK ve Bölge Çalışma Müdürlüğü gerekse de ihtilaf durumunda mahkemelerin talep ettiği işyeri şahsi sicil dosyaları (özlük dosyası) hazırlanması, işveren açısından haklı fesih nedenlerinin neler olduğu, çalışanlar açısından haklı fesih nedenlerinin neler olduğu, işe iade olarak bilinen iş güvencesi uygulaması, çalışanlara verilecek olan izinler (yıllık izin, mazeret izinleri vs) ve uygulama esasları, fazla mesai uygulamaları" gibi konularda da bilgilendirme yapıldı.

TOPLANTIYA KATILAN OKULLAR

SAMSUN ANIT OKULLARI
ÇAĞDAŞ ÖNCÜ OKULLARI
EYÜBOĞLU KOLEJİ
METİN SABANCI OKULLARI
IRMAK OKULLARI
FMV ÖZEL IŞIK LİSESİ
İSTANBUL MODERN SANAT OKULU
ADANA KOLEJİ
BEYKENT KOLEJİ
VEGA OKULLARI
FERİKÖY ERMENİ OKULU
NOTRE DAME DE SİON FRANSIZ LİSESİ
YENİ NESİL2000 KOLEJİ
HAMDULLAH EMİNPAŞA OKULLARI ANTALYA
ÇAĞDAŞ ÖNCÜ OKULLARI
AVRUPA ACIBADEM İLKOKULU
İLİM VE FAZİLET OKULLARI
AY KOLEJİ
İTA OKULLARI
TUZLA FEN KOLEJİ
SAKARYA DOĞA KOLEJİ

Eğitime renk geldi!

Her rengin insan psikolojisi üzerindeki etkileri farklıdır. Bu nedenle, okul binaları için renk seçerken hem renklerin etkileri, hem de öğrencilerin yaş grupları dikkate alınmalıdır. Örneğin, ilkokul öğrencileri için önerilen renkler, ortaokul ve lise öğrencileri için önerilen renklerden farklıdır. Filli Boya olarak, konunun uzmanlarıyla birlikte, bu alanda yapılmış en kapsamlı çalışmalardan birini gerçekleştirdik. Renklerin duygusal etkileri, eğitim öğretim kademelerine göre renk önerilerinden oluşan "Okullarda Renk Etkisi" kartelasını renk uzmanlarının görüşleri çerçevesinde hazırladık. Üstelik, Renxmatik ile binlerce seçenek arasından istediğiniz rengi, istediğiniz tonda, istediğiniz miktarda, anında hazırlıyoruz.

FİLLİ BOYA
DANIŞMA MERKEZİ
444 1 222

www.facebook.com/filliboya
www.twitter.com/filliboya
www.instagram.com/filliboya
www.filliboya.com

renXmatik

Filli Boya

CAPAROL.

TOBB Türkiye Eğitim Meclisi 6. Eğitim Kongresi

Türkiye Özel Okullar Derneği'nin başkan yardımcılığını yaptığı TOBB Türkiye Eğitim Meclisi ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile "Nitelikli Öğretmen Yetiştirme" konulu 6. Eğitim Kongresi, TOBB İkiz Kuleler'de 800'ü aşkın katılımcı ile gerçekleştirildi.

Derneğimiz adına Yüksek İstişare Konseyi Başkanımız Yusuf Tavukçuoğlu ve Yönetim Kurulu Başkanımız F. Nurullah Dal'ın katıldığı kongrenin açılışında bir konuşma yapan TOBB Başkanlık Divanı Üyesi ve TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Faik Yavuz "*Eğitime yapılacak en önemli yatırım eğiticiye yapılacak yatırımdır*" diye belirtti.

TOBB Eğitim Meclisi Başkanı Dr. Yusuf Ekinci de konuşmasında eğitimin önemine atıfta bulunurken, "*Toplumların eğitimden beklediği değerleri yerine getirmede en önemli faktör öğretmendir. Okulun en önemli stratejik parçası öğretmendir"* dedi. İçinde bulunduğumuz yeni bin yılda bilgi çağına geçiş, kültür, ekonomi, uluslararası ilişkiler ve değerlerde çok önemli değişmeler yaşandığını söyleyen Ekinci, "*Bu değişimlerin doğrudan yansıyacağı alan eğitimdir. Eğer birçok alanda hızlı bir değişim yaşanıyorsa eğitimin de anlayışta ve uygulamada aynı kalması beklenemez eğitimde yeni çağa uygun değişimlerin gerçekleşebilmesi için çağın gerçeklerinin iyi anlaşılması ve değerlendirilmesi gerekir*" diye konuştu. Yusuf Ekinci, yeni çağın başarılı insanının sürekli kendini geliştiren ve yenileyen insan olacağına dikkat çekerek, eğitimin ömür boyu sürmesinin önemine değindi.

MEB Bakan Yardımcısı Orhan Erdem ise "*sanayileşme ve teknolojinin gelişmesi ile ortaya çıkan değişimin eğitime de yansımasının kaçınılmaz olduğundan"* söz etti. Milli kültürün ve kimliğin yeniden üretilerek gelecek nesillere aktarılmasının önem kazandığını anlatan Erdem, bilgi teknolojileri kullanımının ve eleştirel becerilerin giderek önem kazandığını vurguladı. Erdem, bu gelişim sürecinde öğretmenlere yeni görevler yüklendiğini kaydetti ve öğretmen yetiştirme programlarının başarısı için yapılanlar hakkında bilgi verdi.

Kongre'de Unesco Öğretmen Eğitimi Başkanı Prof. Dr. Edem Adubra'da "*Dünyada öğretmen eğitimi, nitelikli öğretmen ülkelere ne kazandırıyor*?" konusunda görüşlerini dile getirdi.

6. Eğitim Kongresi'nin öğleden sonraki bölümünde oturum başkanlığını YÖK Yürütme Kurulu Üyesi Prof. Dr. Mehmet Şişman'ın yaptığı ve Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Bıkmaz Hazır, MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürü Doç. Dr. Semih Aktekin, TED Ankara Koleji Vakfı Genel Müdürü Sevinç Atabay ve Emekli öğretmen Kemal Tosun'un konuşmacı olduğu panelde ise "*Her yönüyle nitelikli öğretmen*" konusu ele alındı.

5. Eğitim Teknolojileri Platformu

Teknolojinin eğitim ortamlarına etkili bir araç olarak entegre edilmesi; idareci, öğretmen ve öğrencilerin teknolojiyi etkin biçimde kullanması, kurumların teknolojik yatırımlarının hedefine ulaşması amacıyla bu yıl beşincisi düzenlenecek olan ETP18, Türkiye Özel Okullar Derneği IT Komisyonu tarafından 24 Mart 2018 tarihinde İstanbul Kültür Üniversitesi (Ataköy Kampüsü) ev sahipliğinde gerçekleştirilecektir.

24 Mart 2018 tarihinde düzenlenecek olan 5. ETP (Eğitim Teknolojileri Platformu) Konferansında 350 civarında sunum başvurusu, 2500 kadar da ziyaretçi başvurusu beklenmektedir. 19 Aralık 2017 tarihinde 3. toplantısını gerçekleştiren IT Komisyonumuz, konferans için sunum ve izleyici başvuru tarihlerini belirlemiş olup etkinlik sitesinin yenilenmesi işlemleri de başlamıştır. 5. ETP Konferansı için sunum başvuruları 25 Aralık 2017- 23 Şubat 2018 tarihleri arasında alınacak, sunum kabul ve ilan işlemleri Mart'ın ilk haftasında kesinleştirilerek tamamlanacaktır. Konferansa izleyici olarak katılmak isteyenlerin başvuruları 25 Aralık 2017- 19 Mart 2018 tarihleri arasında alınacaktır. 5. ETP Konferansı, açılış konuşmalarından sonra -bir ana konuşma +6 seans halinde- paralel oturumlar şeklinde gerçekleştirilecektir.

Öğretmenlerin, eğitimde teknoloji kullanımı konusunda farkındalık kazanması, kendilerini geliştirecek örnek çalışmaları incelemesi ve katılımcıların profesyonel gelişim ağlarının genişlemesine büyük katkı sağlayacağına inandığımız ETP18 ile ilgili detaylı bilgi **www.etp.org.tr** web sitesinde yer almaktadır.

ETP Düzenleme Komitesi

Özcan Güctekin@Ozcan_Guctekin
Elif Kara Öztürk @elifkaraozturk
Süha Hayal @hayallife
Fatih Yörük @fatihyoruk
Hakan Umutlu @hakan_umutlu
Evren Tombul @EvrenTombul
Özge **Şahin** @ozgeceegitim
Uğur **Sarı** @ugursariiii

ECNAIS KONFERANSI VE İDARİ KOMİTE TOPLANTISI

Prag, 23-25 Kasım 2017

Avrupa Birliği Özel Okullar Dernekleri Birliği (ECNAIS) tarafından kasım ve nisan aylarında düzenlenen seminerlerde, her yıl bir Avrupa Bölgesini mercek altına alarak incelenmekte ve o bölgedeki eğitim uzmanları tarafından sunumlar gerçekleştirilmekte. Bu toplantılarda Avrupa'nın diğer bölgelerindeki durum ve uygulamalar karşılaştırılarak Avrupa'daki eğitim sorunlarının daha iyi anlaşılmasına çalışılmakta ve sorunlara çözümler için fikirler yürütülmektedir.
Bu yıl 23- 25 Kasım 2017 tarihlerinde Prag'da düzenlenen konferansta "**Eğitimde Kaynaştırma"** konusu ele alındı. Konferansta Türkiye Özel Okullar Derneği'ni Başkanımız F. Nurullah Dal ve Yönetim Kurulu Üyemiz Nigar Evgin temsil ettiler.

Konferansın açış konuşmasını yapan Avrupa Özel Okullar Derneği (ECNAIS Başkanı Simon Steen konuşmasında Prag toplantısının amacının kaynaştırma eğitiminin güçlendirilebilmesinde özel okullara düşen rolün irdelenmesi olduğunu belirtti. İlk gün oturumlarda farklı olanın bir tehdit gibi görüldüğü, bu nedenle farklılıklardan çekinildiği, hele de farklılık engellilikten kaynaklanıyorsa başa çıkmakta zorlanıldığını, bunun için farkındalık yaratmanın ve başa çıkma yollarını öğrenmeye ve öğretmeye çalışmanın önemine değinildi.

Konferansın ikinci gününde sabah, gruplar halinde Prag'da bulunan 10 okul ziyaret edilerek kaynaştırma eğitiminin bu okullarda nasıl uygulandığı öğrenildi. Aynı gün öğleden sonra, farklı okullarda gözlem yapan gruplar, gözlemlerini paylaşarak bu konuda yapılanları ve yapılabilecekleri tartışarak kaynaştırma eğitiminde özel okulların yapabilecekleri konusunu daha iyi netleştirmeye çalıştılar. Özel inisiyatifin ve pedagojik uzmanlık birikiminin birleştirilerek ve farklı ülkelerdeki deneyimlerden yararlanarak kaynaştırma eğitimi konusunda farkındalığın Avrupa çapında arttırılmasına yönelik işbirliği adımları atılması için yapılabilecek girişimler üzerinde duruldu.

Başkanımız F. Nurullah Dal, oturumlar esnasında söz alarak özel eğitim denince genellikle engellilerin düşünüldüğünü ve onların sorunlarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapıldığını, halbuki mültecilerin eğitim sorunlarının da bu kapsamda önemle ele alınması gerektiğini belirtti. Son beş yıl içinde özellikle Suriyeli mültecilerle birlikte Türkiye'deki mülteci sayısı 14.237'den 3.251.997'ye çıkmıştır. Türkiye'de başta Suriyeli mülteciler olmak üzere hem öğrencilere hem de velilerine yönelik dil edindirme ve öğrencileri normal eğitime katmak için yeni okul binalarının yapılması, derslikler eklenmesi, eğitim malzemelerinin sağlanması, öğretmenlerin ve dil programlarının hazırlanması gibi ek zorunlulukların da üstesinden gelinmesi gerekmiştir. Bu farklı grubun eğitim alabilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı UNICEF'le de işbirliği yaparak mülteci çocuklar için kaynaştırma programları yapmaktadır.

Konferansı takiben yapılan ECNAIS Genel Kurulu olağan toplantısında F. Nurullah Dal'ın önerisi olan mültecilerin eğitim sorunlarının da kaynaştırma kapsamında ele alınması gerektiği kabul edilerek sonuç bildirgesine alınması kararlaştırılmıştır.

ÇOCUKLARIMIZIN YAŞAM KALİTESİNİ YÜKSELTİYORUZ

89.127 ÇALIŞAN
5 KITA
80 ÜLKE

SODEXO ENTEGRE HİZMET YÖNETİMİ

Sodexo Entegre Hizmet Yönetimi olarak, geleceğimizi inşa edecek olan çocuklarımıza yarım asırlık global tecrübemizle eksiksiz bir eğitim ortamı sunmak için çalışıyoruz. Sağlıklı ve dengeli menüler sunduğumuz yemek hizmeti başta olmak üzere; temizlik, kantin-kafeterya, teknik hizmetler, güvenlik ve bahçe bakımı gibi bir eğitim kurumunun ihtiyaç duyabileceği bütün hizmetleri bir arada sağlıyoruz.

Güçlü gelecek, sağlıklı ve mutlu çocukların ellerinde olgunlaşır.
İşte bu bilinçle çocuklarınıza sizin kadar iyi bakıyoruz.

sodexo
YAŞAM KALİTESİ HİZMETLERİ

www.sodexo.com.tr

XVII. GELENEKSEL ANNUAL EĞİTİM SEMPOZYUMU EDUCATION SYMPOSIUM

Geleneksel olarak her yıl sömestr tatilinde düzenlediğimiz ve eğitim - öğretim çalışmalarına önemli katkılar sağlayan Eğitim Sempozyumlarının on yedincisi, 30 Ocak - 2 Şubat 2018 tarihlerinde Antalya Kaya Palazzo Otel'de gerçekleştirilecektir.

"Türkiye'de ve Dünya'da Değerlendirme Sistemlerinin Eğitime Etkisi / The Effect of Evaluation Systems on Education in Turkey and the World" temasıyla düzenleyeceğimiz sempozyuma, Türkiye'den ve Dünya'dan uluslararası bilim insanları ve uzmanların katılımıyla milli eğitimimize ve özel okullarımıza katkıda bulunacak bir ortam yaratılması amaçlanmaktadır.

Sempozyum; konferanslar, paneller ve eş zamanlı sunumlar şeklinde gerçekleştirilecek ayrıca eğitim tedarikçileri destek ürünlerini eğitimcilere sunma fırsatı bulacaklardır.

Açılışı Milli Eğitim Bakanımız Sayın Dr. İsmet YILMAZ'ın teşrifiyle yapılacak olan ve Bakanlık bürokratları, özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları, çok değerli akademisyenler, özel okul yönetici ve öğretmenleri ile basın mensuplarının katılımı ile gerçekleşecek 17. Geleneksel Eğitim Sempozyumumuzun tüm katılımcılar için verimli ve başarılı geçmesini diliyoruz.

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

F. Nurullah DAL
Erkan ÇELİK
Zafer ÖZTÜRK
Hayik NİŞAN
Özlem KARSAN
Prof. Dr. Mehmet KARACA
Mina AKÇEN
Oya DÜŞMEZ
Binnur KARADEMİR
Nigar EVGİN
Ebru ARPACI
Kenan TAÇYILDIZ
Saim MERAL

Akademik Danışman
Dr. Jale ONUR

Dernek Müdürü
Nalan TUĞ

Türkiye Eğitimle Değişecek

Prof. Dr. Melih BULU
İstinye Üniversitesi Rektörü

Uluslararası rekabete katkı sağlama ve iş dünyasına nitelikli bireyler yetiştirme açısından üniversiteler nasıl bir konumdadır?

Bir ülkeyle ilgili rekabet konusu gündeme geldiğinde üniversitelerindeki akademisyenlere, öğrencilere ve ne kadar bilgi ürettiklerine bakarız. Çünkü günümüz dünyasında bilgiyi üreten ve kullanabilenler üstünlüğü ele geçiriyor. Bu noktada önemi olan hocaların ve öğrencilerin motivasyonuyla birlikte, üniversitelerin en yeni bilgiyi üretebilmeleridir. Eski üniversitelerin yüzlerce yıllık tarihlerine vurgu yaptıklarını görürsünüz. Bu hem avantajdır hem dezavantajdır. Çünkü her şeyin çok hızlı değiştiği bu dönemde, üniversiteler değişime uyum sağlayamayabiliyorlar. Mesela şu anda yükselen yeni bir yöntem var; üniversiteler, derslerin içeriklerini internete koyuyor. Öğrenciler dersi internet üzerinden takip ederek dersi almış sayılıyor. Eski üniversiteler buna daha çok direnç gösteriyorlar. Ciddi şekilde yaygınlaşmakta olan bu yöntemi göremeyen üniversiteler, yarışta her an geride kalabilir. Günümüzde ülkelerin rekabetçiliği ile üniversitelerin iyi olması da çok yakın bir ilişkiye dönüştü. Tam da bu sebepten, Türkiye'de 185 tane olan üniversite sayısı artmaya devam ediyor. Örneğin; ABD'ye baktığınızda 4 binin üzerinde üniversite var. Nüfuslarının 320 milyon olduğunu düşünürsek, bu orana göre bizim de bin kadar üniversitemizin olması gerekir. ABD'nin oranına göre aslında üniversite sayımız çok değil. Tam tersine az görünüyor. Daha önemli olan ise üniversitelerimizin niteliğinin nasıl olduğu.

Bu noktada uluslararası üniversite endekslerinin önemi nedir?

Uluslararası endeksler çeşitli kriterlere göre üniversitelerin dünyadaki yerini ölçmeye çalışıyorlar. Bunlar tamamen doğru sıralamalar değil. Yine de var olan durumla ilgili bir fikir veriyor. Bu endekslere baktığımızda Türkiye'nin üniversitelerinin bulunduğu coğrafyaya göre önde olduklarını görüyoruz. Ortadoğu, Rusya, Balkanlar hatta Asya'ya baktığınızda, üniversitelerimizin ön sıralarda olduğunu görüyoruz. Ancak Batı Avrupa ve ABD'ye göre gerideyiz. Bu ülkeler aynı zamanda uluslararası rekabette de önde olan ülkeler. Bu noktada endekslerdeki sıralamada gerçekleşen yanılma payı, İngilizce yayınlanan makaleler nedeniyle oluşuyor. Türkiye'nin ciddi sayıda yayını olmakla birlikte, tam potansiyelimizi gösteremediğimizi düşünüyorum. Çünkü şu anda çok ciddi bir motivasyonumuz yok bunu yapmak için.

Gerekli çabayı gösterirsek, uluslararası sıralamalarda şu anda bulunduğumuz yerin en az iki katı daha yukarıya çıkabiliriz. Türkiye'nin bilgi üretme kapasitesi kötü durumda değil. 2023'te dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girme hedefimizi gerçekleştirebilecek kapasiteye sahibiz. Yeter ki doğru adımları atabilelim.

Üniversiteler öğrencilerini uluslararası rekabete nasıl hazırlamalılar?

Bu noktada öne çıkan ilk belirleyici etken yabancı dil eğitimi. Üniversiteler açısından dünyanın bilim dili olması nedeniyle İngilizceyi çok iyi kullanmak gerekiyor. Biz İstinye Üniversitesi olarak Türkiye'deki bütün üniversitelere örnek olacak bir model uyguluyoruz. Bu modele bağlı olarak İngilizce bölümlerimizin yanı sıra Türkçe eğitim verdiğimiz bölümlerde de öğrencilerimize çok iyi seviyede İngilizce öğretiyoruz. Öğrencilere standart bir İngilizce öğretmek yerine okudukları bölüme özel bir yabancı dil eğitimi veriyoruz. Türkiye'de ilk olan bu yöntemle, tüm üniversitelerimize örnek olacak başarılı bir model sunmak istiyoruz.

Üniversiteler mevcut potansiyellerini nasıl ortaya çıkarabilir?

Temelde iki tip üniversite yaklaşımı mevcut. Bunlardan biri hocanın sınıfa gelerek dersi öğrenciye aktardığı üniversiteler. Bu sistemde hocalar, öğrenci konuyu ilk defa duyuyormuş gibi anlatıyor. Öğrenci dinledikten sonra anladığını ve öğrendiğini düşünüyor ve o derse belli bir noktada hakim oluyorlar.

Bir de araştırma üniversiteleri var. Bu üniversiteler de bilgi üretiliyor ve bilime katkı yapılıyor. Araştırma üniversitesinde görev yapan hocalar derse girip ders anlatmanın yanında araştırma da yapıyor, uğraştığı konuyla ilgili dünyadaki konferanslara katılıyor, makaleleri okuyor ve bu sayede irtibatta olduğu konuya kendi fikirlerini ekleyebiliyor. Böylece fikirlerini makalelerde, kitaplarda ve alanında uluslararası prestiji olan dergilerde yayımlayabiliyor. Uluslararası endekslerde de bu makalelere bakılıyor.

Mesela İstinye Üniversitesi'nin bir hocası, bir makale yayımladığı zaman onu bütün dünya görüyor. Bu da herkesin ilgisini çekiyor. Çünkü o makale o alanda yeni bir şey söylüyor. Bu zor bir şeydir. Sonuç olarak bilime katkı yapıyorsunuz. Bir de son yıllarda gittikçe popüleritesi artan, üçüncü nesil üniversite başlığı altında somutlaşan, girişimcilik vb. ekosistemlere entegre olarak bilgisini toplumla paylaşmanın öne çıktığını da önceleyen üniversite modeli var. Biz İstinye Üniversitesi'nde bu modeli de ciddiye alıyor ve uygulamak için altyapımızı düzenliyoruz.

Araştırma üniversitelerimizi nasıl daha aktif hale getirebiliriz?

Bunun birkaç yolu var. Öncelikle ülkemizdeki üniversiteleri teknik yönüyle destekleyip, hocaların imkanlarını geliştirmemiz lazım. Eğer ülkemizde araştırma üniversitelerimizin sayısını artırabilirsek, Türkiye sadece Türkler için değil, bütün dünya için cazibe merkezi de olacaktır. Amerika'nın bugün süper güç olmasının sebebi aldığı beyin göçüdür. Bizim en iyi beyinlerimizin bir kısmı şu anda ABD'de bilimle uğraşıyor ve birçok bilimsel buluş üretiyor. Üniversitelerimiz yurtdışından belli bir seviyede bilim insanı getirebiliyorsa, bunun önünü açmamız lazım. Bunun için çeşitli formüller bulunabilir. Ama kesinlikle gelmelerinin kolaylaştırılması lazım. Şayet bunu yaparsak, Türkiye çok daha fazla bilgi üreten bir ülke haline gelecek. Bu konu çerçevesinde İstinye Üniversitesi olarak biz de dünya bilimine katkıda bulunmak için çalışıyoruz. Biz üniversitemize öğrenci alımı yapmadan önce araştırma laboratuvarları kurduk. Her bir araştırma laboratuvarımızın başına da bu alanda dünyada önemli araştırmaları olan hocalarımızı getirdik. Bu kapsamda kanser araştırmaları merkezimizi kurduk ve kanser ilacıyla ilgili ilk patentimizi aldık. Sinir bilim araştırmasıyla ilgili laboratuvarımız var. Üç boyutlu organ üretimi ve kök hücreyle ilgili laboratuvarımızı kurduk. Bu laboratuvarlar aynı zamanda araştırmaların yapıldığı ve dünyaya katkı sağlamayı hedeflediğimiz araştırma merkezleri. AR-GE Merkezlerimizde dünya tıp literatürüne geçen araştırmalar yapılıyor.

Üniversitelerimiz dünya çapında hangi disiplinlerde ön plana çıkıyor?

Türkiye şu anda sağlık bilimlerinde ve mühendislikte önde. Uzun yıllar en iyi beyinlerimizi bu alanlara yönlendirdik. Son zamanlarda hukuk, psikoloji gibi alanlar yükseliyor. Elbette bunların sonuçlarını en az 10 yıl sonra alabileceğiz. Bu durumu, bizden de iyi sosyal bilimcilerin çıkacağının göstergesi sayıyorum. İyi beyinlerin doğru kullanımı, toplumun yönünü tayin ediyor. Bu nedenle yüksek potansiyelli öğrencilerimiz konusunda titiz olmalı, bu potansiyeli çok doğru yönlendirmeli ve değerlendirmeliyiz.

Mesleki personel yetiştirmede Meslek Yüksek Okullarına ne gibi görevler düşmektedir?

Ülkemizin teknik seviyede çok ciddi bir işgücü açığı var. Bu ihtiyacın karşılanması için üniversitelerin özel sektör ve kamu ile çok yakın iş birliği içerisinde hareket etmesi gerekiyor. Türkiye'nin 2023 hedeflerinden birisinin de dünyanın ilk on ekonomisinden biri haline gelmek olduğu düşünüldüğünde, üretimde daha önemli adımlar atmalıyız. Yani Meslek Yüksek Okulu mezunlarına çok ihtiyaç var ülkemizde. Tabii bu mezunlar iyi eğitim almadıkları taktirde, özel sektör ve kamunun taleplerini karşılama sorunu olacaktır. Bu nedenle Meslek Yüksek Okullarında ilk hedefimiz yetiştirilen öğrencilerin, onlara ihtiyaç duyan iş yerlerinde faydalı işler yapabilmesini sağlamak olmalıdır. Sistemin başarılı olabilmesi için hedeflenen işyerlerinin sahip olduğu teknik işgücüne de hakim olunması gerekmektedir. Ayrıca arttırılacak uygulamaya dönük derslerle, sektörde çalışan hocaların derslere aktif katılımı sağlanmalıdır. Bu kapsamda biz İstinye Üniversitesi olarak Türkiye'nin en büyük özel sağlık grubu olan MLPcare ile olan yakınlığımız nedeniyle MYO ve SHMYO öğrencilerimiz için önemli bir avantaj sağlıyoruz. Öğrencilerimiz okurken staj yapma ve yarı zamanlı çalışma imkanı buluyor.

Üniversiteler öğrencilerini geleceğe hazırlamada nasıl bir yol izlemeli?

Neredeyse bütün sektörleri etkileyen bir bilgi endüstrisi gerçeğiyle karşı karşıyayız. Üniversiteler eğitim içeriğini buna uygun olarak devamlı yenilemek ve geliştirmek zorunda. Örneğin; son zamanlarda yükselen bir trend olan yapay zekanın, pek çok mesleği ortadan kaldırabileceği belirtiliyor. Geleceğin teknolojileri geleceğin mesleklerini de etkileyecek. Bunları göz önünde bulundurarak öğrencilerimizi yetiştirmemiz gerekiyor. Öte taraftan öğrencilerimizin iletişim becerilerinin çok güçlü olması üzerinde durmamız gerekiyor. İnsanları ikna edebilme, kendini doğru ve etkili bir şekilde ifade edebilme yeteneği, olmazsa olmaz bir özellik. Biz İstinye Üniversitesi olarak bütün alanlarda derslerimize iletişim yeteneğini geliştirici içerikler koyduk. Örneğin; öğrenci hazırladığı projeyi sınıftaki diğer arkadaşlarına sunum olarak anlatıyor. Böylelikle sunum yapma ve insanlarla konuşma yetenekleri gelişiyor. Bütün bunları eğitimin içine yedirmemiz lazım. Bunun dışında öğrencilerimizin teknolojiyi çok iyi kullanabilmelerini sağlamalıyız.

Sosyal bilimler alanında kalkınma yolunda üniversitelere nasıl bir görev düşüyor?

Kültürel anlamda kalkınmayı sürdürebilmek için sosyal bilimlerde başarılı olmamız lazım. Çünkü biz kendimize güvenimizi yeniden kazanmazsak, Türkiye olarak hiçbir zaman ilk 10 ülke arasına giremeyiz. Türkiye'de özellikle genç öğrencilerin hâlâ bir kendine güven problemi olduğunu görüyoruz. Ülke olarak çözmemiz gereken en temel mesele bu güven problemi. Bu sorunu kendi köklerimize bakarak rahat bir şekilde çözebiliriz. Çünkü biz altı asır boyunca dünyanın süper gücüydük. Örneğin; tüm derinliği ortaya çıkarıldığında, bizim müziğimiz Batı'nın müziği kadar iyi bir müzik. Bir örnek vereyim, okuduğum bir makale Itri ile Bach'ı ve Mozart'ı karşılaştırıyordu. Makaleyi okuduktan sonra popüler müzik sitelerinde Itri'yi sorguladım. Tanımlı bile değildi! Şu anda Batı, Bach'ı ve Mozart'ı en güzel şekilde yaşatmaya devam ediyor. Ancak biz Itri'yi bilmiyoruz bile. Türkiye'de bir Itri konseri çok az duyarsınız. Üstelik bu makaleyi Batılı bir kaynaktan okudum. Demek ki burada çok büyük bir hata var. Bu sebeple kendine güvenen öğrenciler yetiştirmek için, öğrencilerimize Itri'yi, Dede Efendi'yi, değerlerimizi çok iyi öğretmemiz lazım. Bunun sağlanacağı yer üniversite. Türkiye'nin ihtiyacı olan değişim eğitimle gelecek. Buna içtenlikle inanıyorum.

Kayseri Fen Lisesi mezunu olan Bulu, lisans eğitimini 1992 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde, Yüksek Lisans ve Doktora eğitimlerini Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nde tamamladı. P&G ve TUSAŞ gibi uluslararası firmalarda üst düzey yöneticilik yaptı ve girişimci olarak farklı sektörlerde rol aldı. Türkiye'nin rekabetçiliğini artırmayı amaçlayan sivil toplum kuruluşu URAK'ın kurucusu ve genel sekreteridir. Farklı üniversitelerde Bölüm Başkanlığı, MBA Koordinatörlüğü ve Dekanlık gibi idari görevler yapan Prof. Dr. Melih Bulu İstinye Üniversitesi kurucu Rektörü olarak görevini sürdürmektedir.

20. Rehberlik Sempozyumu (7 Nisan 2018)
Hepimizin Sınavı

1998 yılında doğanlar -eğer yükseköğretim giriş sınavlarına girmeyi tercih etmişler ve bir bölümde eğitim almaya hak kazanmışlar ise- bugün üniversite amfilerinde ders dinliyorlar. Anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise, kurslar, özel dersler, atölye çalışmaları vs. derken, 20 yılın yaklaşık % 75'ini eğitim kurumlarında geçirdiler. Ve bu eğitim kurumlarında yazılı, sözlü, uygulamalı, deneme, merkezi, seçme, yerleştirme gibi adları olan sayısız sınava girdiler...

20 yıl içerisinde her alanda olduğu gibi eğitim-öğretim alanında da büyük değişim ve gelişim yaşandı. Okulların sayıları ve çeşitliliği arttı, modern pedagojik metotlar öğretim yöntemleri arasına girdi, ölçme-değerlendirme yöntemleri gelişti, teknolojinin kullanımı arttı, ruh sağlığını referans alan uzman ve birimler hızla çoğaldı. Sınavlar, -sık sık isim ve süreleri değişse de- bu süre zarfında vazgeçilmez olmayı başardılar ve görünen o ki daha uzun yıllar da bizimle birlikte olacaklar.

Bir kağıdın üzerine basılmış sorulardan daha fazlası oldu hep sınavlar.... Hazırlanmasından, yüklenen anlamlara, sonuçlarının kişiye, ailesine ve topluma yansımalarından, açtığı ya da kapattığı iddia edilen kapılara kadar, bir ölçme- değerlendirme aracından çok daha fazlasıydı... Sadece girenler için değil, girmeyenler için de... Zira Türk Dil Kurumu'na göre sınavın 2 anlamı vardı. Birincisi: “öğrencilerin veya bir işe girmek isteyenlerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklama, imtihan, test” ti. Yani, bilgi seviyelerinin ölçülmesi için hazırlanan “öğrencilerin sınavı”ydı... İkinci anlamı ise, “direnme, dayanışma, güç gerektiren, sonuçta bir deneyim kazandıran zor durum”du. Bu da başta biz eğitimciler olmakla birlikte “hepimizin sınavı”ydı...

Özel Okullar Derneği Rehberlik Sempozyumu 20. yılında, “Hepimizin Sınavı - Sınavların Ruh Sağlığı Üzerindeki Etkileri” temasıyla katılımcılarıyla buluşacak. Sempozyumun ev sahipliğini ilk kez bir Fransız lisesi yapıyor: Sainte Pulchérie Fransız Lisesi...

7 Nisan 2018 Cumartesi günü gerçekleşecek olan sempozyuma katılacak olan rehber ve psikolojik danışmanlar, psikologlar, sosyologlar, yöneticiler, öğretmenler, eğitim- öğretim çalışanları, öğrenci ve veliler sınavların ruh sağlığına etkileri üzerine aşağıdaki sorulara cevap aramaya çalışacaklar:

- Okulda ve okul dışında ruh sağlığı uzmanları ve öğretmenler sınavlar ve ruh sağlığı kavramlarını nasıl değerlendirir? Psikolojik destek çalışmalarını nasıl biçimlendirir? Öğrencilere nasıl sunar ve katılmalarını teşvik eder?
- Yöneticiler yapılması planlanan çalışmalara uygun ortam ve koşulları nasıl düzenleyebilir?
- Ebeveynler sınav sürecine ilişkin hangi açık ve örtülü mesajları verirler? Sınav sonuçlarına dair beklentileri öğrencinin potansiyeli ile doğru orantılı mıdır?
- Sınavlar ve ölçtüklerini ifade ettikleri bilgi ve beceri düzeyi, bir sonraki adımda edinilecek kazanımı karşılar mı?
- Toplumsal genelleme ve beklentiler sınava girecek adaylar için ne kadar anlamlı referanslardır?
- Kısa bir süre önce değişen lise ve üniversite giriş sınavlarına karşı bireylerin ve toplumun bakış açısına dair bir analiz yapılabilir mi?
- Zeka, değer, sevgi, yeterlilik sınav sonuçlarına dair göstergeler olabilir mi?

20. Rehberlik Sempozyumu, temasını katılımcıları ile konferanslar, paneller, eş zamanlı atölyeler ve sunumlar aracılığı ile paylaşmayı hedefliyor. Halen planlaması devam eden sempozyuma katılacak çok değerli bazı konuşmacılarımız (sempozyum program sırasına göre);

- Prof. Dr. A. Kadir ÖZER- Psikoterapist, Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyesi
- Uzm. Psi. Dan. Deniz ALTINAY- Psikoterapist, İstanbul Psikodrama Enstitüsü Başkanı
- Prof. Dr. Mansur BEYAZYÜREK - Psikiyatrist
- Uzm. Dr. Tahir ÖZAKKAŞ- Psikoterapist, Psikoterapi Enstitüsü Başkanı

İlerleyen günlerde genel bilgi, program akışı ve kayıtla ilgili duyuruları

www.sp.k12.tr/rehberlik sempozyumu adresinden takip edebilirsiniz.

Sainte Pulchérie Fransız Lisesi

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
I. YARI YIL OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KOMİSYONU RAPORU

Komisyonumuzun 2017-2018 Eğitim Öğretim Dönemi için gerçekleştirdiği toplantılarda yapılan çalışmalar, aşağıda özetlenmiştir.

Sayın Zafer ÖZTÜRK (Yönetim Kurulu Bşk. Yardımcısı) ve Sayın Özlem KARSAN'ın (Yönetim Kurulu Muhasip Üye) da katılımları ile gerçekleştirilen ilk toplantıda, görev dağılımlarını belirlemek üzere seçim yapılmıştır. Buna göre; Sayın Emir BORU (FMV Erenköy Işık Anaokulu Müdürü) Komisyon Başkanı, Sayın Sevinç YILMAZ (Abaküs Doğa Anaokulu- Kurucu) Komisyon Başkan Yardımcısı ve Sayın Burçin BOZOK (İzmir Özel Türk Koleji Anaokulları Direktörü) Genel Sekreter olarak oy birliği ile seçilmişlerdir. Ayrıca Sayın Selma YILDIRIM (TED Rönesans Koleji Anaokulu Müdürü), Sayın Hüma ÇOBANOĞLU (3B Çocuk Akademisi-Kurucu), Sayın Süheyla KÖSELER (Pusula Kemer Anaokulu- Kurucu), Sayın Serda BÜYÜKKOYUNCU (SUN Anaokulu- Kurucu), Sayın Ayça CENK (Burçak Eyüboğlu Anaokulu Müdürü), Sayın Ayten YILMAZ (ENKA Anaokulu Müdürü) ve Sayın Meral GÜNER (ÇEVRE Koleji Anaokulu Müdürü) komisyon üyeleri olarak görevlerini yürüteceklerdir.

Derneğin yeni proje olarak başlatacağı "Sürekli Öğretmen Eğitimi Programı" için komisyonumuz tarafından alanında uzman isimler önerilmiştir. Ayrıca bu projenin yürütülmesi için kurulan komisyonun çalışmalarına, Okul Öncesi Eğitim Komisyonu adına Sayın Emir BORU ve Sayın Hüma ÇOBANOĞLU gönüllü olarak katılma taleplerini iletmişlerdir.

Komisyon üyelerimiz "Değerlendirmeye Dayalı Farklılaştırma" temalı 8. Temel Eğitim Sempozyumu'nun organizasyonu için, panel, çalıştay ve konuşmacı eğitimcilerin mentörlüğü gibi çeşitli konularda sorumluluk alarak sürecin işleyişine katkıda bulunmuşlardır. Derneğimiz tarafından çeşitli devlet üniversite öğrencilerine ayrılan sempozyum katılımcı kontenjanı için, Marmara Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı Başkanı ile görüşülmüş ve 15 kişinin 8. Temel Eğitim Sempozyumu'na katılımı sağlanmıştır.

Ek olarak komisyonumuzda, okul öncesi eğitimde kullanılan öğrenci gelişim değerlendirme ölçekleri konusu gündeme alınmıştır. Okul Olgunluğu Tarama Testi'nin genelde okullarda kullanıldığı ve hazırlık sınıflarında sonuç odaklı okuma yazma öğretimi yapılmasının hiçbir okulda eğitimciler tarafından uygun görülmediği sonucuna ulaşılmıştır. Okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının sadece ses farkındalığı kazandırmak üzere "ses eğitimi", fiziksel gelişimi desteklemek üzere el- parmak kaslarını/ hareketlerini güçlendirici ve el- göz kontağını geliştirici nitelikte olmasının önemi vurgulanmış, tüm üyeler bu konuda ortak görüş bildirmişlerdir.

Komisyonumuz, 6 haftada bir kez periyodik olarak gerçekleştireceği toplantılarla dönem süresince çalışmalarını yürütecektir.

Saygılarımla,

Emir BORU
Komisyon Başkanı

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
I. YARI YIL İLKOKUL KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği İlkokul Komisyonu 2017-2018 Eğitim Öğretim yılına yoğun gündem maddeleri ile başladı.

İlk olarak komisyona yeni katılan üyeler ile tanışıldı. Yapılan toplantılarda değişen yönetmelik ve müfredatlar ile ilgili bilgi paylaşımı yapıldı. Sonrasında komisyon üyeleri bu değişikliklere yönelik kendi kurumlarında yaptıkları ya da yapacakları uygulamalar hakkında fikir alış verişinde bulunup, ortak paydada birleştiler.

Komisyona yeni katılan üyelerle birlikte komisyon içi görev dağılımı yapıldı. Oylama sonucunda Bahar Birkal başkan ve Banu Dönmez başkan yardımcısı olarak belirlendi.

Dernek bünyesinde 2. dönem yapılması planlanan öğretmen eğitimlerini organize edecek ekipte komisyonu temsil edecek isimler Nazan Fettahoğlu ve Didem Şiranur olarak belirlendi.

Derneğin okul öncesi ve ilkokul komisyonlarının ortaklaşa düzenlediği Temel Eğitim Sempozyumu için detaylı toplantılar yapıldı.

'Değerlendirmeye Dayalı Farklılaştırma' konulu 8. Temel Eğitim Sempozyumu için konuşmacı isimleri, program ve görev paylaşımı belirlendi. 02 Aralık 2017 tarihinde üyemiz SAJEV Özel Küçük Prens Okulları'nda 21 akademisyen- uzman, 600 civarı katılımcı ile 2 konferans, 4 panel ve 14 çalıştay başarılı bir şekilde gerçekleştirildi.

Öğretmen eğitimlerine konu ve konuşmacı belirlenmesi için komisyon üyelerimizin ihtiyaç analizi ve konuşmacı isimlerini belirten önerileri bir rapor halinde yönetim kurulumuza sunuldu.

8. Temel Eğitim Sempozyumu'nun değerlendirmesi yapıldı. Bir sonraki sempozyuma yönelik katkı sağlayacak görüş ve öneriler paylaşıldı.

Bundan sonra da mevcut birlik ve beraberliğimizden aldığımız pozitif enerji ile yıl boyunca çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Özverili çalışmalarından dolayı Türkiye Özel Okullar Derneği İlkokul Komisyonu üyelerine, desteklerinden dolayı Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu'na ve dernek müdürümüze teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Bahar BİRKAL
Komisyon Başkanı

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
I. YARI YIL ORTAOKUL KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği bünyesinde kurulan Ortaokul Komisyonu, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında gruba katılan yeni üyelerle çalışmalarına başlamıştır. Bu eğitim-öğretim yılında aramıza katılan arkadaşlarımıza "Hoş geldiniz." diyoruz.

Ortaokul komisyonu, yıl içinde, tüm çalışmalarında temel felsefe olarak benimsediği yaşam boyu öğrenme konsepti çerçevesinde, kişisel gelişim, problem çözme, yeni eğitime adaptasyon konusunda proaktiflik refleksiyle ve özelikle de disiplinlerin işbirliğinin ötesinde 21. yüzyıl eğitiminde meslektaşlar ve kurumlar için gerekli koşul olan disiplinlerin birleşimi, iç içeliği ve bu kulvarda yapılacak çalışmaların meslektaşlar ve kurumlar arası çalışmalarda oluşturacağı sinerjiyi hesaba katarak planlamalar yapmış ve hayata geçirmiştir.

Görev alan komisyon üyeleri, süreç içindeki uygulamalar, ihtiyaç duydukları konular doğrultusunda oluşturdukları gündem üzerinde toplantılarını yapmış, tereddüt edilen hususlar üzerine paylaşımlarda bulunmuşlardır.

Komisyon, enerjisini, öncelikle TEOG uygulamasının kaldırılması ve yerine gelecek liselere öğrenci alma sistemi ile ilgili olarak Bakanlığa iletilecek rapor üzerinde çalışmalar üzerinde yoğunlaştırmıştır. Öğrencilerin hazırlık süreci, sınavın uygulanması, içerik, öğrenci ve veli beklentileri ile açıklama bekleyen süreçler üzerinde tartışılmış, ayrıntılı çalışmalar yapılmış, öneri ve görüşler alınarak Bakanlığımıza verilmek üzere Derneğimize iletilmiştir.

Aynı konu ile ilgili olarak basına yansıyan açıklamalar üzerine bir toplantı daha gerçekleştirilerek açıklamalar doğrultusunda oluşan soru ve görüşler yine bir rapor ile Derneğimize sunulmuştur.

Bu yıl komisyon üyelerimizle gerçekleştirdiğimiz bir başka çalışma da "öğretmen eğitimleri" konusunda ihtiyaçların tespit edilmesi olmuştur. Ortaokul Komisyonu üyeleri bu konuda yaptıkları çalışmaları bir araya getirerek eğitimi verecek kurum ve kişiler, eğitimin süresi, ücret ve içerikler üzerinde önerileri ve görüşlerini paylaşarak bir rapor hazırlamışlardır.

Süreçte yaşanan sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin üretilmesi amacıyla düzenlenen toplantılarda benzer sorunların dile getirilmesi, üretilen farklı çözüm önerilerinin paylaşılması, komisyon üyelerinin iletişimini güçlendirirken birlik beraberliği de arttırmaktadır.

Komisyon üyelerinin arasındaki etkili iletişim, bizlere iş birliği ve güven ortamı sunmakta, yanı sıra yapılan ortak çalışmalar ve dayanışma, eğitimle ilgili sorunların çözülmesine katkı sağlamakta, bizleri daha da güçlü kılmaktadır.

Ünlü ruh bilimci Sigmund Freud, 20. yüzyılın hemen başında üç mesleğin imkansızlığını belirtmiştir. Bunlar, öğretmenlik, yöneticilik ve psikanalizdir. Önce öğretmen ve sonra da okul yöneticisi olarak imkansızı imkanlı hale getirmek için yaptığımız döngü kırıcı çalışmalar bizleri Freud'den daha umutlu yerde tutmaktadır şüphesiz. Bu dönemde de bütün bu iş birliği çerçevesinde gerçekleşen çalışmalar yeni yüzyılın yeni eğitim paydaşlarının oluşacağı profil açısından bizlere yeni öğrenmeler, yeni vizyonlar kazandırmış, ayrıca eğitimin -henüz- insanın hayatındaki güçlü dönüştürücü etkisini görmek bizler için de mutluluk verici olmuştur.

Bu nedenle, Ortaokul Komisyonunda görev alan yönetici arkadaşlarıma ve bizlere bu olanağı hazırlayan ve her konuda gereken desteğini esirgemeyen Türkiye Özel Okullar Derneği'ne teşekkür ediyorum.

Saygılarımla,

M. Banu KESKİN
Komisyon Başkanı

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
I. YARI YIL LİSE KOMİSYONU RAPORU

Lise Komisyonumuz, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı çalışmaları kapsamında 4 kez toplanmış olup lise eğitim- öğretim süreçlerine yönelik güncel konuları dernek yönetimimizle eşgüdüm içinde ele almıştır.

Ortaöğretimde hızla değişen yeniden yapılanma sürecinde, gündem maddelerimizi uygulamada karşılaştığımız ortak sorunlarımız oluşturmaktadır. Toplantılarımızda çözüm önerilerimizi tanımlamakta ve yönetim kurulumuzdan destek talebinde bulunmaktayız. Ayrıca, her yıl komisyon olarak bir sempozyum/çalıştay organize etmekteyiz.

Komisyonumuz ayrıca, liselerimizin; e-okul, ders çizelgeleri, Lise Eğitimi ve Fark Yaratan Uygulamalar, nakiller, IB programı vb. konularıyla ilgili olarak soru veya sorunlarını görüşerek ilgili birimlere bildirmekte, MEB'nın bazı çalıştaylarında derneğimizi temsil etmekte ve çözüm noktasında gerekli çalışmaları yaparak yönetim kurulumuza destek olmaktadır. Bunun yanı sıra komisyonumuz, alt komisyonlar kurarak detaylı araştırmalar yapmaktadır. Örneğin "Farklı ülkelerin disiplin uygulamalarının incelenmesi, ortaokul- lise program bütünlüğü eşgüdüm çalışması" gibi ihtiyaç duyulan konularda yapmış olduğu çalışmalara ait verileri Bakanlık ile paylaşılmak üzere yönetim kurulumuza sunmaktadır.

Alınan tüm kararların uygulanması konusunda yönetim kurulumuza değerli destekleri için teşekkür ederiz.

Komisyon olarak 2017-2018 eğitim-öğretim yılı içinde aşağıda belirtilen çalışmalar yapılmış veya planlanmıştır;

- 13 Mayıs 2017 tarihinde FMV Ayazağa Işık Lisesi ev sahipliğinde kampüsünde "Derslerimizin EN'leri" çalıştayı düzenlenmiştir. Bu çalıştayda ağırlıklı olarak 16 farklı disiplinden öğretmenlerimiz fark yaratan uygulamalarını paylaşmışlardır.
- Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği ve Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin en son hali değerlendirilerek uygulamada ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileri yönetim kuruluna sunulmuştur. Aynı zamanda destek talep eden üye okullarımızın kurucu veya yöneticilerine destek verilmiştir.
- 2017 yılı ortaöğretimden liseye geçişte uygulanan kayıt sürecinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri değerlendirilerek yönetim kurulu ile paylaşılmıştır. Bu anlamda MEB yetkilileri ile yapılan görüşmelerde komisyon adına katkıda bulunulmuştur.
- Lise komisyonu olarak 5 Mayıs 2018 tarihinde "Eğitimde Merak" konulu sempozyum düzenlenmesine karar verilmiş olup çalışmalar devam etmektedir.
- Haftalık Ders Çizelgeleri güncellenmesine yönelik komisyonda yapılan çalışmalar, MEB Talim Terbiye Kuruluna sunulmak üzere Derneğimize iletilmiştir. MEB Talim Terbiye Kurulu bu çalışmalardan faydalanmıştır.
- Yenilenen müfredatlara yönelik görüş ve öneriler yönetim kurulu ile paylaşılmıştır.

Komisyonumuzda görüşülmesini istediğiniz önerilerinizi veya uygulamaya dönük tavsiyelerinizi komisyonumuz ile paylaşmanız çözüme yönelik katkı açısından bizleri son derece mutlu edecektir.

Saygılarımla,

Fikret MULHAN
Komisyon Başkanı

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
I. YARI YIL REHBERLİK KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği bünyesinde oluşturulan Rehberlik Komisyonu, 2017- 2018 eğitim- öğretim yılında görev alan Komisyon Üyeleri ile eğitim- öğretim süreçlerinde ihtiyaç duyulan konular doğrultusunda oluşturdukları gündem üzerinde toplantı yapmışlardır. Yapılan toplantıda bu yıl yapılacak 20. Rehberlik Sempozyumunun ayrıntıları görüşülmüştür.

2017- 2018 öğretim yılında 20.si düzenlenecek olan Rehberlik Sempozyumunun 7 Nisan 2018 tarihinde üyemiz Özel Ste. Pulcherie Fransız Lisesi'nde yapılmasına karar verilmiştir. Bu çerçevede, sempozyumun konusu "Hepimizin Sınavı" olmasına karar verilmiştir. Komisyon üyeleri ile birlikte konuşmacılar ve akış belirlenmiştir.

Geçen yıl Rehberlik Komisyonunun meslektaş etkileşimini artırmak için başlattığı "Sinerji Toplantıları"na bu yıl da devam edilmesine karar verilmiştir.

Saygılarımla,

Nur MCKEOWN
Komisyon Başkanı

Görevi	Adı Soyadı	Kurumu
• Başkan	Nur MCKEOWN	SEV Amerikan Lisesi
• Başkan Yardımcısı	Ayça ÖZBATIR	TED Rönesans Koleji
• Genel Sekreter	Sema ŞAHİNKAYA	Atacan Koleji
• Üye	Erdem KAYA	MEF Okulları
• Üye	Gülçağ GENÇER	İzmir Çamlaraltı Koleji
• Üye	Ebru Ceylan TEZER	Uğur Koleji
• Üye	Fatmanur KULAÇOĞLU	Çevre Koleji
• Üye	Dilek ATEŞ	Kültür Koleji
• Üye	Özlem ÖZEL	FMV Işık Okulları
• Üye	Murat ENÜŞTEKİN	TED İstanbul Koleji

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
I. YARI YIL IT KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği IT Komisyonu 24 Mart 2018 tarihinde 5. ETP (Eğitim Teknolojileri Platformu) Konferansını düzenlemek üzere hazırlık çalışmalarına başlamıştır. ETP18'in, **24 Mart 2018 tarihinde İstanbul Kültür Üniversitesi (Ataköy Kampüsü)** ev sahipliğinde gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Komisyonumuz, üniversitede keşif gezisinde bulunarak ön planlamalara başlamıştır.

24 Mart 2018 tarihinde düzenlenecek olan 5. ETP (Eğitim Teknolojileri Platformu) Konferansında 350 civarında sunum başvurusu, 2500 kadar da ziyaretçi başvurusu beklenmektedir. 19 Aralık 2017 tarihinde 3. toplantısını gerçekleştiren IT Komisyonumuz, konferans için sunum ve izleyici başvuru tarihlerini belirlemiş olup etkinlik sitesinin yenilenmesi işlemleri de başlamıştır. 5. ETP Konferansı için sunum başvuruları 25 Aralık 2017- 23 Şubat 2018 tarihleri arasında alınacak, sunum kabul ve ilan işlemleri Mart'ın ilk haftasında kesinleştirilerek tamamlanacaktır. Konferansa izleyici olarak katılmak isteyenlerin başvuruları 25 Aralık 2017- 19 Mart 2018 tarihleri arasında alınacaktır. 5. ETP Konferansı, açılış konuşmalarından sonra bir ana konuşma + 6 seans halinde paralel oturumlar şeklinde gerçekleştirilecektir.

IT Komisyonu çalışmalarına katkıları ve emekleri için değerli komisyon üyelerimize ve çalışmalarımıza her türlü desteği sağlayan Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kuruluna en içten teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla,

Özcan GÜCTEKİN
Komisyon Başkanı

Görevi	Adı Soyadı	Kurumu
• Başkan	Özcan GÜÇTEKİN	Eyüboğlu Koleji
• Üye	Elif Kara ÖZTÜRK	VKV Koç Özel Lisesi
• Üye	Süha HAYAL	FMV Işık Okulları
• Üye	Fatih YÖRÜK	İELEV Eğitim Kurumları
• Üye	Evren TOMBUL	Ulus Özel Musevi Okulları
• Üye	Hakan UMUTLU	SEV Amerikan Koleji
• Üye	Özge ŞAHİN	Kültür Koleji

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
I. YARI YIL IB KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği komisyonları arasına bu öğretim yılında bir yenisi eklendi:

IB Komisyonu.

Şimdiye kadar üyemiz olan Uluslararası Bakalorya (IB) Okullarının ihtiyaçları olduğunda, örneğin haftalık ders çizelgeleri yenilendiğinde, IB okulları yönetici ve IB koordinatörleri derneğimizde toplanarak çalışmalar yapıyorlar ve bu çalışmaların Milli Eğitim Bakanlığı ilgililerine iletilmesinde dernek yönetimimiz desteğini talep ediyorlardı. Bu yaz yapılan program değişiklikleri esnasında ise bu talep Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nden derneğimize ulaştırıldı. Eş zamanlı olarak Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'ndaki yönetim değişikliklerinden sonra derneğimizden kendilerine (IB) ile ilgili bir tanıtım yapılması talep edildi.

Bu ve benzeri IB ile ilgili ihtiyaçları karşılamak üzere Türkiye Özel Okullar Derneği IB Komisyonu oluşturulmasını uygun gördü. IB Okullarından komisyonda çalışmak üzere gönüllü üyeler talep edildi. Bu davete cevap veren üyelerle Akademik Danışmanımız Dr. Jale Onur başkanlığında ilk toplantısını derneğimiz merkezinde 26 Eylül 2017'de 13:00-15:00 arası aşağıdaki üyelerle toplandı .

Komisyon ilk olarak kendi aralarında görev dağılımı yapmış ve çalışma esaslarını belirlemiştir.

Her akademik dönemde olağan olarak 2 kez toplanılmasına karar verilmiştir.

Komisyonun amacı IB Okullarının sorunları için işbirliği içinde çözümler aranması. MEB ve IB ve üniversitelere nezdinde gerekli girişimlerin yapılması. İlgili, aday ve yeni IB okul kategorisinde olan okulların bilgi ihtiyaçlarının karşılanmasında yardımcı olmak olarak belirlenmiştir.

İlk olarak dernek aracılığıyla iletilen TTK üyelerine IB tanıtım talebi konusu görüşülerek daha önceki yıllarda hazırlanan benzer bir metnin güncellenmesi için üyeler arasında iş bölümü yapılmıştır.

Dernek aracılığıyla TTK Başkanlığı'na davet yapılmış ve sunum 27 Kasım tarihinde Dernek merkezinde gerçekleştirilmiştir.

2. dönemin ilk toplantısı 2 Mart 2018 saat 10:00'da dernek merkezinde yapılacaktır. 2. dönemin son toplantısının tarihi bu toplantıda belirlenecek ve aynı gün öğleden sonra Vefa Lise'sinde IB Heads and Coordinators toplantısına yine komisyon olarak katılınacaktır. Yeni MEB haftalık çizelgelerine göre ve IB program gelişim takvimi uyarınca SBS 20. Yüzyılda Türkiye dersi güncellemesi yapılacaktır. Bu dersin standart seviye yerine İleri seviye ders haline getirilmesi için IB ile görüşmeler Ekim ayında Lahey'de yapılacak IBAEM Konferansında yapılacak Türk Okulları toplantısında gündeme getirilecektir. Dersin güncelleme çalışmaları SAC Okulları müdürü Elvan Tongal Başkanlığında bu ders öğretmenlerinden seçilen bir grupla yürütülecektir.

Saygılarımla,

Dr. Jale ONUR
Komisyon Başkanı

Mülteci ve Göçmen Çocuklarımızın Hayatlarına Kimlikli Bebekler Yaklaşımı ile Sihirli Bir Dokunuş

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi (ÇABAÇAM)

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Dairesi (UNDESA)'nın verilerine göre dünyada 250 milyon kişinin (dünya nüfusunun yüzde 3.3.ü) uluslararası göçmen olduğu tahmin ediliyor. Türkiye 2014 senesinden bu yana en yüksek sayıda mülteci kabul eden ülke statüsündedir. İçişleri Bakanlığı Göç İşleri Genel Müdürlüğü (GİGM) verilerine göre biyometrik kimlikle kayıt altına alınan 3 milyon 303 bin 113 Suriyeli mülteci bulunmaktadır. Bunlara Irak, Afganistan, İran, Somali ve Sudan gibi ülkelerden gelen göçmenleri de eklersek sayının 4.5 milyondan fazla olduğu söylenebilir. Bu rakam, Arnavutluk ya da Litvanya'nın toplam nüfusundan fazladır. İlk zamanlarda "geçici konuk" olarak nitelendirilen Suriyeli mültecilerin Türk toplumuna entegrasyonu, özellikle son birkaç yıldır kamu politikalarında önemli bir yer kapsamaktadır (ERG, 2016, 2017a)

Ülkemizde okul çağındaki (5-17 yaş) Suriyeli çocuk sayısının 934 bin olduğu ve bu çocukların yalnızca %34'unun okula devam ettiği tahmin edilmektedir. Okul öncesi dönemde bulunan 5 yaş toplam çocuk sayısı ise 82.866 olup, bu çocuklardan 24.872'si halen anasınıfına kayıtlıdır (ERG, 2017b). Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği yol haritasına göre, Suriyeli çocukların çoğunun Arapça eğitim aldığı geçici eğitim merkezlerinin kademeli olarak kapatılması ve Türkçe öğretimine ağırlık verilerek bu öğrencilerin Türk Eğitim Sistemi'ne entegre olmaları planlanmaktadır. Her ne kadar Türkçe öğretimi mülteci ve göçmen çocukların topluma entegrasyonu, normallik ve aidiyet duygusuna kavuşmaları için önemli bir aşama olsa da, bunun yanı sıra barışı, insan haklarını ve çok kültürlülüğü destekleyen yenilikçi, işbirlikçi ve kapsayıcı yönde nitelikli eğitim almaları hem kendileri hem de ev sahibi ülke için büyük önem taşımaktadır (ERG, 2016). Okul çağında olup da okula kayıtlı olmayan 380 bin Suriyeli çocuğun olduğu gerçeğinden hareketle eğitimin yanı sıra bu çocukların maruz kaldıkları toplumdan dışlanma, ayrımcılık vb. travmalara karşı son derece savunmasız oldukları da yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır (UNICEF, 2017).

Mülteci ve göçmen çocukların karşılaştıkları tüm bu olumsuz risk durumlarıyla baş etmelerinde, toplumumuzda artmakta olan ötekileştirme ve şiddeti azaltmak amacıyla uygulanacak eğitim yaklaşımlarından birisi olarak Kimlikli Bebekler Yaklaşımı (Persona Dolls Approach)'ndan bahsedebiliriz. Kimlikli Bebekler Yaklaşımı, çocukların duygularını ifade edebilmeleri, diğer insanların duygularını anlamaları, farklı kimlik, ırk, cinsiyet, ten rengi ve engele sahip insanlara saygı göstermeleri; eşitlik, adalet konularında duyarlı olmalarını sağlayan, önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmede son derece güçlü bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocukların farklılıklarla tanışmalarında ve onların yaşamlarını zenginleştirmelerine yardımcı olabilecek bir uygulama olan Kimlikli Bebekler Yaklaşımı, çocukların önyargıya yönelik davranışlarını engelleyerek, çeşitli problem çözme becerileri ve alternatif stratejiler geliştirmelerini sağlar. Çocukları kendileri ve geldikleri kültür hakkında iyi şeyler hissetmeleri yönünde cesaretlendirirken, farklı kültürlerden gelen çocuklara ve kültürlerine de saygı duymayı öğretir. Ayrıca çocukların güçlü ve pozitif kimlik geliştirerek, kendileri hakkında iyi duygular beslemelerine yardımcı olur (Divrengi ve Aktan, 2010).

Kimlikli Bebekler Yaklaşımı, Amerikalı sınıf öğretmeni Kay Taus (1987) tarafından küçük çocukların önyargılı tutumlarını ve ayrımcılık davranışlarını önlemek ve olumsuz tutumları kafalarından atmalarına yardımcı olmak için geliştirilen bir eğitim yaklaşımıdır.

Kay Taus bebekleri:

> *"Bebekler farklıdır çünkü onlar sınıfımızda olan çocuklar gibi bireysel kimliklere sahiptirler. Onların aileleri vardır, belirli bir yerde yaşarlar; evde ya da bir apartman dairesinde, arkadaşları vardır ve bu özel durumlar asla değişmez."*

şeklinde tanımlamıştır (Taus, 1987 akt.Brown, 2001). Günümüzde Kimlikli Bebekler Yaklaşımı İngiltere ve Güney Afrika başta olmak üzere Amerika, Avustralya, Almanya, Hollanda ve Türkiye'de uygulanmaktadır.

Smith'e (2009) göre Kimlikli Bebekler Yaklaşımı'nın gücü, bebeklerin kendilerinde yatmaktadır. Kimlikli Bebekler, çok özel bebeklerdir. Çocukların, kendi hayatlarında neler olduğu hakkında hikayeler paylaşan ve onları ziyaret eden küçük arkadaşlarıdır. Kimlikli Bebekler sayesinde çocuklar hikayelerden zevk almaya ve hikaye anlatma süreçlerine aktif bir şekilde katılım göstermeye başlarlar. Çocukların bebeklerin nasıl hissettiğini tanımlayan ve kendi duygularını ifade eden kelimeleri kullanarak ve öğrenerek kelime hazineleri genişlerken, dil gelişimleri de desteklenir. Hislerini ve deneyimlerini ifade etmek için yeterince güvenli hissetme, hataları kabul edebilme ve kabul etmek için istekli olma, öğrendikleri becerileri hayatlarında karşılaştıkları deneyimlere ve durumlara transfer etme süreçlerini yaşarken sosyal becerileri gelişmeye başlar. Çocuklar bebekler sayesinde, daha önceden bilgi ve deneyim sahibi olmadıkları farklı kültürleri tanımaya başlarken, farklı yaşam stillerinin zenginlik ve çeşitlilik olduğunun bilincine varırlar (Brown, 2001; Mac Naughton ve Davis, 2009; Şensoy, 2013).

Kimlikli Bebekler Yaklaşımı'nda uygulayıcı kişinin rolü -öğretmen, eğitimci, psikolog olabilir- bir senaryoyu sunmaktan öte çocuklara, Kimlikli Bebeğin onlarla "özel bir durumu" paylaşmak istediği yönünde bir tablo çizmektir. Daha sonra çocukları, Kimlikli Bebeğin duygularını anlama, onunla empati kurma, kendi düşündüklerini ifade etme ve problemi çözme sürecinde yardımcı olmaya teşvik eder. Etnik grup,

ırk, kültür ve fiziksel çeşitliliğe bağlı olarak uygulayıcı tarafından kullanılan kelimeler ve kavramlar çok kritik bir önem taşır. Öğretmenin süreçteki bir diğer rolü de yönlendirici olmaktır. Açık uçlu sorularla çocuklarda merak uyandırmalı, onların kafalarında soru işaretleri oluşturmalı ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelidir (Aktan Acar ve Çetin, 2017).

Kimlikli Bebekler uygulama süreci ailelerin katılımıyla da yapılabilir. Ama öncelikle ailelerin Kimlikli Bebekler'le tanıştırılarak, çocuklarının onlardan nasıl faydalanacaklarının kendilerine anlatılması gerekmektedir. Ayrıca ailelerle ve meslektaşlarla iş birliği sağlanması, bebeklere ait hikayelerin ve kimliklerin oluşma sürecinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu aşamayı kolaylaştırmak için ailelere yönelik planlanacak uygulamalı bir eğitim, hem öğretici hem de keyifli olabilir.

ÇABAÇAM'dan Bir Uygulama Örneği: Alican Bebek…

Çocuğu merkeze alıp bireyden başlayarak topluma ulaşmak; hem çocuk, hem anne-babası ve sosyal çevresi hem de hizmet öncesi öğretmen adaylarını bir araya getirmek üzere bir model olarak geliştirilen ve hayata geçirilen Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'nde (ÇABAÇAM), Üniversite, Yerel Yönetim ve Sivil Toplum Örgütleri'nin paydaşlarının koordinasyonu ve işbirliğine bir örnek model teşkil edecek şekilde ÇABA Derneği ve Çanakkale Kepez Belediyesi desteğiyle 2008 yılından itibaren eğitim verilmeye başlanmıştır.

Projenin temel amacı, toplum katılımlı işbirliklerinin oluşturulması yoluyla özellikle gelişimsel olarak risk altında olan dezavantajlı çocuklar ve aileleri için erken çocukluk hizmetlerinin sağlanmasıdır. Bir diğer önemli amacı ise, hizmet öncesi öğretmen adaylarının teori ile pratiği bir araya getirmeleri ve yaparak-yasayarak öğrenmeleri için onlara uygun fırsatlar sağlamaktır.

Proje kapsamında bugüne kadar 4-6 yaş arasında toplam 138 çocuk, aile ve 250'ye yakın hizmet öncesi öğretmen adayına eğitim sağlanmıştır. 2015 yılından itibaren Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği (ASAM) Çanakkale Şubesi ile işbirliği içerisinde, Suriye, Irak, Sudan, Afganistan gibi farklı ülkelerden gelen mülteci ve sığınmacı aileler ve çocukları da ÇABAÇAM'da eğitim almaktadır.

Yazının bu bölümünde ÇABAÇAM'da yürüttüğümüz "Alican Bebek Uygulaması"nı sizlerle paylaşacağız.

"Alican Bebek 4.5 yaşında olup geçen sene ailesiyle birlikte Suriye'den Türkiye'ye göç etmiştir. Annesi ev hanımı, babası ise inşaat işçisi olarak çalışmaktadır. Alican'ın Emir adında bir erkek kardeşi vardır ve ailesi ile birlikte Çanakkale'de yaşamaktadır. Alican en çok oyuncakları ile oynamaktan ve kitaplardan hoşlanmaktadır. Alican'ın annesi şu an hamile olduğu için Alican'a çok vakit ayıramamakta; bu durum Alican'ı üzmektedir."

Öğretmen, çocuklarla el ele tutuşarak Kimlikli Bebekler oturumunun yapılacağı ortama gelir ve daire biçiminde otururlar. Öğretmen Alican'ı kucağına alır ve Alican'ın "Bugün sizinle paylaşmak istedikleri var çocuklar" diyerek hikayeye bir giriş yapar. Alican'ı grupla tanıştırdıktan sonra ziyaret sebebinin onlarla özel bir durumunu paylaşmak istemesi olduğunu söyleyerek açıklama yapar. Öğretmen bu sırada Alican'ı kulağına yaklaştırarak yaşantısını dinler ve çocuklara dönerek paylaşır. Alican arkadaşlarıyla çok oynamak istemesine rağmen Türkçe bilmediği için onları anlamakta ve kendisini ifade etmekte güçlük çekmektedir. Alican bu duruma çok üzüldüğünü söyler.

Bu paylaşımın ardından öğretmen çocuklara dönüp, "Siz hiç böyle bir durumla karşılaştınız mı? Sizce Alican neler hissetmiş olabilir? Siz Alican'ın yerinde olsaydınız nasıl hissederdiniz? Alican'a bu durumla baş edebilmesi için neler önerebilirsiniz?" şeklinde sorularını yöneltir. Çocuklar çeşitli önerilerde bulunurlar. Öğretmen ardından çocuklara şu sözleri söyleyerek oturumu sonlandırır: "Alican sizinle özel bir yaşantısını paylaştığı için çok mutlu. Onunla ilgilendiğiniz için kendini daha iyi hissediyor." Öğretmen isterse kapanışın ardından tamamlayıcı bir etkinlik olarak bir drama çalışması, bir alan gezisi ya da bir resim çalışması yaparak değerlendirme aşamasına geçebilir. Alican Bebek Uygulaması, ailelerin de sürece katılımıyla paylaşılan bir atölye çalışması ile ÇABAÇAM'da tamamlanmıştır.

Ailelerimiz 'Kimlikli Bebekler'le Buluşuyor...

Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de Kimlikli Bebekler Yaklaşımı bu konuda teorik ve uygulamaya yönelik olarak hazırlanmış "Kimlikli Bebekler Yaklaşımı Uygulayıcı Eğitimi Sertifika Programı"'na katılıp süreci başarı ile tamamladıktan sonra sertifikasını alan eğitimciler tarafından uygulanabilmektedir. Barış eğitimi çerçevesinde ele alınan bu Sertifika Programı'nda, Kimlikli Bebekler uygulayıcı adaylarına yönelik sorun dönüştürücü yaklaşımlar, kolaylaştırıcı yöntemler, önyargı farkındalığı, duygu yönetimi gibi barışçıl becerileri destekleyen oyun temelli etkinlikler ve Kimlikli Bebeklerin aynı ortam içerisindeki katkısı ve gücünü ortaya koyacak deneyimler yer alır.

Kimlikli Bebekler Yaklaşımı Uygulayıcı Eğitimi Sertifika Programı'na katılmak ve eğitim ortamlarında uygulamak isteyen eğitimciler (okul öncesi öğretmenleri, psikolojik danışmanlar, ilkokul öğretmenleri, özel eğitim uzmanları, çocuk gelişimi uzmanları, araştırmacılar vb.) Kimlikli Bebekler Yaklaşımı'nı Türkiye'ye tanıtan ve profesyonel anlamda ilk uygulamaları yürüten akademisyen Dr. Ebru Aktan Acar ile kimliklibebeklerturkiye@gmail.com adresinden iletişime geçerek daha fazla detaylı bilgiye sahip olabilirler.

Kimlikli Bebekler Yaklaşımı'nın eğitim aracı olarak etkili kullanılmasını sağlayacak olan Sertifika Programı'nın adımları şu şekildedir:

1. Adım: İki günlük uygulayıcı eğitimi (Kimlikli Bebekler Yaklaşımı'nın tanıtımı, dünyadan uygulama örnekleri, Türkiye'den örnekler, Bebeklerin tanıştırılması, hikayelerinin oluşturulması, farklı aşamalara yönelik hazırlık/tanışma/değerlendirme, uygulayıcı adaylarının uygulama pratikleri, değerlendirme)
2. Adım: Uzman eğitmenler eşliğinde 3 aşamalı (tanışma/mutlu olay paylaşımı/sorun paylaşımı) sınıf uygulamaları ve süpervizyon süreci
3. Adım: Aşamalar arasında emaille formların doldurulması ve eğitmenlerle aktif iletişim
4. Adım: 3 aşamanın bitiminde Raporlama ve Paylaşım Toplantısı
5. Adım: Kimlikli Bebekler Uygulayıcı Eğitimi Sertifikası'nın verilmesi.

SON SÖZ

Hiç kimse *önyargı ve adaletsizlikle mücadele etmenin kolay olduğunu söyleyemez. Buna rağmen, eğitimciler olarak bizlerin bu konuda sorumluluğu ve değişim yaratma konusunda gücü bulunmaktadır. Erken çocukluk dönemi eğitimcileri olarak bilmeliyiz ki, çocukların nasıl öğrendikleri, öğrenmeye nasıl teşvik edildikleri, onların neyi öğrendikleri kadar önem taşımaktadır. Bu prensibin altı yaşın altındaki çocuklara yönelik hazırlanan tüm programların temelini oluşturması gerektiğine inanıyoruz. Eğer bu işe hızlı bir biçimde çocuklarımız ve hatta torunlarımızla başlarsak, bir bakmışız ki farklılıklara saygı duyan, farklılıkları kutlayan, farklılıklarla zenginleşen, ön yargı, ayrımcılık ve nefretten uzak bir toplum ve dünya yaratmışız.*

REFERANSLAR

Aktan Acar, E. ve H. Çetin, "Kimlikli Bebeklerle Farklılıklarda Buluşmak: Erken Çocuklukta Başlayan Bir Düş," *Erken Çocukluk Eğitimi Mozaiği, Büyük Düşünceler/Fikirler, Modeller ve Yaklaşımlar,* E. Aktan Acar (eds: 2017), Nobel Akademik Yayıncılık, 285-306 (ISBN 978-605-320-594-4).

Brown, B. (2001). *Combating Discrimination Persona Dolls in Action.* USA: Trentham Books.

Divrengi, M. ve E. Aktan (2010). Farkındayım Farklılıklara Saygılıyım. Ankara: Eğiten Kitap Yayınevi.

ERG (2016). Eğitim İzleme Raporu (2015-2016). 02 Şubat 2017 tarihinde http://www.egitimreformugirisimi.org/sites/www.egitimreformugirisimi.org/files/EIR2015-16.17.11.16.web.pdf adresinden alınmıştır.

ERG (2017a). Bir Arada Yaşamı ve Geleceği Kapsayıcı Eğitimle İnşa Etmek Raporu. 12 Mayıs 2017 tarihinde http://www.egitimreformugirisimi.org/kapsayici_egitim/adresinden alınmıştır.

ERG (2017b). Eğitim İzleme Raporu (2016-2017) 20 Aralık 2017 tarihinde http://www.egitimreformugirisimi.org/wp-content/uploads/2017/03/EIR2016-17_12.10.17.web-1.pdf adresinden alınmıştır.

MacNauhgton, G.ve Davis, Karina. (2009). *Race and Early Childhood Education: An International Approach to Identity Politics, and Pedogogy.* USA: Palgra ve Macmillan Publisher.

Smith, C. (2009). Persona Dolls And Anti-Bias Curriculum Pratice With Young Children: A Case Study Of Early Childhood Development Teachers. Master Thesis. University Of Cape Town.

Şensoy, H. (2013). *Kimlikli Bebekler Yaklaşımı Eğitiminin Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Kimlikli Bebekler Yaklaşımı'na İlişkin Tutumları ve Kimlikli Bebeklerin Kişilik Özelliklerini Algılamaları Üzerindeki Etkisi.* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

UNICEF (2017). Türkiye'de "Kayıp Bir Kuşak Oluşmasını" Önlemek. 20 Aralık 2017 tarihinde http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/Children%20of%20Syria_01.2007_TR.pdf adresinden alınmıştır.

2017 Tarih Öğretim Programı: Sorunlar ve Öneriler

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK
İstanbul Üniversitesi

Tarih eğitimi uluslaşma sürecinde tüm dünyada önem kazanmış bir alandır. Tarih dersleri de yeni kurulan modern-ulus devletlerin yurttaş yetiştirme gayesi için her dönem yeniden kurgulanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti de bu süreçte benzer deneyimleri yaşamış ve yaşamaktadır. Bu çerçevede her siyasal iktidar döneminde tarih müfredatı olarak tanımlanan tarih öğretim programları ve ders kitaplarında çeşitli değişiklikler yapılmaktadır.

Son otuz yıldır Amerika ve Avrupa'nın demokrasiyle yönetilen ülkelerinde bireylere ulusal tarih bilinci kazandırmak amacı güdülse de bireysel beceriler kapsamında tarihsel düşünme becerilerinin kazandırılması öne çıkmaktadır. Bu bağlamda ülkemizde de 2005 müfredat geliştirme çalışmaları dikkate değerdir. Bu değişimle, Tarih gibi epistemolojisi diğer bilgi alanlarından oldukça farklı bir derse ulusal bilinç kazandırma işlevi yanında tarihsel düşünme becerileri eklenmiştir. Bunlar kronolojik düşünme, tarihsel araştırma ve inceleme, tarihsel kavrama ve yorumlama, tarihsel değerlendirme, tarihsel empati gibi kabaca tarif edilebilecek başlıklarla ifade edilebilir.

2017 Şubat ayında Milli Eğitim Bakanlığı'nın tüm dersler için yeni bir müfredat geliştirme girişimi görülmüştür. Bu çerçevede Tarih dersleri için öğretim programı da güncellenmiştir. Bu girişim üzerine kamuoyunda, programlarda özellikle "Evrim Kuramı"nın yer almaması ve Atatürk'le ilgili konuların azaltıldığı iddiaları, gerçekçi bir inceleme ve eleştiri yerine, toplumsal kamplara bölünmüş "kanonik" bazı tartışmalar doğmuştur. Oysa Türkiye'nin ihtiyacı olan kamplaşmış bir tartışma ortamından ziyade, geleceğimiz olan çocuk ve gençlerimizin iyi yetişmeleri için nelerin eksik/ tam, nelerin gereksiz/ gerekli, nelerin yanlış/ doğru, nelerin uygunsuz/ uygun, nelerin eski/ yeni olduğunun ortaya koyulmasıdır.

2017 Tarih Öğretim Programlarında (TTP-2017) amaçlarda dile getirilen "tarihsel düşünme becerileri", "tarihe bütüncül yaklaşım", "sosyal bilimlerin farklı dallarının perspektif ve terminolojisinden yararlanma", "öğrenenlerin aktif ve öğrenci merkezli", "tarihi bilginin yapılandırılması" tarih öğretiminin çağdaş ilke ve yaklaşımları açısından son derece uygun görünmektedir. Buna karşın programların pek çok sorunu görünmektedir.

Sorunlar

TTP-2017'te açıklamalarda "*Öğrenciler kavramlardan hareketle olgulara ulaşmalıdır*" denmiştir. Oysa tarihteki her bir olgu biriciktir. Kavramları önce belirlemek ve sonra olguları buna uygun seçmek, tarih eğitimini indoctrinate (aşılama) biçime sokacaktır. Bu durum, bugün için demode olmuş bir eğitim yaklaşımını içermektedir. Diğer bir sorun tarih dersleri için içerikte bir genelleme beklentisinin amaçlanmasıdır. «*Tarih derslerinin sağlıklı bir biçimde öğrenilebilmesi için öğrencilerin bu derste geçen genellemeleri tanımaları gerekmektedir. Bunun dışında tarih yazımında genellemelerin nasıl oluşturulduğunun farkına varmaları öğrencilerin genelleme konusundaki bilgi ve becerilerinin gelişimine katkı sağlayacaktır*» denmiştir. Tarihteki her bir olayın biricikliği düşünüldüğünde bunun yanlış bir öğretim sonucu doğuracağı açıktır. Yine TTP-2017'de "*Tarih biliminin konusu, yöntemi, kaynakları ve başvurduğu kanıtlar itibarıyla beşerî bilimler ile fen bilimlerinden farklılığı vurgulanır*" şeklinde yanlış bir sınıflama oluşturulmuştur. Tarihin bilgi doğası bakımından bir sosyal bilim mi yoksa beşeri bilim mi ya da çok daha fazlası mı olduğu tartışmaları devam etmektedir. Zaten ikinci kazanımın ilk açıklaması da "Tarihî olayların biricikliği" vurgusuyla bunu yapmaktadır.

Yeni programda "Kadim" sözcüğüne pek çok tanımlamada yer verilmiştir. Önceki Taslak Programdan (2016) farklı olarak "*kronolojik bir dönemlendirme yapmak için değil modernlik öncesi dünya medeniyetlerinin benzer otantik değerlere ve hayat tarzlarına sahip olduğunu vurgulamak için kullanılmıştır*" şeklinde açıklanmıştır. Ancak modern öncesi çok çeşitli dönemleri ve kültürleri "kadim" sözcüğü içine sıkıştırmak doğru görünmemektedir.

TTP-2017'deki, avcı-toplayıcı olarak tanımlanan gruplar da kadim, yerleşik yaşama geçenler de kadim, belli değer dünyası çerçevesinde farklı kültür yaratanlar da kadim, Ortaçağ dünyasında dini değerlere yaslanan geleneksel kültürde yaşayanlar da kadim olabilmektedir. Herkes tarafından bilinir ki bilimde kavramlar, kapsamları ve ayırt edicilikleri çerçevesinde değer kazanır ve işlevsellik elde ederler. Eskilerin deyişi ile kullanılacak kavramların "*efradını camii, ağyarını mani*" olması beklenir. Böylesine "dağınık" duran bir kavramda ısrar edilmesi anlaşılır bulunmamıştır. Örneğin onuncu sınıf dördüncü ünite başlığı "Kadim İslam Medeniyeti"dir. Kadim olmayan bir İslam Medeniyeti var mıdır? Yine devamında "Bilginin üretilme amacı ve yöntemleri açısından, kadim bilim anlayışı ile pozitivist bilim anlayışı arasında bulunan farkları ayırt eder" kazanımındaki "kadim bilim" de zorlama bir tamlamadır.

Programda "*İnsanlık tarihinin birikimi Türk ve Türkiye tarihinden seçilen olaylar merkezinde ele alınmıştır*" iddiası da sorunlu görünmektedir. Çünkü burada etnosantrik bir tarih anlayışı devam ettirildiği izlenimi doğmaktadır. Bu durum Türk tarihinin dünya tarihindeki yerinin doğru anlaşılmasını ve değerlendirilmesini zorlaştıracaktır.

Bunun yanında Programda "*temaların sosyal bilimlerin bütününü kapsayacak şekilde belirlendiği programla, tarih öğretiminde diğer sosyal bilim disiplinlerinin ürettiği kavram, olgu ve genellemelerin de kullanılması*" anlaşılamaz bulunmuştur. Devamındaki "*Bu sayede öğrenciler, tarihî olay ve olguları mekânın yanı sıra maddi manevi bağlam ve yapılarla da ilişkilendirerek neden ve sonuçlarıyla birlikte derinlemesine tahlil edebileceklerdir*" cümlesindeki, "manevi bağlam ve yapılar" yine anlaşılmaktan uzaktır.

TTP-2017'de "Öğretim programında temel beceriler ve yeterlilikler" ana başlığında öğretmenlere tarih programlarında kazandırılacak beceri ve yeterlilikler üç başlıkta verilmiştir. Bunlar, "Kişisel Yeterlilikler", "Sosyal Yeterlilikler", "Bilişsel Yeterlilikler"dir. Ancak başta dile getirilen kişisel yeterlilikler başlığı bu sınıflamada içeriği tam anlaşılamayan biçimde yer almıştır.

Programda önceki tamamen tematik iddiadaki Taslak 2016'nın "*klasik kronolojik anlayışla revize edildiği*", tematik bütünlük içinde hazırlandığı söylenmiştir. Bu olumlu bir gelişmedir.

İçeriğin 11. sınıfa konulan yeni bir dersle (zorunlu ya da seçmeli henüz belirsizdir) işlenişin bir anlamda "rahatlatılması" olumlu bir gelişmedir. Ancak 11. sınıftaki bu dersi sadece normal liselerin sosyal bölümünün alacak olması, diğerlerinin alamayacak olması tarihsel süreklilik fikriyle bağdaşmamaktadır.

TTP-2017'te dile getirilen "sosyal bilim temelli bir perspektif" yine de tarih dersleri için olumlu bir gelişmedir. Amaçlara bakıldığında genel olarak tarih eğitimi açısından çağdaş ve yerinde görünmektedir. Yazılacak ders kitaplarıyla ilgili çağdaş ilkelere uygun olarak, ötekileştirmeyen, ayrımcı olmayan bir dil ve anlatımın kullanımı, içerik seviyesinin bilişsel açıdan uygun olması, anakronizme düşülmemesi, ilgi uyandırması, günlük hayatla ilişkili etkinliklere yer verilmesi (bu her zaman nasıl mümkün olabilir bilinmez tabi), sanatsal ve edebi eserden yararlanılmasının teşviki olumludur.

TTP-2017'nin ölçme değerlendirme kısmı olumlu genel bazı ifadeler içermiştir. Ancak 2016'da yapılan "*başarılı tasnif, kazanım düzeyinde örnek olacak ölçme değerlendirme unsurlarıyla birlikte sunulmuş olsaydı, şimdiye kadar yapılmamış olan büyük bir iş gerçekleştirilmiş olacaktı*" (Şimşek, 2016). Bu durumda TTP-2017'de, öğretmenlerin bahsedilen hangi beceriyi, hangi kazanımı nasıl ölçüp- değerlendirebileceklerine ilişkin bir somut bilgi- veri, maalesef yer almamıştır. Bu kazanımların amacına ulaşması ve programın amaçlarının gerçekleşmesi önünde büyük bir engel olarak durmaktadır. Tarih derslerinde "soru sormanın büyük önemini" anlaşılmasına karşın, malum olduğu üzere uygulamada maalesef bilgi düzeyi soruların hala ağırlıkla yer alması gerçeği sürmektedir. Bu gibi büyük eksiklere TTP-2017'de nasıl cevap verileceğine ilişkin yol gösterilmemesi yine bir eksiklik olarak değerlendirilebilir.

TTP-2017'de "*Herodot, Leopold von Ranke ve Ahmet Cevdet Paşa'nın tarih yazıcılığı anlayışlarına değinilir*" denilmektedir. Burada Herodot tarih yazımının başlatıcısı, Ranke modern tarihçiliği kuran kişi olmakla birlikte Ahmet Cevdet Paşa, tarih yazımında gelenekle modernlik arasında ara form eserleri vermiş biri olarak uygun mudur?

Tarih yazıcılığında, döngüsel ve ilerlemeci zaman anlayışları arasındaki farklar üzerinde durulur" gibi bir kazanımın yer almış olması, fikir olarak güzel ama uygulama imkanı bakımından zorluğun göz ardı edildiğini göstermektedir. Burada eleştirilebilecek en önemli nokta Taslak 2017 programının, tarih yazımı ve tarih metodolojisi ile ilgili tartışmayı neredeyse sadece birinci üniteye hapsetmiş görünmesindedir. Mesela yukarıdaki kazanımla birlikte öğrencinin daha birinci ünitede, tarihte farklı bakış açılarının olabileceğini görmesine karşın buna programın başka hiçbir yerinde rastlamıyor olması düşündürücüdür. Oysa uygulamada 2007 programında bunun "anahtar bir ünite" olduğu, tüm tarih derslerinde yeri geldiğince mutlaka kullanılması, dersin işlenişiyle ilgili açıklamalarda yer bulmuştur.

TTP-2017'de "*Erken İlk Çağ'da coğrafya ve iklimin, insanların hayat ve geçim tarzları üzerindeki belirleyici etkisini kavrar*" derken, "erken ilkçağ" ne zamana tekabül etmektedir? Bu bir muammadır. Burada kabaca ifade etmek gerekirse taş- maden ve alt türevleri gibi bir dönemlendirmeden uzak yeni bir tanımlama yapılmak istenmiş gibidir. Bu mümkündür. Ancak tanımlama yapılan bu dönem insanlık tarihinin hangi dönemini kapsamaktadır?

Onuncu sınıf dokuzuncu kazanım "*Anılan dönemde Asya ve Avrupa'da var olmuş askerî organizasyon türleri teşkilat, teçhizat ve doktrin açısından ele alınır. İlk Çağ'ın sonları ve Orta Zamanlardaki askerî yapılar tanıtılırken ayrıntılara ve her bir devlet için ayrı ayrı örneklendirmeye gidilmez*" denmektedir. Bu tarz genellemeler öğretimde karşılığını nasıl bulabilecektir?

Bir diğeri "Tek tanrı inancının insanlık tarihiyle birlikte ortaya çıktığını ve süreç içerisinde çok tanrılı inanış sistemlerine dönüşebildiğini kadim dünya örnekliğinden hareketle ayırt eder" kazanımı bilimsel bir dayanaktan yoksundur. Devamında "*İslam'ın insanı yaratılışına uygun bir siyasete yönlendirmek istediği, öteki (diğer insan toplulukları ve inanç sistemleri) ile ilişkisini de fayda ve liyakat temelli bir adalet anlayışı üzerine kurduğu vurgulanır*" denmiştir. Burada İslam dinini insanları siyasete yönlendirmek istediği gibi bir anlam da çıkmaktadır.

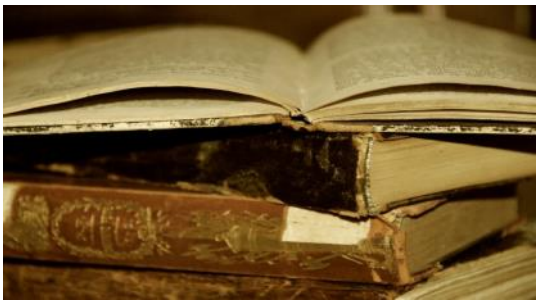

Onuncu sınıfta bir kazanım açıklaması olarak "*İran coğrafyasında kurulan Safevi Devleti'nin Türk kökenli olduğuna ve Şiilik inancına dayanan ve Gök Tanrı inancının etkilerini taşıyan Aleviliğin Safevi yönetiminin etkisiyle Anadolu'da ortaya çıktığına değinilir*" denmiştir. Kökenleri çok eski olsa da Alevilik tanımlaması 19. Yüzyılda ortaya çıkmıştır. Bunun Safevi devletiyle ortaya çıktığı bilgisi ve perspektifi doğru değildir.

Devamındaki altıncı ünitede 18. yüzyıl Avrupa'daki düşünsel gelişmelere sermaye bağlamında değinilmesi anlamlıdır. Ancak ilk kazanım "*Aydınlanma düşüncesinin ortaya çıkışı ile burjuva sınıfının yükselişi arasındaki ilişkiyi açıklar*" denmiştir. Durum tam tersidir. Burjuvazi Aydınlanma düşüncesini doğurmuş ve desteklemiştir.

Onuncu sınıfta bir kazanımda, aynı dönemde Avrupa ile zamandaş olarak Osmanlı'da ortaya çıkan yenilikçi hareketler ve kişilerin işlenmesi olumlu bir gelişmedir. Ancak açıklamasında "*a) Mustafa Âli, Kâtip Çelebi, Naima Efendi, Evliya Çelebi, Niyazi-i Mısri, Aziz Mahmut Hüdai ve Yanyalı Esad Efendi'nin Osmanlı ilim ve irfan geleneğindeki yenilikçi arayışları ve çalışmaları üzerinde durulur*" şeklinde dile getirilen isimlerden hangileri bu bağlamda yenilikçi sayılabilir?

Programda sadeleştirilmesi ve anlatım olarak kolaylaştırılması gereken kazanımlar da vardır. Örneğin "Yeni Çağ Avrupa'sında meydana gelen gelişmeler ile bu gelişmelerin Osmanlı devlet ve toplum hayatında ortaya çıkan muhalif hareketlerle ilişkilerini analiz eder" kazanımı tam yedi alt açıklamadan oluşmuştur.

Bazı kazanımlardan tam olarak nelerin kastedildiğini de anlamak mümkün değildir. Örneğin on birinci sınıfta yer alan "*Modern dünyada toplum yapısının kitleselleşmesi ile kapitalist ekonomi ve büyük mevcutlu ordu kurumlarının güçlenmesi arasındaki ilişkiyi sosyal sonuçları açısından değerlendirir*" böyle görünmektedir.

Türk Kültür ve Medeniyet Tarihi Dersi Öğretim Programı

Dersin isminin çağrışımı Türklerin kültür ve medeniyet serüvenine yönelik olmasına karşın, ilk dört temanın devlet, toplum, hukuk ve ekonomik yapıya yönelmesi kültür ve medeniyet tarihinden kastedilenin yıllarca yanlış anlaşılmış olduğunu yeniden gösterir gibidir. Burada asıl sorun kültür ve medeniyet tarihi derken, devlet ve onun yapısı-yorumunun merkeze alınmasıdır. Bu ders programı çerçevesinde yinelenen kavram/ sözcüklere bakınca durum daha iyi tahlil edilebilir: 229 kez devlet sözcüğü kullanılmış olmasına karşın, sanat 53, eğitim 49, spor 35, bilim 28, resim 8, müzik 5, edebiyat 2 kez yinelenmiştir (Baykal, 2017a).

Dersin amaçlarından altıncısı "*Toplumsal cinsiyet rolleri temel alınarak kültürlerin ve medeniyetlerin oluşumunda kadın ve erkeğin ortak katkısına ve*

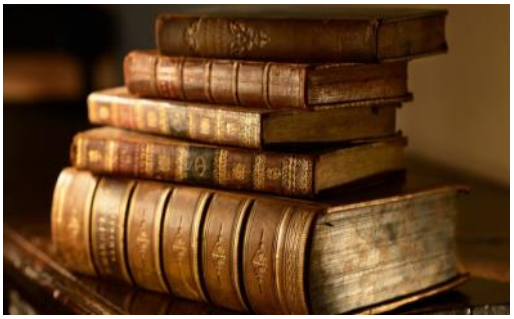

tarihin öznesinin "insan" olduğuna dikkat edilmelidir" şeklindedir. Hem tarihin öznesinin insan olduğu vurgusunda bulunmak hem de kültür ve medeniyeti neredeyse "insansız" soyut üst yapılar üzerinden işlemek tutarsız bir durum olsa gerektir.

Programın girişinde "Yeterlilik ve Beceriler" başlığında "Tarihsel Düşünme", "Neden- sonuç ilişkisi kurma", "Değişim ve sürekliliği algılama", "Araştırma" becerileri, diğer 9- 10- 11 Tarih Öğretim Programından farklı olarak ayrı ayrı beceriler biçiminde verilmiştir. Bu durum programlar arasında ilgili yeterliklere yaklaşımda en azından bir birliğin olmadığını göstermektedir.

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi Dersi Öğretim Programı

Programda "*Türkiye'de ve Dünya'da meydana gelen olayların arka planını okuyabilen, medeniyet tasavvuruna sahip, insanlık aleminin bir parçası olduğu bilincini taşıyan, iç ve dış tehditlere karşı ve toplumsal sorunlara duyarlı, çağın gerektirdiği bilgi ve teknolojiyi takip edip kullanabilen, iletişimi güçlü, öz güvene ve girişimcilik ruhuna sahip başarılı bireyler yetiştirilmesi amaçlanmaktadır*" denmiştir. Oldukça İnkılap tarihi amaçlarına benzer bir kurguyla yaklaşılan dersin ideolojik kısmı "medeniyet tasavvuru" gibi belirsiz bir tamlama ile kendince aşılmaya çalışılmış gibidir.

Sonuç ve Öneriler

Program geliştirme süreçlerinde paydaş katkısı çok önemlidir. Programın olgunlaştırılması bağlamında aralıklarla Türkiye'nin farklı yerlerinde düzenlenecek, öğretmen, idareci, denetçi, alan uzmanı akademisyen ve STK'ların da katılımlarıyla sürdürülmesi verimli sonuçlar doğurabilecektir. "İnternete askıya koyduk. 3 Şubata kadar geribildirimleri yazınız" tavrı, demokratik çağrışımları görünmekle birlikte milli bir meselede ortak mutabakat ile yapılması gereken bir çalışmaya uygun değildir.

Oysa son 15- 20 yılda ülkemizde tarih eğitimi akademik çalışma alanı önemli bir birikime sahip olmuş, yazılan makale, bildiri, yüksek lisans tezi ve doktora tezleriyle dünyada üretilen makale açısından sıralamaya girmiştir. Bu sebeptendir ki katkı bağlamında taslak programların kamuoyuna açılması, on gün içinde 36000 gibi anormal sayıları bulan (muhtemeldir ki bu sayı en son 40 bini aşmıştır) eleştiri/ önerilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bütün bunlara rağmen TTP- 2017'yi incelediğimizde genel olarak geçen yıl kamuoyuyla paylaşılan Taslak 2016 üzerinde yapılan çalışma ile ortaya çıkarıldığı fark edilmiştir. Giriş kısmı yeniden düzenlenen Taslak Programının ünite, kazanım ve kazanım açıklamalarının büyük ölçüde muhafaza edildiği görülmüştür. Buna karşın bazı kazanım ve kazanım açıklamaların çıkarılarak bir nevi sadeleştirilmeye gidildiği söylenebilir. Bu programda da bir üst dil kullanma çabasının hala sürdürüldüğü görülmüştür. Oysa program yazım dili öğretmenlerin ve hatta büyük ölçüde herkesin kolayca anlayabileceği biçimde düzenlenmelidir.

Dokuzuncu sınıfta ilk ünitede tarih bilimi- yazımı ve metodolojisi bazı hatalara rağmen genel olarak iyi planlanmıştır. Ancak sonraki ünitelerde ilk ünitedeki hedef ve beklentilerle çelişkiye düzen bazı kazanımlar yer almıştır. Akıl ve bilim birikimi dışında tarihe temel olabilecek başka bilgilere dayalı kazanımların varlığıyla program bir anlamda zorlanmamalıdır.

Tarih 9., 10., 11. sınıf programında tüm tarihe, 9. sınıf, Osmanlı tarihine ise 10. ve 11. sınıf olmak üzere tam iki yıl ayrılmış görünmektedir.

Bu durum tarih öğretimi açısından bir dengesizlik yaratacaktır. Hâlâ fazlaca "biz" merkezli, fazla ayrıntıya inen (bunca ayrıntının bir kısmı üniversitede tarih bölümlerinde bile öğretilmediği söylenebilir) ve böylelikle lise öğrencilerin seviyesini ve ilgi dünyasını aşan bir planlama söz konusudur.

Bu gelişme sanıldığı gibi "Osmanlı Tarihi'ni daha derinlemesine öğrenme imkânı" sağlamak yerine aşırı detaya ve yoğunluğa boğulmuş bir içerikle karşılaşan lise öğrencisinin tarih dersine genel olarak tutumunu ve ilgisini daha da olumsuz bir noktaya taşıyabilecektir.

Burada soru şudur:

Tarihsel düşünme becerileri ve değerler merkezinde bir tarih eğitimi mi; yoksa hamasetten bir ölçüde uzaklaşılmış olmasına karşın fazlaca olgusal ve yorumsal ayrıntıya boğulmuş, hangi becerinin, hangi değerin hangi içerikle (kazanımla) nasıl kazandırılacağı belli olmayan bir öğretim mi amaçlıyoruz?

Kazanımlara genel olarak bakıldığında önceki taslak programın sorununun; "pek çok bileşen ve değişkenden oluşan kompleks yapılar inşa edilmesinden" dolayı yine "kapsam geçerliliğine dikkat ederek planlamak, uygulamada yoğun görünmemesi için de olabildiğinde az maddede vermek için tabiri caizse sıkıştırıp (tabiri caizse presleyip) sunma çabası"nın devam ettiği görülmektedir. Öğretmen ve diğer uygulama paydaşlarının neredeyse bütünüyle göz ardı edildiği gibi bir izlenim vermektedir. Bütün bu eksiklik ve hatalı programlama, uygulamada olan öğretmenin dersi planlaması- uygulaması- ölçme- değerlendirmesi aşamalarında ortaya çıkacağı için sorun sandığımızdan çok daha büyüktür.

Özetle Türkiye'de tarih derslerinde "her şeyi öğretmeye çalışmak" yerine Türk tarihinin akışı içinde ana hatlarıyla bazı önemli bulunanları Dünya tarihi perspektifinden (mümkün olduğunca daha çok karşılaştırmaya dayalı), derinlikli öğrenmeye, bunu yaparken de tarihsel düşünme becerileri ve çağdaş değerleri de kazandırmaya yönelik bir programın geliştirilmesi tavsiye edilir. Bu süreçte Milli Eğitim Bakanlığı'nın sadece kendi içinde bir program geliştirmek yerine Türk Tarih Kurumu, Tarih Eğitimcileri Birliği, Tarih Öğretmenleri vb. kurum/kuruluş ve platformların görüşlerinin dikkate alınması yapılan işin niteliğini olumlu etkileyecektir. Yinelemekte yarar vardır ki ancak işin uzmanı olanların ve paydaşların etkili katılımıyla yapılacak düzenlemelerle bunu gerçekleştirmek mümkündür. Türkiye'nin konuya ilişkin yetişmiş insan potansiyeli sanıldığından çok daha zengindir.

Alternatif Ölçme Değerlendirme Teknikleri ve Duyuşsal Alana Yönelik Ölçme Araçları

Yrd. Doç. Dr. Mustafa OTRAR
Marmara Üniversitesi

Sosyal bilimlerde insanı veya ona ait herhangi bir psikolojik yapıyı konu edinen hemen her kavram çeşitli şekillerde tanımlanır. Bu tanımlar birbirlerini destekler olabileceği gibi birbirleri ile örtüşmeye bilir de. Sözü edilen bu durum teorik modelin insana ait varsayımları ile ilgili olmakla birlikte, insanın soyut, çok boyutlu, tek neden- tek sonuca indirgenemeyen, karmaşık, etkileşimli ve dinamik (durağan olmayan) doğası ile de ilgilidir. Tanımların çeşitli teorik perspektiflerden farklı görünmesi bir karmaşanın değil aksine bir zenginliğin göstergesi olarak değerlendirilmelidir. İnsanın türküsünü tek bir enstrümanla çalmak mümkün de değildir. Farklı tanımlar noktasına ilgilinin dikkat etmesi gereken nokta, tanımın aynı zamanda bir felsefeyi yansıtıyor olmasıdır. Dolayısı ile bir tanımla birlikte belirli bir felsefeyi de referans alan her paradigmadan ilgili felsefeye uyumlu, tutarlı uygulamalar beklenir.

Eğitim de bu kavramlardan biridir. Söz gelimi "eğitim bir davranış değiştirme süreci", "kültürleme süreci, "farkındalık oluşturma süreci" gibi çok çeşitli şekillerde tanımlanabilir. Eğitim için yapılabilecek tüm olası tanımlar incelendiğinde onun insanı değiştirmeye ve/veya değiştirici etkenlere karşı direnmeye yönelik bir etkide bulunma iddiası taşıdığı anlaşılacaktır (Otrar, 2015). Öyleyse eğitim de benimsediği eğitim tanımına, felsefesine bağlı olarak açıktan ve/veya örtük şekilde, tanımladığı modele uygun biçimde insan yetiştirmeye çalışır. Eğitim sürecinin planlama, öğretim, yönetim gibi tüm bileşenleri ile birlikte kendi yapısının temel ve vazgeçilmez bir alt sistemi olarak ölçme ve değerlendirme hizmetlerini de buna göre kendini yapılandırmak durumundadır.

Konuyu eğitim-ölçme ekseninde biraz daha derinleştirmek için tanımlanan insan modelleri ile eğitim ve ölçme-değerlendirme ilişkisine biraz daha göz atalım. Yirminci yüzyılda bütün doğa bilimleri alanlarında baskın olan paradigma *alman kökenli mantıksal pozitivizm*dir ve bunun *etkisi ile* psikoloji, bilim sıfatını alabilmenin koşulunu felsefeden kopmada bulmuştur. Felsefeden kopması psikolojiyi, araştırma malzemesi/odağı olan "insan"ı yeniden, kendi bilimsel görüşü çerçevesinde tanımlama zorunluluğu ile karşı karşıya getirdi. Bu zorunluluk bilim olmak isteyen psikolojinin izlemekle vazifeli olduğu prosedürlerin ne olduğu ile yakından ilgili idi. Zira bu açıdan psikolojinin yapmak zorunda olduğu şey, ontolojik açıdan insanın ne olduğu veya psikolojinin insanda neyi merak edip incelediğinden ziyade, seçilen epistemolojik eksene uygun uyulması gereken kurallarla yapılandırılmış bir insan tanımı ortaya koyması idi (Arkonaç, 2008, s.4, 12).

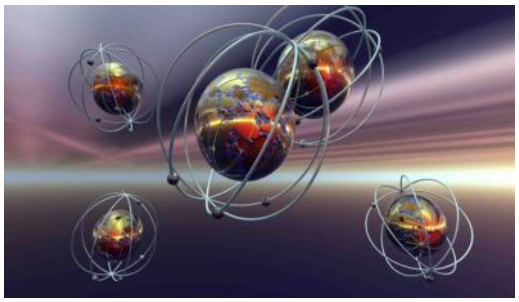

Her ne kadar "bilimsellik" bağlamında özellikle kullanmaya başladığı metodolojik süreçlerle felsefi havasından kopmuş görünse de psikoloji, kendisini yönlendiren farklı insan anlayışlarını bünyesinde barındırmayı sürdürür. Belki de psikoloji alanının en tartışabilir yanlarından birisi bu noktadır. Külahoğlu (2002, s.9-10) bu akımları (a) insan kötüdür anlayışı, (b) tabular rasa anlayışı, (c) kendini gerçekleştirme [hümanizm] anlayışı olarak özetler. Bu durumun en iyi gözlemlendiği alanlardan biri de gelişim psikolojisidir. Öte yandan bunu bir tür çıkmaz, çelişki, paradoks ya da antinomik bir tablo olarak yorumlamak yerine bir tür röletivite veya kuantum olarak değerlendirmek daha akıllıca görünüyor.

Psikolojinin bu değişimi ve duruşu, kendisinden beslenen eğitim alanını da kaçınılmaz şekilde eğitimi de etkiler. Bu şekilde modern psikolojiyle birlikte eğitimin ontolojik *tercihi insan ruhu değil insan davranışı*, epistemolojik tercihi de daha çok *İngiliz emprisizminden* beslenen deneyselliğe dayalı *bilimsel bilgi metodolojisi* oldu. Bu tercih de doğrudan ve dolaylı olarak eğitim ve bağlısı alt sistemleri etkiledi. Birebir çevrildiğinde *psycho* ve *logy* ruh bilim olarak adlandırılabilse de, artık tanımlamada spiritüel çağrışımlara neden olacak anlam odaklarına yer verilmemektedir.

Söz konusu durum *modern psikoloji* olarak nitelenen, felsefeden bağımsızlaşmış bir *bilim olarak psikoloji*nin inceleme nesnesi yaptığı ve merkeze aldığı insan varlığının tabiatına, özelliklerine ait kabulleridir ki bu kabuller onu bilim olarak doğuran felsefi anlayışın içinde gizlidir: pozitivizm. Bir *bilim* olarak psikoloji çalışmaları, gözlenebilir olan *davranış*ların (response) ve onları kontrol eden *uyarıcı*ların (stimulus) incelenmesiyle ilgilenmeli, inceleme alanı gözlenebilir olan davranışlarla sınırlı olmalıydı. Nitekim de öyle oldu. Ve yine bu anlayışın etkilediği alanlar da buna uygun davrandılar; pozitivist okullar…

Amerikan davranışçılığı ile teşvik edilen davranış psikolojisinde öğrenme merkezi bir yere sahiptir (Hesapçıoğlu, 2005). Hemen tüm davranışçılar (bazı neo-behavioristler istisna) yalnızca gözlemlenebilir olanla ilgilendi. Eğitim de bu nedenle "sonuca" dayalı oldu; dolayısı ile ölçme ve değerlendirme de... Yani "*dünya yolda hangi fırtınalarla karşılaştığında ilgilenmez, gemini limana getirip gitmediğinle ilgilenir*"di. Yaklaşık yarım yüzyıl boyunca eğitim sistemimiz bu mantıkla "süreci" göz ardı eden "sonucu" merkeze alan bir yaklaşım sergileyerek hareket etti ve bunda ana referans açıkça U-T'li davranışçı akımdı. Mesela hangi uyarıcının (soru) verildiği ve hangi tepkinin (cevap) alındığı oldu.

Merkeze öğretmen (ödül ve ceza veren) ve hedef (mükemmel davranış) alındı, kademeli yaklaşım (ardışık pekiştirme basamakları modeli/küçük adımlar [programlı öğretim]) ve nesnelci mantık benimsendi; insan ve hayvan öğrenmesi arasında fark olmadığı anafikri(!) ile hareket edildi. Doğal olarak ölçme modeli de buna uygun yapılandı. Günümüzde "geleneksel model" diye seslendirdiğimiz bu akıma çoğunlukla düne göre daha eleştirel bakmaktayız.

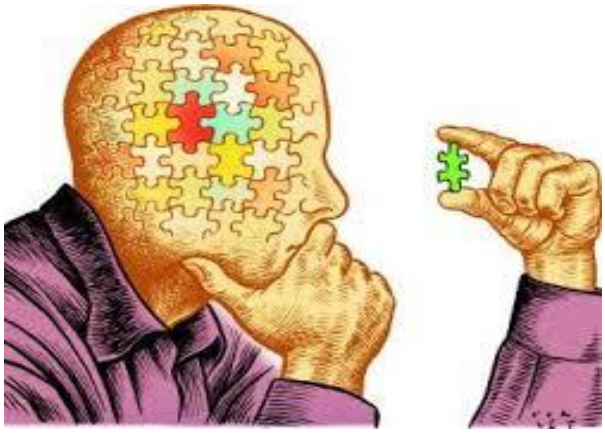

Eleştirel bakışın nedenlerinden birini şu şekilde özetlemek mümkündür. Çoktan seçmeli bir soruya doğru cevap veren üç öğrenci düşünelim. A adlı öğrenci yazı tura (şans faktörü) ile, B öğrencisi öğretmeninin kendisine öğrettiği yoldan (ezbere yoldan); C adlı öğrenci kendi geliştirdiği özel bir yöntem ya da formülle (sentez ürünü) doğru cevabı vermiş olsunlar. Davranışçı gözle bakarsanız bunların hepsi doğru tepkide bulunmuş ve aynı puanı almıştır. Tesadüfi olarak doğru cevap verenle yaratıcı/özgün cevap veren arasında hiçbir farklılık gözetilmemekte, süreç dikkate alınmamaktadır.

Oysa soruyu cevaplarken izlenen yollar ve gösterilen çaba (süreç) aynı değildir. Davranışçı paradigma açısından bakarsanız bunun bir önemi de yok gibidir; zira mesele doğru davranışın gözlenmesidir ve öğrencilerin tamamında bu davranış gözlenmiştir. Basitçe bir söylemle bu paradigmaya bağlı ölçme işi süreci görmezden gelmekte, işin "nasıl"ını ıskalamaktadır.

Şu soruyu sormak kaçınılmaz: bir öğrenci performansa bu şekilde bakan bir modelde yeni, özgün, yaratıcılık gerektiren, ezbere dayalı yola göre daha pahalı ve zaman kaybettirici olarak nitelenebilecek "yeni" bir model bulmaya niçin girişsin ki?

Türkiye'mizde 1950'li yıllarla birlikte etkisini göstermeye başlayan bu anlayış (davranışçılık) 2000'li yılların başlarına kadar etkisini baskın şekilde sürdürür. Derken 2000'li yılların başında bir paradigma değişikliğini bünyesinde barındıran yapılandırmacılığa dayalı eğitim modeli devreye girdi. Değişim oldukça hızlı, hatta öğretmen yetiştirme dinamiklerini, öğretmen yeterliklerini bile zorlayacak şekilde radikal olarak gerçekleşti. Hesapçıoğlu (2005) bu hususta batı eğitim tarihinde davranışçılıkla yapılandırmacılığın arasında bir bilişselci paradigmanın (cognitivism) yaşandığını ifade eder. Ancak ülkemizdeki değişimde, bu ara olgunlaşma sürecinin yaşamış olduğu da görülmemektedir.

Sistem uygulamaya geçişi itibarıyla neredeyse "akşam davranışçı yattı ve sabah yapılandırmacı uyandı" hızıyla değişiverdi. Doğal olarak eğitimimizin devasa örgütsel ve niteliksel yapısı uyum sağlamakta arzu edilen hızı gösteremedi. Tezci (2004)'e göre, oluşturmacı epistemoloji sübjektif bir anlayışı yansıtmaktaydı ve bir ölçüde septiklere (Radikal oluşturmacılık), Kant'ın felsefesine ve Kant'ın görüşlerini daha ileri götüren yeni pozitivistlerden, felsefenin problemlerinin dilbilimsel problemler olduğunu vurgulayan Wittgenstein'in düşüncelerine ve yine Kant'ın çizgisinde yer alan James ve Dewey'in ilerlemeci (pragmatizm) fikirleri üzerine, Vygotsky'nin ve nihayet Piaget'in fikirleri üzerine inşa edilir.

Yeni paradigmanın insanın doğasına ve onun öğrenme sürecine bakışı da geleneksel modelden farklıdır. Öğrencilerin olabildiğince farklı açılardan düşünmelerini ve tartışmalarını sağlama, öğrencilerin ilgilerini çekecek sorunlar ortaya atma, çoklu etkileşim ortamları oluşturma, düşündürücü, anlamlı ve derinliği olan sorular sorarak onların konuyu araştırmalarını destekleme, öğrencilere yeterince bekleme (kuluçka/keşif) süresi tanıma, öğrencilere, sunulan bilgiler arasında ilişki kurabilmeleri ve çeşitli görüşleri birbirleriyle karşılaştırabilmeleri için zaman verme, öğretim sırasında öğrencilerin doğal merakını besleme, körükleme, öğrencilerin başarısını, öğrenme bağlamına göre değerlendirme gibi detaylar bu farklılıklardan bazılarıdır. Bu ilkeler ve temel kabullerle hareket eden yapılandırmacı model otantik (gerçek hayatla ilişkili) ve öğrenci merkezli olan, sonuç (Ürün) kadar sürecin de değerlendirilmesine imkan veren, sadece tek ve kesin bilgiyi değil Kısmi bilginin de ele alınmasını sağlayan bir anlayışa sahiptir.

Yapılandırmacı model çevrenin bilgi yönünden çok zengin olduğu ve yanlış/doğru cevapların olmadığı gerçek yaşam şartları ve çevresi içinde öğrenme ve problem çözme gereksinimi, bilişsel esneklik, başkalarıyla birbirlerini etkileme yoluyla anlam düzeltme, gerçeklik üzerine çok yönlü bakış açısı gibi ilkeleri içermektedir. Yapılandırmacı modelin öğretim tasarımında ise en önemli dayanak öğrenenin yetenek, ilgi ve bilgi düzeyidir ve asıl ilgi öğrenmenin nasıl gerçekleşeceği konusu, öğretim döngüsü değil, öğrenme ortamı ve etkileşimidir; ayrıca bu ortamlar öğrenciye bilgi aktarma işlevi görmez, aksine öğrencinin bilgiyi yapılandırılmasını destekleyecek olanakları sunar (Alkan, 1995). O halde bu yaklaşıma göre öğrenen, kendine özgü olarak bilgiyi oluşturduğu anlayışına dayalıdır süreç öğrenciyi aktif olmaya sevk eder (Asan, 2001).

İşte tam da bu nedenlerle geleneksel ölçme yaklaşımları bir noktaya kadar işe yararken pür olarak bu modele yeter olmadı. Merkezde öğretmen değil öğrenci vardı; program mutlak değil esnekti; daha çok öğrenci özellik ve tercihlerine bağlı olmayı önemsiyor ve onu aktif tutmaya yönelik olarak hareket ediyordu. Yine doğal olarak ölçme modelleri de değişmek durumunda kaldı. Öz -değerlendirme, tanılayıcı dallanmış ağaç, grid, akran değerlendirmesi, portfolyo, rubrik, proje vb. alternatif ölçme yöntemleri (Bahar, 2001; Bahar, Bıçak, Durmuş ve Nartgün, 2006) sistemde yerlerini aldı.

Geleneksel ve yapılandırmacı model açısından ölçmenin kaynaklarını karşılaştırmalı olarak inceleyelim (Bahar, 2001; Bahar, Bıçak, Durmuş ve Nartgün, 2006):

Geleneksel Ölçmenin kaynakları	Yapılandırmacı Ölçmenin kaynakları
Eğitim programı temel becerileri vurgular, ilerleme parçadan bütüne doğrudur.	Eğitim programı önemli kavramları vurgular, ilerleme bütünden parçaya doğrudur.
Programa sıkı sıkıya bağlılık önemlidir.	Öğrenci soruları üzerinde durma ve öğretimi bunlara göre yönlendirme önemlidir.
Programdaki etkinlikler büyük ölçüde ders ve çalışma kitaplarına dayalıdır.	Programdaki etkinlikler büyük ölçüde birincil bilgi kaynaklarına ve öğrenci materyallerine dayalıdır.
Öğretmenler genellikle didaktik biçimde davranırlar ve öğrencilere bilgi sunarlar.	Öğretmenler genellikle etkileşimli biçimde davranırlar ve öğrencilerin kişisel bir anlayış geliştirmeleri için çalışırlar.
Öğrenmeyi değerlendirme etkinliği genellikle öğretimden ayrı olarak görülür ve her zaman sınavlarla yapılır.	Öğrenmenin değerlendirilmesi, öğretme işiyle iç içedir ve öğretmenin öğrenci çalışmalarının sonuçlarını gözlemlemesiyle yapılır.
Her öğrenci temelde yalnız başına çalışır.	Öğrenciler genellikle gruplar halinde çalışırlar.
Öğrenciler, öğretmenin üzerine türlü bilgileri yazacağı boş bir levha olarak görülür.	Öğrenciler, gerçek dünyaya ilişkin kuramlar oluşturabilen düşünürler olarak görülür.

Özetlemek gerekirse alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri tek bir doğru cevabı olan çoktan seçmeli testlerin de içinde bulunduğu geleneksel değerlendirme dairesinin (doğru-yanlış, kısa cevaplı, eşleştirmeli vb.) dışında kalan tüm ölçme ve değerlendirme tekniklerini kapsamaktadır. Yapılandırmacı model bağlamında kullanılabilecek "ölçme" ve "değerlendirme" teknikleri arasında Performans değerlendirme, ürün seçki dosyası (portfolyo), kavram haritaları, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, kelime ilişkilendirme, proje, drama, görüşme, yazılı raporlar, gösteri, poster, grup ve/veya akran değerlendirmesi, kendi kendini değerlendirme gibi teknikler sayılabilir.

KAYNAKLAR

Alkan, C. ; Deryakulu, D. ; Şimşek, N. (1995). *Eğitim teknolojisine giriş*. Ankara: Önder Matbaacılık.

Arkonaç, S. (2008). Psikolojide insan modelleri ve yerel insan modelimiz. Ankara, Nobel Yayınları.

Asan, A.; Güneş, G., (2000). Oluşturmacı öğrenme yaklaşımına göre hazırlanmış örnek bir ünite etkinliği. *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara: MEB Yayınları, Sayı: 147, s.50-53.

Bahar, M. (2001). Çoktan seçmeli testlere eleştirel bir yaklaşım ve alternatif metotlar. *Kuram ve uygulamada eğitim bilimleri dergisi*, Edam Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları Merkezi. 1/1; s.23-38.

Bahar, M., Bıçak, B., Durmuş, S. ve Nartgün, Z., (2006). *Geleneksel-alternatif ölçme ve değerlendirme öğretmen el kitabı*, Ankara: Pegema Yayıncılık.

Hesapçıoğlu, M. (2005). Türk eğitim sisteminde paradigma değişikliği: davranışçılıktan oluşturmacılığa giriş. *Artı Eğitim*. Ocak, 2005, s.25-26.

Kepçeoğlu, M. (1992). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. Ankara: Gül Yayınevi.

Kuzgun, Y. (2000). *Rehberlik ve psikolojik danışma*. Ankara: ÖSYM Yayınları.

Külahoğlu, Ş. (2002). Gelişim ve öğrenme psikolojisine giriş. (Ed. Binnur Yeşilyaprak) *Gelişim ve öğrenme psikolojisi* (içinde). Ankara, PegemA Yayıncılık, s.1-26.

Otrar, M. (2014). Ölçme ve değerlendirme sistemimiz üzerine: Neyi "Değer"lendiriyoruz? İnsanı mı?. *Yeni Türkiye dergisi Türk eğitim sistemi özel sayısı 1*. Yıl:10, sayı 58, s.870-874

Otrar, M. (2015). Duyuşsal alan ve duyuşsal alan özelliklerinin ölçülmesi üzerine. *Empatiyle gelişmek, empatiyi geliştirmek: çocuk ve empati* (içinde). (Ed.Y.Kabapınar). Ankara: Pegem Akademi Yayınları, s.299-319.

Tan, H. ve Baloğlu, M. (2006). ***Rehberlik ve psikolojik danışma***. Ankara: Nobel yayınları.

Tezci, E. & Uysal, A. (2004). Eğitim teknolojisinin gelişimine epistemolojik yaklaşımların etkisi. *Journal of Educational Technology*, 3 (2) (2004), pp. 27–32.

Yolculuğa Hazır mıyız?

Doç. Dr. Ruhan KARADAĞ
Adıyaman Üniversitesi Öğretim Üyesi

Farklılaştırmaya Yön Veren Roller ve Etkili Uygulamalar İçin Yol Haritası

Neden farklılaştırılmış öğretim?

Aslında yeni bir yaklaşım ya da model olarak algılansa da farklılaştırılmış öğretimin temelini Bloom'un OKULDA ÖĞRENME MODELİ'nin oluşturduğunu söylemek mümkündür. Bloom gerekli zaman ve uygun öğrenme ortamı sağlandığında her öğrencinin öğrenebileceğini, öğrenemeyen öğrenci olmadığını, hızlı ya da yavaş öğrenen öğrenci olduğunu yani öğrenmede hız bakımından öğrenciler arasında farklılıklar olduğunu belirtmiştir.

Bildiğimiz gibi bireyleri diğer canlılardan ayıran en önemli yetenek öğrenme yeteneğidir. Ve öğrenme alanında yapılan araştırmalar bireylerin öğrenme hızı, öğrenme yeteneği, dikkat ve ilgi potansiyeli, öğrenme stilleri bakımından farklılıklar gösterdiğini ortaya çıkarmıştır. Öğrenciler kültürel özellikleri, dil deneyimleri, sosyal ortam ve ön deneyimlerinden kaynaklanan bireysel öğrenme ilgisine, öğrenme gereksinimine, hazır bulunuşluk düzeyine sahiptir. Farklılaştırılmış öğretim de öğrencinin bireysel öğrenme farklılıklarından yola çıkarak öğretim sürecine öğrencinin bulunduğu yerden başlamayı gerektiren bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır.

Farklılaştırılmış öğretim öğrencilerin ilgi, gereksinim, öğrenme hızı ve öğrenme stilleri gibi farklı bireysel özelliklerini dikkate alarak bu özelliklere uygun tasarımlar geliştirmeyi amaçlar. Öğretimi farklılaştırmak bir öğrencinin öğrenme geçmişini, arka planını, hazır bulunuşluğunu, ilgilerini ya da sahip olduğu becerileri tanımayı, bireysel olarak ya da küçük öğrenci grubuna yönelik akademik başarısını artıracak öğretim stratejilerini seçmeyi gerektirmektedir. Farklılaştırılmış öğretim öğrenciyi kendi bireysel seviyesinde karşılayıp onu merdivendeki bir üst basamağa çıkaracak öğretim ve kaynakları sunarak her bir öğrencinin bireysel gelişimini ve akademik başarısını en üst seviyeye çıkarmayı amaçlar. Genel olarak farklılaştırılmış öğretimin amacı öğrencilere öğrenmek için farklı yollar sunmaktır. Farklılaştırılmış sınıflarda öğretmenler her bir öğrencinin üst düzey becerilere ulaşmasını sağlamaya yönelik kapsayıcı öğrenme ortamları oluşturmak için bireysel farklılıkları dikkate alır ve öğretim etkinliğini bireysel farklılıkları temel alarak planlar.

Carol Ann Tomlinson,

öğretimi öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve farklılıklarına daha duyarlı hale getirmek için farklılaştırılmış üç müfredat öğesi belirlemektedir: içerik, süreç ve ürün.

İçerik, çocukların öğrenmesini istediğimiz bilgi, beceri ve tutumlardan oluşur. İçeriğin farklılaştırılması öğrencilerin önceden test edilmesini gerektirir. Böylece öğretmen doğrudan öğretim gerektirmeyen öğrencileri belirleyebilir. Yani öğrenci bilgi ya da kavrama düzeyindeyse bir üst basamak için gerekli olan içerikle öğretimi bireye göre farklılaştırmak mümkündür.

Süreç, içeriğin sunuluş biçimidir. Öğretmen, öğrencilerin kavramları keşfetmeleri için uygun yöntemleri sağlamaya ve öğrenme stratejilerini değiştirmeye çalışır. Farklı gruplama yöntemleri, grafik düzenleyiciler, haritalar, stratejiler kullanma, alternatif yollar sunma bu aşamada gerçekleştir. Sürecin farklılaştırılabilmesi için öğretmenin uygulama öncesinde tanılayıcı ve uygulama sürecinde biçimlendirici değerlendirme yaklaşımlarından yararlanması gerekmektedir. Öğrencilerin ilgilerinin, öğrenme profillerinin değerlendirilmesi sonucunda öğrencinin düzeyine uygun esnek gruplar oluşturulabilir.

Ürün ise öğrencilerin öğrenme süreci devam ederken ya da süreç sonunda edindikleri bilgiyi kullanarak ürettikleri bireysel ya da grup çalışması sonucu ortaya çıkarttıkları ödev, proje ya da performanslardır. Ödev ya da performansın öğrencilerin tercihlerine, öğrenme düzeylerine ve ilgisine uygun olması gerekir. Farklılaştırılmış öğretimde içerik, süreç ve ürün farklılaşabildiği gibi değerlendirme de farklılaşmaktadır. Bu nedenle öğrenme performansının değerlendirilmesinde öğrencilerin çeşitli değerlendirme yaklaşımlarıyla değerlendirilmeleri sağlanmalıdır.

Farklılaştırılmış öğretimin en önemli özelliği öğrencilere seçim olanağı sağlaması, esnek bir yaklaşım olması ve sürekli değerlendirmeye yer vermesidir. Bu yaklaşımda değerlendirme ve öğretim ayrılmaz bir bütündür. Farklılaştırma, öğretim sürecinin sürekli bir biçimde değerlendirilmesine bağlıdır. Bu yaklaşımda değerlendirmenin amacı öğretmenlere öğrencilerin öğrenmeleri ve çalışmalarının niteliği hakkında kendilerine ve ebeveynlerine dönüt sağlamaktır. Farklılaştırılmış değerlendirme amaç değil, araç' tır.

Öğrencilerin ilgi, yetenek, tutum, bilgi, öğrenme stilleri ve öğrenme düzeylerini belirlemek ve geliştirmek amacıyla gerçekleştirilir. Tüm öğrencilerin farklı hedefler doğrultusunda çalıştıkları anlamına gelmez. Aynı amaca yönelik farklı süreçlerin uygulanması ve farklı ürünlerin ortaya konmasıdır. Nicelden daha çok nitel değerlendirme yaklaşımları ön plandadır. Proje tabanlı öğrenme ve probleme dayalı öğrenme farklılaştırılmış değerlendirmede anahtar etkinliklerdendir. Öğrencilere kendi değerlendirme tekniklerini seçmeleri konusunda seçme fırsatı sunulmalıdır.

Farklılaştırmanın temel felsefesi şudur: Hiçbir öğrenci aynı biçimde öğrenmez. Bu nedenle hiçbir öğrenci aynı biçimde değerlendirilmemelidir.

Farklılaştırılmış öğretimde etkili bir değerlendirme yapabilmek için öğretmenin öncelikle hangi tür değerlendirme yaklaşımını benimsemesi gerektiğine karar vermesi gerekmektedir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini, öğrenme ilgilerini ya da öğrenme profillerini belirlemek; öğrenme düzeyini tespit etmek ve etkili bir biçimde öğretimi farklılaştırmak ön değerlendirme, süreç ve sonuç değerlendirme ile olanaklıdır. Formal ve informal biçimde gerçekleştirilebilen sürekli değerlendirme öğretmenin öğrencilerin gereksinimlerini belirlemelerine yardımcı olur. Bu nedenle farklılaştırılmış öğretim tanılayıcı, biçimlendirici ve sonuç değerlendirmeye yöneliktir.

***Tanılayıcı değerlendirme* başarılı bir farklılaştırmaya kılavuzluk etmektedir. Öğrencilerin ön bilgilerini, deneyimlerini, kavram yanılgılarını, ilgilerini ya da öğrenme stillerini açığa çıkarır. Bu değerlendirmenin amacı farklılaştırılmış öğrenme deneyimleri için gerekli bilgileri edinmek, öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin öğrenme stilleri, öğrenme yetenekleri, hazırbulunuşluk düzeylerini tespit ederek öğrencilerin bu gereksinimlerine uygun öğretim olanağı sunmaktır. Çoklu zekâ envanteri, öğrenme stilleri envanteri, ön testler, tanılamaya dönük beceri testleri, günlük gibi informal değerlendirmelerin yanı sıra gözlem, kontrol listeleri, öğrenci gösterileri ve tartışmaları, anketler, görüşmeler, öğrenci ürünleri, çalışma örnekleri, portfolyo ve öz değerlendirmeden yararlanılabilir.**

Biçimlendirici değerlendirme ise süreç içinde öğrencilerin öğrenme güçlüklerini ve gereksinimlerini ortaya çıkarmayı sağlar. Öğretmen öğrenci konuşmaları, günlükler, küçük grup görüşmeleri, anketler öğrenme düzeyini belirlemede kullanılabilir. Tartışmalar, portfolyo dosyaları, beceri envanterleri, öntestler, ev ödevi değerlendirmeleri, laboratuvar çalışmaları, akran ve öz değerlendirme, interaktif yazma süreci, öğrenci görüşmeleri ya da ilgi ölçeklerinden de yararlanılabilir.

Sonuç belirlemeye yönelik değerlendirme: Öğretim etkinliklerinin ya da ünitenin sonunda, öğrenme sürecinin etkililiği hakkında bilgi edinmek amacıyla yapılır. Günlükler, performansa dayalı ürünler, portfolyolar, rubrikler, görüşmeler, yazma ödevleri, bağımsız araştırmalar, sergiler, projeler, akran ve öz değerlendirmeden yararlanılabilir.

Farklılaştırılmış öğretim yaklaşımında öğrencilerin çok yönlü değerlendirilmesi çok önemlidir. Öğrencilerin öğrendiklerini sergilemeleri için farklı değerlendirme teknikleri kullanmalarına fırsat verilmelidir. Değerlendirme yoluyla elde edilen veriler öğretimin planlanmasına, uygulanmasına yön vererek öğrencilerin gereksinimlerine yanıt verebilecek öğrenme ortamlarının düzenlenmesine olanak sağlar.

Farklılaştırılmış bir öğretim tasarımı gerçekleştirmek isteyen bir eğitimcinin yanıtlaması gereken bir takım sorular vardır: Öğretimi farklılaştırmaya neden gereksinim duyuyorum? Eğitim sürecinde farklılık yaratacağım noktalar neler? İçerikte mi, süreçte mi, üründe mi farklılık yaratacağım? Farklılaştırılmış öğretim etkinliklerini nasıl uygulayacağım? Uygulama süreci nasıl kontrol edeceğim? Verileri nasıl toplayıp nasıl değerlendireceğim? Bir sonraki aşamayı nasıl planlayacağım?" vb…

Öğretim sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun bir öğretim yapılmadığı zaman maalesef öğrenciler kendi pusulalarını kullanamamaktadır. Bunun da temelini etkili bir değerlendirme oluşturuyor. Uygun değerlendirme yapmadığımız zaman, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri, gereksinimleri doğrultusunda da onları bir üst kademeye hazırlayamıyoruz. Yüksek kaliteli farklılaştırılmış öğretim programının yaratılması amacıyla öğrenci performansının değerlendirilmesinde öğretmen önemli bir role sahiptir. Ancak yaptığımız araştırmalar öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının farklılaştırılmış öğretime ilişkin kuramsal ve uygulama boyutunda bilgi ve deneyimlerinin olmadığını ortaya koymuştur.

Farklılaştırılmış değerlendirme sürekli bir süreçtir ve öğretmenlerin öğretim uygulamalarından önce, uygulama sürecinde ve uygulama sonunda öğrencilerin gereksinimleri ve güçlü yönleriyle ilgili çoklu veri kaynaklarından veri toplamalarını gerektirir.

Öğretmenin farklılaştırılmış bir etkinliğin nasıl başlayacağını, etkinlik sürecinin nasıl olacağını ve etkinliğin nasıl biteceğini düşünmesi gerekir. Öğretmenlerin farklılaştırılmış bir sınıf yaratmaya doğru ilerlerken izleyecekleri yöntemleri de belirlemesi gerekmektedir. Yeni bir şey denendiğinde bir sonraki adımı atmadan önce durup düşünmeleri gerekir.

- Farklılaştırılmış uygulama planlandığı gibi gerçekleşti mi?
- Gerçekleşmediyse aksayan boyutlar nerelerdeydi? Planlarda sapmalar oldu mu?
- Karşılaşılan sorunlarla nasıl başa çıkıldı?
- İstenen başarı elde edildi mi?
- Süreç içerisinde öğrencilerle ilgili ne tür veriler toplandı?
- Ders ilerlerken kimin neyi öğrendiğini anlayabildim mi?

Etkili bir farklılaştırma öğretmenin süreçte deneyim ve yetenek avcısı olması ile mümkündür. Bunun için öğretmenin araştırmacı öğretmen modelini benimseyerek farklılaştırmada eylem araştırması modelinin döngülerinden yararlanması ve "keşifte bulun-öğret-değerlendir" döngüsü çerçevesinde hareket etmesi beklenir.

2N,1S, Kaynaştırma Öğrencilerine Yönelik Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) Oluşturmak

Faik BENLİ
Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı

Neden?

Özel eğitime gereksinim duyan öğrenciler için eğitim programları oluşturmak amacıyla ders programı geliştirme ilkelerini bilmek her ne kadar önemli olsa da tek başına yeterli değildir. Bu programları oluşturmak ve programlarda gerekli değişiklikleri yapmak için çok sayıda ek faktörün göz önüne alınması gerekmektedir. BEP, çocukların dışlanmasını engelleyerek, tüm özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin uygun ortamda eğitim alma hakkını güvence altına almaktadır. Böylece hangi düzeyde olursa olsun müfredat, her öğrencinin ihtiyacını karşılayacak şekilde düzenlenerek özel eğitime gereksinim duyan öğrencinin, yetersizliği olmayan akranlarıyla bir arada eğitim almasını sağlayacak şekilde hazırlanmaktadır.

Yetersizliği olan bireylerin akranlarıyla birlikte sağlıklı ve anlamlı bir eğitim ortamında bulunabilmelerini sağlayan en önemli eğitsel öğelerden biri BEP oluşturmaktır. BEP; özel eğitime ihtiyacı olan öğrencinin farklı gelişim alanlarında yapabildiklerini dikkate alarak, kazandırılacak davranışların neler olduğu, bu davranışların nerede, nasıl, kimler tarafından, hangi yöntemlerle ve ne kadar sürede kazandırılacağını belirten, gerekli destek eğitim hizmetlerini içeren, içinde öğrencinin ailesinin de yer aldığı bir ekip tarafından hazırlanan yazılı bir dokümandır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı; BEP hazırlayacak ekibin oluşturulması, var olan performans düzeyinin belirlenmesi, uzun ve kısa dönemli amaçların belirlenmesi, bireyselleştirilmiş öğretim programının hazırlanması, uygun eğitim ortamları ve buralarda sunulacak destek eğitim hizmetlerinin belirlenmesi, materyal geliştirme ve son olarak da izleme, değerlendirme süreçlerini içine alan 7 temel aşamadan oluşmaktadır.

Nasıl?

BEP Hazırlık Aşamaları

1.BEP hazırlayacak ekibin oluşturulması

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitimlerine devam ettikleri okul ve kurumlarda eğitim performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamak amacıyla BEP geliştirme birimi oluşturulur. BEP geliştirme birimi; başkan olarak okul müdürü ya da onun görevlendirdiği bir müdür yardımcısı, sınıf öğretmeni, branş öğretmenleri, rehber öğretmen varsa özel eğitim öğretmeni, öğrencinin ailesi ve uygunsa öğrencinin kendisinin yer almasıyla oluşturulur. Birimin temel görevleri; bireyselleştirilmiş eğitim programının hazırlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi süreci ile ilgili koordinasyonu sağlamaktır. BEP ekibinin doğru oluşturulmasının ve iş birliği içinde çalışmasının öğrenci başarısına pozitif etkisi olduğu söylenmektedir. Ayrıca doğru hazırlanmış bir BEP; öğretmenlerin süreçte karşılaştıkları problemlerin çözümünde yalnız olmadıkları duygusunun onlara aşılanarak daha güçlü ve nitelikli öğrenme ortamının oluşturulmasında önemli bir etkendir.

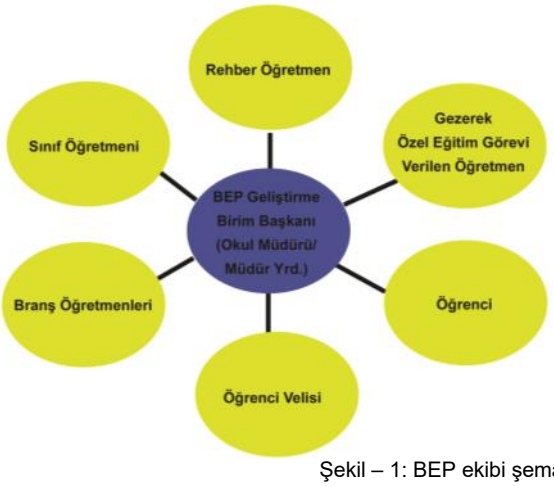

Şekil – 1: BEP ekibi şeması

2.Öğrencinin var olan performans düzeyinin belirlenmesi:

Var olan performans düzeyinin belirlenmesinin amacı, öğrencilerin gelişim ve akademik disiplin alanlarında neleri başarıp neleri başaramadıklarını tespit etmektir. Öğrenci performansı, performans belirleme formu ya da kaba değerlendirme araçları ile belirlenir. Öğretmenler öğrencinin var olan performansını belirlerken tüm derslere ilişkin performansını, branş öğretmenlerinin de belirlediği eğitsel performansları da göz önüne alarak belirlemelidirler.

Unutulmamalıdır ki var olan performans düzeyi sadece akademik becerilerle sınırlı değildir; tüm eğitsel becerileri de kapsamalıdır. Öğrencinin var olan performans düzeyi, bir davranışa yönelik gözlenebilir ve ölçülebilir ifadeler içerecek şekilde kâğıda dökülmelidir.

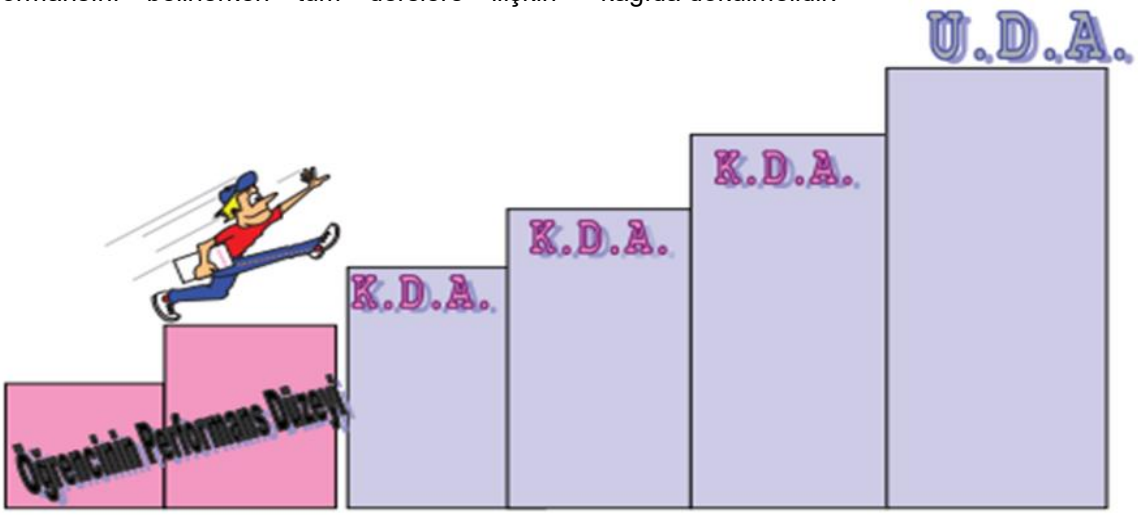

Şekil -2: BEP yazımı ile ilgili temel yaklaşım

3.Uzun ve kısa dönemli amaçların belirlenmesi:

Uzun dönemli amaçlar bir öğrencinin 1 dönem veya 1 öğretim yılı içerisinde ulaşmayı hedeflediği kazanımları ifade etmektedir. Kısa dönemli amaçlar ise uzun dönemli amaçlara ulaşmada kullanaca-ğımız alt işlem basamakları olarak tanımlan-maktadırlar. İyi hazırlanmış bir BEP te hem akademik hem eğitimsel alanda anlamlı sayıda ve nitelikte uzun dönemli amaç alınıp öğrenciyi eğitsel ve akademik olarak daha ileri götürmek hedeflenmelidir. Bu noktada belirlenecek olan amaçların açık, uygulanabilir, sosyal kabulü ve akademik başarıyı arttıran, öğrenciye yeni beceriler kazandırır nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

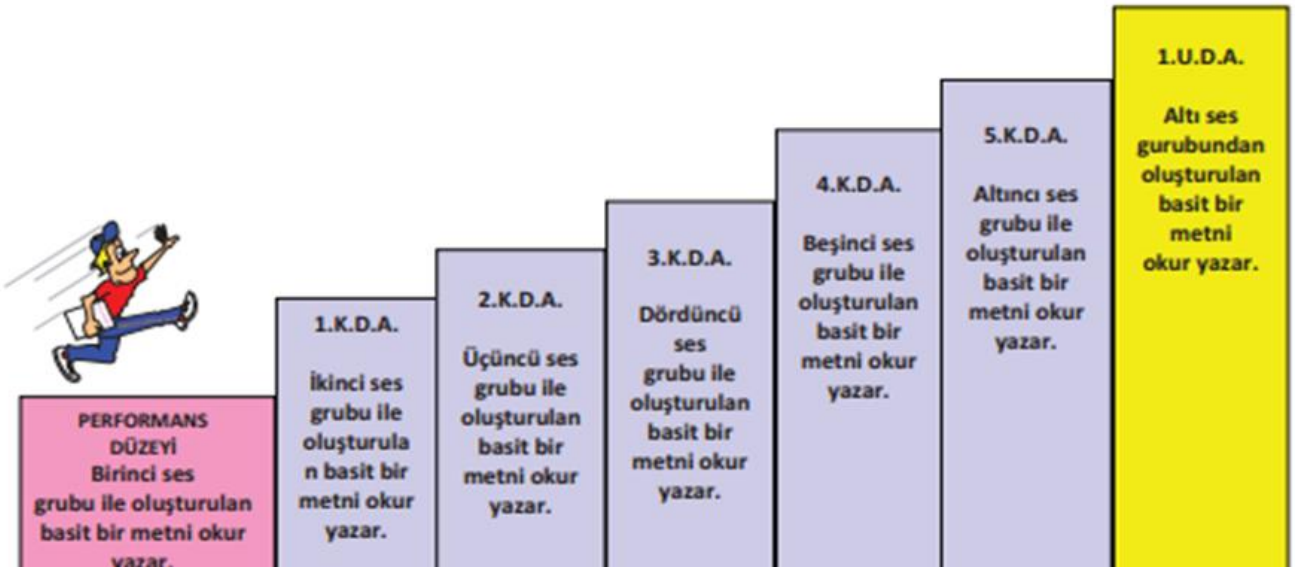

Şekil – 3: Uzun ve kısa dönemli amaç yazımı

4.Bireyselleştirilmiş öğretim programı(BÖP) hazırlanması:

Öğrencinin kazanması istenen akademik hedeflere ulaşabilmesi için yapılan günlük, haftalık ve aylık öğretim tasarımlarına bireyselleştirilmiş öğretim programı denilmektedir. Bu programın yapılmasındaki amaç öğrenciye kazandırılması hedeflenen akademik içeriğin nasıl, nerde, hangi yöntem ile ve ne kadar sürede kazandırılacağının belirlenmesidir.

5.Uygun eğitim ortamı ve bu ortamlarda sunulacak destek eğitim hizmetlerinin belirlenmesi:

Erişilebilirlik, konuşma terapisi, fizik tedavi, danışmanlık hizmetleri gibi özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciye bu hizmetlerin kurumda ya da kurum dışında nasıl, kimler tarafından ve ne kadar süre ile verileceği ve bu süreci okuduğu okulda kimin ya da kimlerin takip edeceğini belirleyen bir hizmet sağlama sürecidir. Özellikle fiziksel ve zihinsel engeli olan öğrencilerin eğitim niteliklerini arttırmak için oldukça önemli bir yere sahip olan destek eğitim hizmetlerinin sağlanma şeklinin belirlenmesi öğrencinin eğitsel başarısını da arttırmaktadır.

6.Uygun öğretim materyalinin ve yönteminin belirlenmesi:

BEP hazırlanırken uzun dönemli amaçlar ve kısa dönemli amaçlarla birlikte, bu amaçlara ulaşmada kullanılacak yöntem ve materyaller belirlenmelidir. Böylece sürecin daha sağlıklı ve verimli bir şekilde ilerlemesi sağlanmaktadır.

7.BEP' in izlenmesi, değerlendirilmesi ve ailenin bilgilendirilmesi:

BEP öğrencinin değişen gereksinimlerine göre yeni düzenlemelerin yapılabildiği bir planlamadır. BEP' in verimliliği, bu gereksinimler doğrultusunda düzenlenip düzenlenmediği ile doğrudan ilgilidir. BEP 1 dönem veya 1 yıl için hazırlanabilir. Ayrıca BEP aylık, 3 aylık ve yıllık olarak değerlendirilmelidir.

Şekil – 4: BEP değerlendirme döngüsü

Nitelikli bir BEP süreç takibi 6 temel aşamayı içermektedir. Bu aşamalar sırasıyla;

- Var olan performansın belirlenmesi,
- BEP oluşturulup aile ile paylaşılması,
- I. yarıyıl verilerinin analizi ve aile ile paylaşılması,
- II. yarıyıl öncesi performans analizi ve gerekirse BEP' in yeniden gözden geçirilmesi,
- Son olarak da öğrencinin yıllık gelişim analizinin yapılmasıdır.

Sonuç

Verimli bir BEP oluşturmak için anlatılan 7 temel aşamanın zamanında ve doğru bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Böylece özel gereksinimli öğrenci ile çalışacak olan öğretmenler, okul yöneticileri ve aileler, ilgili aşamalarda gerekli çalışmaları yaptıklarında hem özel gereksinimli öğrenci ve ailesi hem de normal gelişen öğrenciler ve ailelerinin sürece daha aktif katılacak olması sosyal kabulü, toplumsal katılımı ve eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirecektir.

Yenilikçi Eğitim Hareketi: Proje Tabanlı Öğrenme

Dr. Nazlı CANDAN
TÜBİTAK BİLGEM
Başuzman Araştırmacı

GİRİŞ

Eğitim/öğretim gören bireylerin yeteneklerini ve arka planlarında taşıdıkları bilgi, kültür, deneyim ve becerileri; öğrenme ve eğitim sürecinin ana bileşenlerinden kabul eden ve bunları zenginleştirerek yetkin ve nitelikli insan kaynağı yaratmayı hedef alan Farklılaştırılmış Eğitim uygulamalarında, Proje Tabanlı Öğrenme (PTÖ) önemli bir yer tutmaktadır. Çağ atlamanın eşiğinde olan dünyada yeni insan profilini tanımlayan gelişmeler, beklentiler ve iş alanları bu tarz eğitimi zorunlu görmektedir.

Bu çalışmada tanıtılan zenginleştirilmiş PTÖ, Bloom'un çok boyutlu öğrenme alanlarını desteklediği gibi, bu sürecin önemli bir halkası olan ölçme-değerlendirmede de çok yönlü kriterlerin oluşturulmasına ve daha güvenilir geri beslemelerin elde edilmesine uygun bir platform teşkil etmektedir.

DÜNYADA DEĞİŞİMLER

Günümüz dünyası çağ atlatan büyük değişimlere sahne olmaktadır. Bu yüzyılın başından itibaren haberleşme, bilişim ve mobil cihaz teknolojilerindeki gelişmelerin ve yaygın kullanımın ivmelenmesiyle beraber, bilgide ve her bireyin bilgiye ulaşabilme potansiyeline kavuşması neticesinde insan etkileşimli bilgi üretiminde büyük bir patlama olmuştur. **(Şekil 1)**

Şekil 1 İnsan Beyni ve Makinelerde Depolanan Bilgi Miktarının Yıllara Göre Değişimi

Üretilen bilgi ürünlere, hizmetlere ve tüm sistemlere yansıyarak toplumların profilini değiştirmektedir. Küresel rekabette tek başına bilgi değil bilginin "yapılan"a aktarımı önem kazanmaktadır. Bu başarım öncelikle eğitim ve ekonomide reformla gerçekleştirilebilir. Ayrıca, günümüzde girişimcilik ve yenilikçilik (inovasyon) hareketleri ülkeleri birbirine göre farklı ve güçlü kılan iki önemli husus olmuştur. Gerek insan kaynağı gerekse istihdam alanlarının şekillenmesi, niteliğinin arttırılması ve geliştirilmesi bu kapsamda ele alınmaktadır.

Dünyada Eğitim Motivasyonu

Eğitimde köklü değişimlerin yer aldığı reform kapsamında eğitim paradigması yeni bir çehreye bürünmüştür. Yalnızca teknolojik gelişmelerin değil aynı zamanda **daha insana özgü olanın** ve **kişiler arasındaki farkın bir değer olarak** eğitime katılması gündeme gelmiştir. Makinelerin yapamadığını yapan, yaratıcılık, tasarım, sezgisel anlama gibi insana özgü becerilerin geliştiği eğitim nasıl olmalı sorusuna cevap aranmaktadır.

Bu beklentileri UNESCO 2030 Eğitim Hedeflerinde belirtmiştir. Sağlıklı ve nitelikli bir yaşam için beceriler, değerler, davranışlar ve bilginin geliştirilmesine yer verir. Belirlenen hedefler kısaca şunlardır:

- Sözel, sayısal ve teknoloji okur yazarlıkta temel beceriler,
- Analitik beceriler,
- Problem çözme,
- Diğer yüksek seviyeli bilişsel beceriler (kritik düşünme, bilgi ve kanıta dayalı karar verme, sentezleme vb)
- Kişiler arası, gruplar arası iletişim ve sosyal beceriler
- Yaratıcılık
- Sürekli öğrenme
- Kalite ve yenilikçiliğin desteklenmesi için ise STEM (Bilim Teknoloji Mühendislik Matematik) tabanlı eğitimin kuvvetlendirilmesi

- **4 C (Creativity,Critical thinking, Communication and Collaboration)**: yaratıcılık, kritik düşünme, iletişim ve işbirliği
- Formal olan ve olmayan eğitim üzerinden eğitim yapıları arasında kuvvetli bağlantıların oluşturulması;
- Bilgi, beceri ve yetkinliklerin tanımlanması, doğrulanması ve akredite edilmesi
- Eğitimin yaygınlaştırılması ve cinsiyet eşitliğinin gözetilmesi
- Sosyal, kültürel, ekolojik ve ekonomik gelişme için yaratıcı ve kritik düşünme becerilerini ve bilgiyi üretip yaygınlaştıran en önemli unsurlar üniversitelerin de devreye girmesi.

Yaşam boyu eğitimin yaygınlaşması, bilgiye ulaşma ve uzmanlık eğitimleri almanın kolaylaşması, iş alanlarının fiziksel ve sanal ortamda artması, kişisel becerilerin gelişmesi ile; meslek alanlarındaki çeşitlenmelere, çoklu disiplinlerle çalışmaya, birden fazla meslek sahibi olmaya yol açmıştır.

YENİLİKÇİ EĞİTİM YAKLAŞIMLARI

Kuramsal ve pratik çalışmalar sonucunda ortak kabul görmüş çeşitli yaklaşımlar, esnek ve uyarlanabilir şekilde ele alınmaktadır:

- Farklılaştırılmış eğitim
- Evrilmiş sınıflar
- Soft skills
- Proje tabanlı öğretim
- STEM, STEAM
- Sorgulama tabanlı öğrenme
- Yaratıcılık çalışmaları: SCAMPER, beyin fırtınası, dramatize etme,
- Sistem düşüncesine dayalı eğitim
- Oyunlaştırma (gamification)

gibi yaklaşımlar birbirini tamamlayıcı, birlikte veya ayrı ayrı olarak uygulanabilirler.

Eğitimde Zekâ ve Öğrenme

Eğitimin ana nesnesi insan ve gelişimidir. Beceri, bilgi ve deneyim insan zekâsına getirilen tanımlara dayandırılarak kazandırılmaya çalışılır.

Psikolojide farklı zeka tanımları olmakla birlikte genel olarak zihnin öğrenme, öğrenilenden yararlanabilme, yeni durumlara uyabilme ve yeni çözüm yolları bulabilme yeteneği, yeteneklerin uyumlu bileşimi olarak tarif edilebilir.

Zeka için önerilen farklı modellerden bir tanesi de 3 ana bileşenle gösterilir: düşünsel/ (intellectual), duygusal (emotional) ve aşkın/ruhsal (spiritual) zeka (Şekil 2)

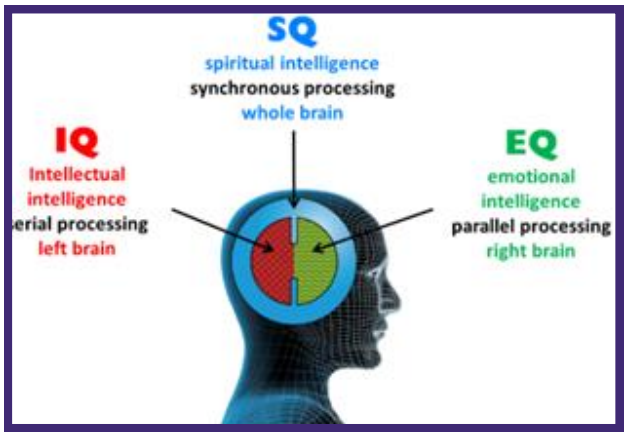

Şekil 2 - Zekânın Ana Bileşenleri

Gardner'ın modeli olan çoklu zekâ bu ana modelin alt bileşenlerinden oluşur.
Öğrenme, bilgiyi edinme ve işlemeyle meydana gelir. Burada "bilgi"nin, "mâlumat"tan farklı olduğunu belirtmek gerekir. Mâlumat, algılanıp zihin ve duyguya yönlendirilen birbiriyle ilintili, veri veya veri öbeklerinden çıkan ifadedir. İçselleşmemiş, işlenmemiş ve geçici niteliktedir. Bilgi ise algılanmış, işlenmiş (düzenlenmiş), anlamlandırılmış, içselleştirilmiş mâlumatın zihindeki oluşumudur.
Ülkemizde süre gelen klasik eğitim-öğretim, bilgi kazandırma değil mâlumat verme düzeyindedir. Yenilikçi eğitimde ise bilgi, beceriyle eşleşmekte; öğrenmeyi kalıcı kılma ve "öğrenmeyi öğrenme" sağlanmaktadır.

a)

b)

c)

Şekil 3- Bloom'un 3 Öğrenme Alanında Gelişim Piramitleri
Yine Bloom'un duyuşsal (Şekil 3-b) ve devinimsel (psiko-motor) öğrenme (Şekil 3-c) aşamaları da gelişme-kalıcılık-karmaşıklık bağlamında piramidin basamakları şeklinde yer almaktadır.

PROJE TABANLI ÖĞRENME

Eğitimde Öze Dönüş

Eğitim insanın temel öğrenme biçimine uyarlanmalı; tüm algılarıyla ve tüm alanlarıyla (Bilişsel–Duyuşsal – Devinimsel), «şimdi ve burada» olarak, süreci yaşayarak (dene, düzelt, değiştir, geliştir) gerçekleşmelidir.

Öğrenme süreçlerini bu aşamalarla eşleştiren en verimli yaklaşımlardan biri **Proje Tabanlı Öğrenmedir (PTÖ)**.

Proje Nedir?

Hedef odaklı veya bir amaca yönelik olmak üzere, birbiriyle ilintili işler bütününü planlayıp; zamana bağımlı olarak mâli, insan ve diğer kaynakları verimli bir şekilde ve sistemli olarak yönetmek suretiyle gerçekleştirme yöntemidir.

Projede işler süreçlere bölünür. Süreç ise girdisi ve çıktısı olan, diğer süreçlere uyumlanmış eylemler-oluşlar paketidir. Mühendislerin ürettiği bir kavram olan proje yaklaşımı en çok iş, bilim-teknoloji ve tasarım dünyasında kullanılmaktadır. Rutin işler proje değildir. Her proje parmak izi gibi tekildir. Projeler tekrar edilebilir şablonlara sahiptir. Bununla beraber gelişime ve değişime açıktır.

Proje yapmanın ana adımları genel olarak şu şekilde gösterilebilir (Şekil 4):

(a)

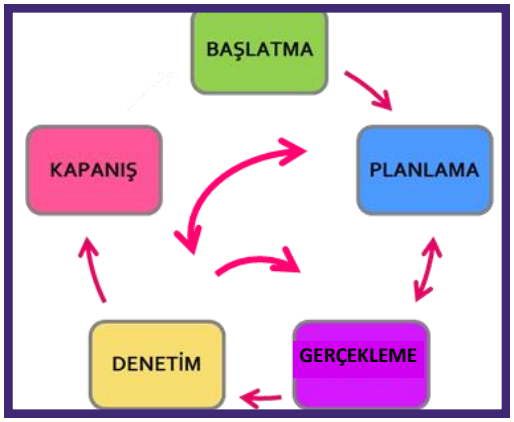

(b)

Şekil 4-a) Proje Döngüsü; **b) Tasarım Projesi Basamakları**

Proje döngüsünde yer alan aşamalar incelendiğinde Bloom'un öğrenme sınıflandırmasıyla eşleştiği görülür: okuma, anlama, araştırma, fikir üretme (argüman oluşturma, yol-yordam, model oluşturma vb.), planlama, gerçekleştirme, analiz etme, test etme-değerlendirme, sentezleme-yeni olanı ortaya koyma gibi. Bu özelliğinden ötürü bütüncül bir öğrenme platformu olarak ele alınabilir.

PTÖ aynı zamanda çoklu zekâ yaklaşımına uygun, farklılaştırılmış/kişiselleştirilmiş öğrenime imkan tanıyan, gerçek yaşamda olduğu gibi çoklu disiplinli ve disiplinler arası çalışma becerilerini barındıran, kısaca eklektik özellik göstermektedir.

Zenginleştirilmiş PTÖ

Zenginleştirilmiş PTÖde daha çok yaratıcılık çalışmalarına yer açılması ve bu becerinin özellikle **sanatı bir araç olarak dahil etmek** suretiyle geliştirilmesi öne çıkmaktadır. Sanatın kullanımı; sezgileme, farklı açılardan bakma, yeni olanı bulma, ilham edinme, icat etme, ifadede zenginlik, modelleme, tasarım yapma gibi becerilere katkıda bulunur.

Disiplinler arası çalışma, kendi yaptığını sunma ve pazarlamanın da dahil edilmesi; **yenilikçilik** ve **girişimcilik** becerilerinin de gelişimini sağlamaktadır.

Temel bilimlerle çalışma, bilimi yaşamın içinde görme ve uygulama, teknoloji kullanımı, dijital yetkinliklerin geliştirilmesi, mühendislik yaklaşımlarını bir anlayış ve disiplin olarak uygulama yine zenginleştirilmiş PTÖde yer almaktadır.

PTÖ'ye Hazırlık

PTÖ'nün hedefinde olan tüm kazanımları edinmek üzere, belirli ölçülerde eğitimcilerin ve öğretmenlerin eğitim almaları gerekmektedir. Kendileri bizzat yaşayarak uygulamayı öğrendikten sonra eğitim uygulamasına geçilebilir.

Zihin-yapısında değişim:

Alışılagelmiş zihin kalıplarının dışına çıkmak en önemli adımdır. Zihni yeniden programlamak gereklidir:

Hatalardan ders çıkarma, öğrenmenin önemli bir halkasıdır. Çalışmalar kişisel olduğu kadar ağırlıklı olarak işbirliğine dayalı yapılmalı, akran öğrenimi desteklenmelidir. Sorgulayıcı ve çıkarımcı yaklaşımlar ezberlemenin yerini almalıdır.

Öğrenci sorumluluk ve yetki alabilmelidir. Öğretmen değil öğrenci odaklı öğrenme şekli belirlenmelidir. Öğretmen öğrencinin öğrenme rotasını, yaptığı çalışmayı ortaya koyma şeklini seçmesine izin vermelidir.

Öğretmen süreçleri çoğu zaman öğrenciyle beraber yaşamak durumunda olup, pasif bir seyirci olmaktan çıkar.

Eğitime uygulamada değişim:

Mesleki ve çoklu alanlarda, konu ve bilgi dağarcığı genişletilmelidir.

Teknoloji ve dijital okuryazarlığı, sanatı araç olarak kullanma becerisi geliştirilmelidir.

Gerçek hayat modelleri ve senaryo oluşturma, dersin içeriğini ve kavramlarını uygulamaya koyma açısından önemlidir. Burada her adımın kontrollü olması gerekmez. Öğrenciyle uygulamalarda ortaya çıkabilecek beklenmedik farklı sonuçlar, deneyimler öğrenime katkıda bulunur, yeni kapılar açar.

Seviyeye uygun zorlayıcı durumlara da yer vermelidir. Sınıf uygulamasında öğrenci karşılaşmadığı durumlarda çözüm geliştirme ve düşünme becerilerini ortaya koyabilmelidir.

Diğer hazırlıklar

Öğretmenler arası işbirliği zümre içi, zümreler arası, okullar arası gerçekleşmeli ve sürekli olmalıdır. Deneyim paylaşımı, herkese kazandırır.

Okul yönetimi ve organizasyonda etkin yönetim için uygun dönüşümler yapılmalıdır.

Öğretmen- yönetim- meslek grupları- akademisyenlerle işbirliği yapılmalıdır.

Sınıf, bina içi ve dışında uygulamaya, keşfetmeye, yapmaya uygun mekanlar, köşeler oluşturulmalı; malzeme ve kaynak yönetimine yer verilmelidir.

Öğrenciler için eğlenceli, merakını giderebileceği, yapma ve başarma heyecanını karşılayacak şekilde düzenlemelere gidilmeli ve onların da fikirlerine yer vermelidir.

İçerik ve Kavramlar:

PTÖ, müfredat uygulamaya engel olmadığı gibi öğrenmeyi güçlendiren yapıdadır. Bir proje uygulamasıyla, sayfalar dolusu mâlumatın ve pek çok test sorusunun yapamadığı başarılır.

Her konu ve her alan (hayat bilgisi-matematik-fen-türkçe-yabancı dil-beden eğitimi-görsel sanatlar) proje uygulamalarına uygundur.

Tek konudan başlayarak, ortak kavramları kullanma, çapraz alan konularına, yöntem ve araçlarına geçiş, çoklu disiplinli konulara geçiş kademeli olarak yapılmak suretiyle etkin proje yapma gerçekleştirilebilir.

Birden fazla alanlar arası ortak kavramlara örnekler:

- Ölçek, orantı ve nicelik (büyüme küçülme azaltma artma)
- Sistem ve sistem modeli
- Döngüler
- Dengelilik ve değişim
- Yapı (structure) ve işlevsellik
- Karakterize etme
- Betimleme
- Düşünme becerilerine yönelik kavramlar:
- Örüntüler, analojiler
- Sebep- sonuç
- Kanıt bulma ve savunma
- Sorgulama
- Bağlantı kurma
- Sonuç çıkarma
- Problem çözme, problemi parçalara ayırma
- Bakış açısı oluşturma
- Sentez
- Analiz
- Sıralama
- Zaman yönetimi
- Tahminde bulunma
- Risk alma

Bunların bir veya bir kaçı kazanım hedeflerinde yer alacak şekilde belirlenir. Kademeli olarak arttırılır. Öğrenciye özgü düşünme tarzının belirlenmesi önemlidir.

PTÖ'de Süreçler

Proje uygulamasında temel aşamalar-süreçler bu bölümde verilmektedir. Ancak sınıfın seviyesine ve okul kademesine göre, ana aşamalar sağlandığı hâlde, bazı adımları sadeleştirmek veya daha karmaşık görünen adımları atlamak mümkündür.

Ön Hazırlık

- Konu seçimi (müfredat+ ilaveler)
- Hedef kazanımlarının belirlenmesi (akademik kazanımlar, beceriler, çıktılar)
- Öğrenciler için, içerikle ilgili;
- Ön bilgilendirme
- Araştırma (gözlem, okuma, mâlumat edinme)
- Sınıf içi tartışma (müdahalesiz, rahat düşünme ortamı)
- Başlıkların belirlenmesi
- Proje gruplarının oluşturulması ve seçimler
- Proje amaç-hedefin oluşturulması

Planlama

- Amaç ve hedeflere yönelik olarak;
- Kapsamı tanımlama (yapılacak projenin açıklayıcı kapsamı)
- Süre belirleme (projenin evreleri için sürelerin tahmini)
- İhtiyaçları belirleme (malzeme, destek alınacak kişiler, gidilecek yerler vb.)
- Kısıtları belirleme/bilgilendirme (can güvenliği, maliyet, mekan sınırları vb.)
- Yapılacak iş/görev paketleri dağılımı

Sınıf seviyesine göre plan daha basitleştirilebilir. Birebir işlemesi beklenmez, yolda değişikliğe de gidilebilir.

Planlamada bazı önemli hususlar:

- Öğrenciler çalışmalarında kullandıkları yöntem ve araçları seçmede; ifade etme ve sergilemede özgür olabilmeli (afiş, kompozisyon, drama, video, modeller, simülasyonlar, deneyler, demo gösterimler)
- Çalışma; hedef kazanımlara ilişkilendirilebilecek şekilde, gerektiği durumda yönlendirilmeli.
- Yaratıcılık her aşamada desteklenmeli (yöntem, tasarım, uygulama alanı, farklı disiplinleri bir araya getirme vb)
- Süreçlere sonuç feda edilmemeli. Sonuç hatalı da olsa ortaya konmalı.
- En az müdahale ile öğrenciye fırsat verilmeli

Gerçekleme

Plana göre eylemlerin gerçekleştirilmesi:

- Gözlem, araştırma, sorgulama
- Veri, kanıt veya mâlumat toplama
- Tasarım yapma (fikri oluşturma, yöntem belirleme, model veya taslak yapma, taslakta inceleme ve deneme, sonuca göre tasarımı detaylandırma ve gerçekleştirme)

Denetim

- Gerçekleştirilen tasarım ve eylemlerin gözden geçirilmesi,
- Test etme, deneme
- Amaç - hedefe uygunluğa bakma
- Plan uygulamasını takip

Sonuç

- Ortaya çıkan çalışmanın gösterimini yapma (deney, yazı, afiş, yazılım, video, resim, tasarım ürünü veya işlem)
- Öğrencinin öz değerlendirmesi: öğretmen olma
- Proje sonunda hedefe ne kadar varıldı?
- Plana ne kadar uyuldu?
- Ne ders çıkarıldı?
- Neler düzeltilmeli?
- Hangi yöntemler, araçlar vb. işe yaradı?
- Sonuç ve Öneriler; yapılması gerekenler veya iyileştirme, geliştirme çözümleri

PTÖ'de Ölçme – Değerlendirme

Ölçme-değerlendirme tek taraflı olmayıp, hem ölçeni hem ölçüleni «ölçer». Hepsi birbiriyle etkileşim halindedir. Çıkan sonuçlar hem öğrenciyi hem de öğretmenin durumunu yansıtmaktadır. Bu gözle bakarak değerlendirmeler yorumlanmalıdır.

Test, sözlü veya yazılı sınav gibi alışılmış yöntemlere yıllardır başvurulsa da öğrenmenin tamamını ölçemeyeceği, doğruluk ve verimlilik açısından yetersizliği tespit edilmiştir.

Kazandırılmak istenen akademik hedeflerin yanı sıra diğer becerileri (soft skills) de dahil edecek şekilde ölçekler ve yöntemler belirlenmelidir. Öğrenme biçimi, beceriler, yetenekler, ilgi, deneyimler, hazır bulunuşluk gibi kişiye özgü unsurlar, PTÖnün esnek uygulamaya yer veren yapısında değerlendirme kalemleri arasında, etki unsurları ve/veya kazanım hedefleri şeklinde bulundurulmalıdır. Proje süreçlerinin her birini içerecek şekilde oluşturulacak rubrikler, puan cetvelleri, yazılı-sözlü yoklamalar hedefe yönelik hazırlanmalı, sonuçlar **kanıta dayalı** olmalı ve çizelgelerde gösterilmelidir.

Projenin ilgili aşamalarında veya sonunda ele alınmak üzere değerlendirme ve rubrik oluşturmaya **bazı örnekler** verilecek olursa:

1) İçeriğe yönelik – akademik kazanımlar (ör. 5 seviye puanlama):

- Konu ve alanlardan beklenenler
- Konular arası veya alanlar arası belirlenenler (ör. Eş zamanlı işlenen matematik, türkçe ve hayat bilgisindeki konu kazanımlarına projenin belirli aşamalarında birbiriyle ilintili olarak yer verilmesi)

2) Düşünsel Beceriler:

- Analiz edebilme
- Problem çözebilme
- Analoji yapma
- Plana uygun işlem yapma

3) Sosyal Beceriler (ör. 3 seviye: L K J):

- Sorumluluk alma ve yerine getirme
- Ekibe uyum ve katkı
- İletişim kurma

4) Sözel beceriler

- Okuduğunu anlayıp, çıkarım yapma
- Yaptıkları çalışmalara ilişkin doğru sıralama ve doğru ifadelerle anlatım vb.

5) Sanatsal beceriler

- Tasarım yapabilme ve gerçekleme
- Malzeme kullanabilme
- Sanattan yararlanma (müzik, görsel sanatlar, canlandırma)
- Yaratıcılık

6) İş (business) becerileri

- Girişimcilik
- Finansal işlem yapabilme
- Çalışmanın tanıtımını yapma

Yenilikçi eğitim yaklaşımlarının şekillendirdiği Proje Tabanlı Öğrenme, Bloom'un çok boyutlu öğrenme alanlarını desteklediği gibi, Farklılaştırılmış eğitim sürecinin önemli bir halkası olan ölçme değerlendirmede de çok yönlü kriterlerin oluşturulmasına ve daha güvenilir geri beslemelerin elde edilmesine uygun bir platform teşkil etmektedir.

Gerek yaşamın geneli gerekse mesleki veya ilgi alanlarında temel olarak düşünme, kavrama/karar verme, yapma, değerlendirme, üretme/yaratma becerisini besleyen ve geliştiren, eklektik öğeler taşıyan PTÖ; öğrenmeyi doğal süreciyle buluşturmak suretiyle de hayata dokunan ve 21.y.y. insanını yetiştirmede en güçlü yaklaşımlardan biri olmaktadır.

Zenginleştirilmiş PTÖ geleceğin ağırlıklı meslek alanlarının dayandığı bilim, teknoloji, tasarım, mühendislik, matematik disiplinlerinin en etkili öğrenilebildiği bir yapıdadır. En büyük kazanım ise ortaya bir ürün/hizmet/değer koymayı öğrenen öğrencilerin çok yönlü kazanımlar elde ederek öğrenmeyi mecburiyet olarak görmekten çıkıp, sürekli öğrenen ve gelişen bireyler olarak yetişmeleridir.

KAYNAKÇA

1. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 28 11 2017.] https://visual.ly/community/infographic/technology/knowledge-our-heads-vs-knowledge-our-machines.

2. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 28 11 2017.] http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002456/245656E.pdf.

3. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 28 11 2017.] https://sqi.co/.

4. CANDAN, Nazlı. DİJİTAL DÖNÜŞÜM AR-GE PROGRAMI -1. TASARIM GELİŞTİRME PROJESİ UYGULAMASI. Kocaeli : TÜBİTAK BİLGEM, 2017.

5. SAUSA, David A. ve PILECKI, Tom. From STEM to STEAM. s.l. : Corwin, 2013.

6. HICKEY, Ivor, ROBSON, Deirdre ve (Ed). The Leonardo Effect: Motivating Children to Achieve Though İnterdisciplinary Learning. London ve Newyork : Routledge, 2013.

7. REAGAN, Miranda Talley. STEM Infusing the Elementary Classroom. s.l. : Corwin, 2016.

Dijital Yerlilere Öğretmenlik Yapmak

Biriz KUTOĞLU
Eğitim Yöneticisi

Son dönemde, dünya genelinde kuşaklar; Baby Boomer (Sandviç), X, Y, Z ve Alfa kuşakları olarak ifade ediliyor. 1946-1964 yılları arasında doğanlar Baby Boomer, 1965-1980 yılları arasında doğanlar X, 1981-2000 yılları arasında arası doğanlar Y (Milenyum), 2001-2010 yıları arasında doğanlar Z, 2010 sonrası doğanlar ise Alfa kuşağı olarak adlandırılıyor.

2018 yılı itibariyle bir değerlendirme yapıldığında anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki öğrenciler, Z ve Alfa kuşağını temsil ediyor.

Öğretmenler ise Baby Boomer, X ve Y kuşağını…

Bir tarafta, radyonun ve televizyonun altın çağını yaşamış, teknolojinin getirdiklerini hayatlarında belli ekonomik güce kavuştuktan sonra dâhil edebilmiş, mekanikten elektroniğe geçişe tanıklık etmiş olanlar…

Diğer tarafta ise bilgisayar, internet, cep telefonu ve teknolojik devrimin içine doğmuş, hızlı ve çok yönlü olduğu oldukları kadar sabırsız ve kendi kurallarını koyup kendi dünyalarının bağımsız bireyi olanlar…

2000 sonrası doğanların en belirgin özelliği, internet ve mobil teknolojileri kullanmayı sevmeleri. Çünkü bu teknoloji ile birlikte büyüyor ve artık sokakta oynamıyor, doğada fazla zaman geçirmiyorlar. Tabletler ya da akıllı telefonlar sayesinde sosyal ilişkilerini yürütüyorlar.

X ve Y kuşağı gibi " analog göçmen" değiller, onlar " dijital yerliler"…

Analog göçmenlerin dijital yerlilere öğretmenlik yapması, pek çok açıdan farklılıkları beraberinde getiriyor.

Etkili ve çocuğa göre bir eğitim-öğretim için, "dijital yerlileri" iyi tanımak, ihtiyaçlarını ve beklentilerini doğru belirlemek gerekiyor.

Teknolojik ortam, dijital yerlilerin aynı anda birden fazla konuyla ilgilenebilmesini sağlıyor. Teknoloji ile iç içe büyüdükleri için ülke sınırları olmadan dünyadaki akranlarıyla kolayca iletişim kurup pek çok konuda rahatça paylaşımda bulunuyor, bilgiye çok hızlı erişebiliyorlar.

Bu durum tabi ki; sabırsızlığı, bağımsızlığı, bireyselliği getirirken bir yandan daha hızlı ve kolay tüketilen unsurlarla dolu bir yaşamı ortaya çıkartıyor. Ancak yeniliklere adaptasyonu da bir o kadar kolaylaştırıyor.

İşte bu özellikleri gösteren öğrencileri eğitmek ve geleceğe hazırlamak elbette geçmişe göre büyük farklılıklar gösteriyor. Bu gerçek; eğitim dünyasında okul tasarımlarından öğretmen yaklaşımlarına kadar pek çok noktada oldukça belirleyici bir rol oynuyor.

Dijital yerliler, özgür ve rahat olduğu bir okul arıyor. Gününü, bir sınıfın içinde değil atölyelerde, kütüphanede, spor salonunda, bahçede geçirmeyi istiyor. Oldukça çeşitli bir öğrenme ortamı sağlanmasına ihtiyaç duyuyor.

Teknolojik etkinin yoğun olduğu bir dizi beklenti arasında, onlar daha sevecen ve bilgili öğretmenlere ihtiyaç duyduklarını ifade ediyorlar. Sevgisini gösteren öğretmenlerle birlikte katı disiplinden uzak, kuralların kendileri ile birlikte oluşturulduğu bir ortam onları mutlu ediyor.

Öte yandan özgürlük anlayışlarının, aslında saygısızlık değil kendini ifade etme biçimi olarak algılanmasını bekliyorlar. Artık saç biçimi, kıyafet biçimi tek tip değil, onların tercihine bağlı konular…

Çok yönlülük, onlar için olmazsa olmazlar arasında. Bunun için; öğretmenlerin oldukça geniş bir yelpazede öğrenme yaşantıları planlaması gerekiyor. Sanat, spor, bilim, kültür; eğitsel etkinlikler aracılığıyla dersler kadar baskın bir rol oynamalı öğrenme ortamında.

Bilgiye bu kadar hızlı ulaşabilen ve tüketebilen dijital yerlilerin, tüketim toplumu oluşturmaması için sahip olduğu hızı, "üretmek ve gelişmek" amacı etrafında değerlendirerek onun çok yönlü gelişebileceği ilham veren bir okul ortamı oluşturmak ve yaşatmak gerekiyor.

Bu beklentilere sahip dijital yerlileri, geleceğe hazırlamak biz analog göçmenler açısından pek de kolay değil. Öncelikle onları anlamak ve teknolojideki gelişmelerin günümüz yaşantısını değiştirdiğini kabullenerek işe başlamak gerekiyor. Z kuşağının beklentilerini dengeli bir şekilde karşılamak ve tüketimin bu kadar hızlı olduğu günümüzde, daha çok üretebilen, çok yönlü düşünebilen, sorgulayan, yaratıcılığı gelişmiş bireyler yetiştirmek için "ne yapabilirizi" tartışırken Alfaların, tamamının 21'inci yüzyılda doğmuş bireyleri kapsayacak ilk kuşak olması zihinsel ve pratik şemalarımızda yepyeni bir başlangıcı simgelemeleri kadar doğal bir şey yok.

Bugün tüm dünyada her hafta 2,5 milyon Alfa doğuyor. Kuşaklar arasındaki farklar araştırmalarında uzmanlaşmış Mark McCrindle, Alfa Kuşağı'na "cam nesli" isminin verilebileceğini de söylüyor. Business Insider'la yaptığı bir söyleşisinde Alfalar, bir tür laboratuvar ya da deney nesli. Küçük yaşlarından itibaren eğlenceleri de eğitimleri de ekranlardan oluştu ve global karar vericiler için bu ekranlara maruz kalmanın ne gibi kodlar türetebileceğine dair pek çok ipucu sağladılar.

Aralarında en yaşlısının doğduğu yıl olan 2010'da iPad lansmanı yapıldı, Instagram hayatımıza girdi ve "yılın kelimesi" olma talihi "app" sözcüğünün oldu. Geçmiş kuşakların sabit ekran tecrübesi onların akışkan ve tamamen mobil deneyimlerine hitap edemez oldu. "Ekranergenlik" (screenager) bu neslin alametifarikası.

"Alfalar, önceki kuşaklardan çok daha erken yaşlarda teknolojiyle etkileşime geçiyorlar. Alfaların teknolojiyle olan bu samimi ilişkileri sonucunda; neler giyip giymeyeceklerini, neler yapıp yapmayacaklarını, varın siz düşünün. Biz analog göçmenler için bu teknolojiler hâlâ araçsal değere sahip. Onlar içinse hayatlarına entegre, organik bir bileşen".

Alfaların, 2025 yılında 2 milyarlık bir popülasyonu oluşturacağı tahmin ediliyor.

Okula yeni yeni başlamakta olan bu kuşak şimdiye dek gelmiş geçmiş tüm kuşakların en eğitimlisi ve teknolojik olarak en yetkini olacak. Dahası, Çin'in en katı nüfus politikalarından biri olan "tek çocuk zorunluluğunu" 35 yıldan sonra 2015'te terk etmesi de hesaba katıldığında Alfa enflasyonunu oluşturacak coğrafyaların Çin ve Hindistan başta olmak üzere gelişmekte olan ülkeler olacağı ortada.

Bunun bir başka anlamı da, yenidünya düzenini oluşturacak siyasi ve ekonomik trendlerin ilk kez Batı dışında ortaya konacağı gerçeği. Yani, yalnızca demografik değil, kavramsal ve toplumsal bir yön değişimi de yolda

Öğretmenin, "rehber" ve" kolaylaştırıcı" konumunu belki de en zor koruyacağı bu yeni dönemde dijital yerlilerle analog göçmenlerin sevgi ve iletişim temelinde karşılıklı öğrenen kurgusunda yer alacakları bir öğrenme-öğretme süreci; kuşaklar arasında adeta uçuruma dönüşen farkları azaltacaktır.

İşte tüm bu çerçevede, analog göçmenlerin dijital yerlilere öğretmenliği "gelişimsel farkındalıktan" geçiyor. Buna bağlı olarak da dijital yerlileri anlamaya çalışmak, anlamakla kalmayıp kabul etmek, "bizim zamanımızda böyle değildi" düşüncesinden hızlıca sıyrılıp değişen dünyadaki hala çok önemli bir yere sahip olan analog göçmen rolünün sorumluluklarını yerine getirmek için "dijital yerlilere" sevgiyle ve onların dilini kullanarak yaklaşmak… Onlara katılmak, uzak durmamak, öğrenmenin karşılıklı olacağı bir yapı oluşturarak ayak uydurmakla birlikte yönlendirerek öğretmek…

KLASSİS

Sınıfları dönüştüren koleksiyon

verb by **Steelcase**

www.klassis.com +90 (212) 248 97 77 Cumhuriyet Caddesi 50E 34367 Harbiye Şişli-İstanbul

GELİŞEN VÜCUTLAR GELİŞEN ZEKALAR

"YE, ÖĞREN, YAŞA" FELSEFEMİZ İLE HAREKET EDEREK, ÖĞRENCİLERİN DOĞRU BESLENMESİ İÇİN ÇALIŞIYORUZ.

YE; Öğrencilerimizi, sağlıklı ürünlerden hazırlanmış dengeli öğünlerle besliyor ve aynı zamanda onlan yeni, mükemmel lezzetlerle buluşturuyoruz.

ÖĞREN; Sağlıklı, uzun bir yaşam için gerekli olan dengeli ve doğru beslenme alışkanlıklarıyla ilgili bilgileri, öğrencilerimize keyifli bir ortamda sunuyoruz.

YAŞA; Sürdürülebilir bir çevre ve daha sağlıklı bir yaşam için öğrencilerimize hijyen koşulları ve çevreyle olan ilişkileri konusunda duyarlılık kazandırıyoruz.

YE

ÖĞREN

YAŞA

www.sofragrup.com

Eurest